

FARMACIE
(bacheloropleiding en masteropleiding)

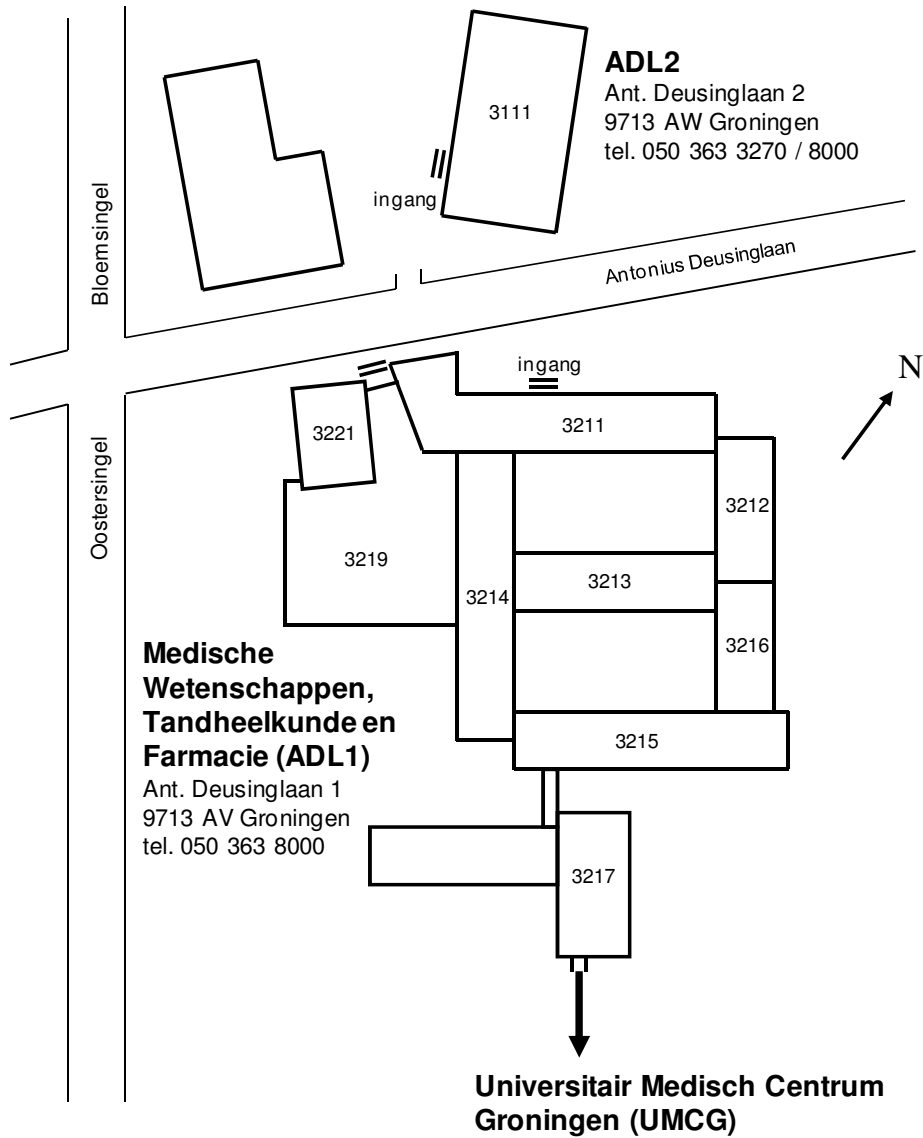
**FARMACEUTISCHE
WETENSCHAPPEN**
(bacheloropleiding)

STUDIEGIDS 2011/2012

rijksuniversiteit
 groningen

faculteit wiskunde en
 natuurwetenschappen

Colofon

Uitgave: Bureau Onderwijs Farmacie, juli 2011

Samenstelling: Emma ter Huizen-Faber, Paul van Hutten

Foto omslag voorzijde: Het tableteren van het antibioticum Amoxicilline, een derivaat van penicilline

Druk: Grafimedia Facilitair Bedrijf RUG

Waar vind ik zo gauw...

Bachelorprogramma	19
Bachelorproject	21
Bibliotheek	65
Boeken	75
Buitenland	56
Bureau Onderwijs	50
Calamiteiten	67
Diploma's	48
Docenten	121
Examencommissie	72
Examens	48
Fraude	47
Gebouwen	2
Hepatitis B	58
ICT-voorzieningen	61
Ingangseisen	13, 24, 92, 106
Inloopspreekuur	50
Inschrijving	44
Keuzevakken	31, 107
Masteropleidingen	27, 37
Masterprogramma Farmacie	29
OER	80, 98
Onderwijsbalie	50
Onderzoeksproject (master)	32
Overgangsregelingen	35
Personeel	15
PS	74
Rooster	
Jaarrooster	23, 30
Webrooster	11
Stage	33
Studenten Service Centrum	53
Studentenadministratie	50
Studentenkaart	12
Stuadeadviseur	50
Studefinanciering	44
Stuadielink	44
Tentamens	46
Tutoraat	52
University Student Desk	53

Inhoudsopgave

1 Algemene informatie	9
1.1 INLEIDING	9
1.2 STUDIEOPZET	9
1.3 WAT ELKE STUDENT MOET WETEN	11
1.4 PERSONEEL BETROKKEN BIJ DE OPLEIDINGEN.....	15
2 Bacheloropleidingen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen	19
2.1 FARMACIE.....	19
2.2 FARMACEUTISCHE WETENSCHAPPEN	19
2.3 PROGRAMMA BACHELOROPLEIDING.....	19
2.4 HONOURS COLLEGE	24
3 Masteropleiding Farmacie.....	27
3.1 OPBOUW VAN DE OPLEIDING.....	27
3.2 PATIËNTGERICHT ONDERWIJS.....	27
3.3 TOELATING.....	28
3.4 PROGRAMMA MASTEROPLEIDING.....	29
3.5 ONDERZOEKSDIFFERENTIATIE.....	29
3.5.1 Keuzevakken	31
3.5.2 Masterproject	32
3.6 STAGES EN APOTHEKERSDIFFERENTIATIE	33
3.6.1 Apotheekstages en ingangseisen	33
3.6.2 Apothekersdifferentiatie Zorg.....	33
3.6.3 Apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit.....	34
3.7 NIEUW VERSUS OUD PROGRAMMA	35
4 Aansluitende masteropleidingen.....	37
4.1 DOORSTROOMMASTERS BINNEN FWN	37
4.2 MEDICAL PHARMACEUTICAL SCIENCES.....	37
4.2.1 Opbouw van de opleiding	38
4.2.2 Studieplanning en toelating	39
4.3 EDUCATIE EN COMMUNICATIE.....	39
4.4 ENERGY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES	41

5	Studentzaken	43
5.1	TOELATINGSEISEN	43
5.2	INSCHRIJVEN BIJ DE RUG	44
5.3	STUDIE EN FINANCIËN	44
5.3.1	Collegedgeld	44
5.3.2	Studiefinanciering	44
5.3.3	Studiekosten	45
5.4	CURSUSSEN EN TENTAMENS	46
5.4.1	Aanmelding	46
5.4.2	Nestor	46
5.4.3	Registratie van studieresultaten	47
5.4.4	Gedragsregels: fraude en het gebruik van digitale bestanden	47
5.5	EXAMENS	48
5.5.1	Aanmelding voor examens	48
5.5.2	Uitreikingen van het diploma	48
5.5.3	Datering van het diploma	49
5.6	BEZWAREN EN BEROEPSPROCEDURE	49
5.6.1	Gewetensbezwaren dierproeven	49
5.6.2	Beroep tegen uitslag tentamen	49
5.7	STUDIEBEGELEIDING INTERN	50
5.7.1	Bureau Onderwijs Farmacie	50
5.7.2	Studieadviseurs	51
5.7.3	Studeren met een functiebeperking	52
5.7.4	Eerstejaarsmentoraat en tutoraat	52
5.8	STUDIEBEGELEIDING EXTERN	53
5.8.1	University Student Desk (USD)	53
5.8.2	Studenten Service Centrum	53
5.8.3	Talent & Career Center	54
5.8.4	Expertisecentrum handicap + studie	54
5.8.5	Bureau vertrouwenspersoon	55
5.9	STUDEREN IN HET BUITENLAND	56
5.10	HEPATITIS B-VACCINATIE	58
6	Faciliteiten	61
6.1	ICT-INFORMATIE	61
6.1.1	Studentenwerkplek en helpdesk	61

6.1.2	Het Donald Smits Centrum voor Informatie Technologie	62
6.1.3	Beeldschermwerk en RSI.....	63
6.2	BIBLIOTHEEK.....	65
6.3	HUISREGELS EN VEILIGHEIDSVORSCHRIFTEN	66
7	Bestuur en Organisatie	69
7.1	BESTUUR EN ORGANISATIE VAN FARMACEUTISCH ONDERWIJS EN ONDERZOEK IN GRONINGEN	69
7.2	STUDENTEN EN BESTUUR.....	71
7.3	STUDENTENOVERLEG FARMACIE (STOF).....	72
7.4	EXAMENCOMMISSIE	72
7.5	OPLEIDINGSCOMMISSIE	73
7.6	EVALUATIECOMMISSIE	73
7.7	OVERIGE COMMISSIES EN RADEN	74
7.8	PHARMACIAE SACRUM	74
7.9	K.N.P.S.V.	77
8	Regelingen en Reglementen	79
8.1	REGELINGEN EN REGLEMENTEN ALGEMEEN	79
8.2	ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING (OER) VOOR DE BACHELOROPLEIDINGEN FARMACIE EN FARMACEUTISCHE WETENSCHAPPEN 2011/2012	80
8.3	ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING (OER) VOOR DE MASTEROPLEIDING FARMACIE 2011/2012	98
8.4	REGELS EN RICHTLIJNEN OPLEIDINGSINSTITUUT LEVENSWETENSCHAPPEN, MET INGANG VAN 1 SEPTEMBER 2011	111
9	Studentenstatuut	117
9.1	HET STUDENTENSTATUUT	117
9.2	ADRESSEN CENTRALE INSTANTIES	118
	<i>Bijlage I Vakken en coördinatoren / docenten.....</i>	121
	<i>Bijlage II Personeel (alfabetisch) .....</i>	127

1

Algemene informatie

1.1 INLEIDING

Voor je ligt de studiegids 2011/2012 van de opleidingen farmacie en farmaceutische wetenschappen. Deze gids heeft als doel studenten en docenten farmacie en farmaceutische wetenschappen op de hoogte te brengen van de opbouw van de opleidingen, de gang van zaken binnen de organisatie, de rechten en plichten, etc. In de hoofdstukken 2 en 3 van deze gids staat het studieprogramma beschreven. Allerhande nuttige informatie over de opleidingen, je inschrijving bij de RUG, studiebegeleiding, studiekosten, de studievereniging PS, etc. vind je in de hoofdstukken 5 t/m 7 van de gids. Alhoewel deze gids veel informatie bevat, staat veel aanvullende informatie op internet.

Bijlage I geeft een overzicht van de vakken met contactpersonen. De beschrijvingen van alle vakken binnen farmacie en farmaceutische wetenschappen staan in de onderwijscatalogus Ocasys op het web (www.rug.nl/ocasys/).

Studenten die studeren aan een universiteit in Nederland, vallen onder de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW). Deze wet wordt door de opleidingen vertaald in een Onderwijs en Examenregeling (OER) waarin alle rechten en plichten van studenten staan vermeld. Droge kost maar noodzakelijk om van op de hoogte te zijn. In hoofdstuk 8 vind je de OER-en van de opleidingen farmacie en farmaceutische wetenschappen.

1.2 STUDIEOPZET

De studie start met een bacheloropleiding van drie jaar (180 EC) waarna je de opleiding kunt vervolgen met een gespecialiseerde masteropleiding van 2 of 3 jaar. Het doel van de bacheloropleidingen is als volgt geformuleerd: “studenten zodanige kennis, vaardigheid en inzicht bij te brengen op het gebied van de farmacie en de farmaceutische wetenschappen, dat binnen de aandachtsgebieden eventueel een passende functie kan worden vervuld en dat de afgestudeerde in aanmerking komt voor een aansluitende masteropleiding”. Dit betekent onder andere dat studenten hun kennis uit verschillende gebieden van de farmacie leren integreren ten behoeve van specifiek farmaceutische vraagstellingen, zelfstandig en/of in groepsverband leren werken aan wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante vraagstellingen, kennismaken met wetenschappelijk onderzoek, ervaring opdoen met mondeling en schriftelijk rapporteren over wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante onderwerpen, etc, etc. Daarnaast wil de opleiding inzicht bieden in de maatschappelijke betekenis van de farmacie en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden van de farmaceut/apotheker.

In het eerste semester volgen alle studenten van de studierichtingen binnen het opleidingsinstituut Levenswetenschappen (farmacie, farmaceutische wetenschappen, biologie en life science & technology) een vrijwel identiek studieprogramma. Na dit eerste semester vindt verdere specialisatie in de farmacie of farmaceutische wetenschappen plaats. Ook kan er op dat moment gekozen worden voor een van de majoren binnen de andere opleidingen van het opleidingsinstituut Levenswetenschappen, mits aan de instroomeisen is voldaan.

Met de bacheloropleiding wordt brede natuurwetenschappelijke en farmaceutische kennis ontwikkeld. Het eerste en tweede studiejaar volgen studenten farmacie en farmaceutische wetenschappen een identiek studieprogramma. Daarna dien je te kiezen: farmacie of farmaceutische wetenschappen. Binnen de bacheloropleiding farmaceutische wetenschappen is er ruimte voor eigen voorkeur: een “minor” in het eerste semester van jaar 3. Het derde jaar sluit je af met het bachelorexamen.

Na het bachelordiploma (BSc: Bachelor of Science) kan de opleiding worden vervolgd met een gespecialiseerde opleiding tot Master of Science (MSc). De driejarige masteropleiding farmacie bereidt vooral voor op het beroep van apotheker. Er kan ook gekozen worden voor verschillende tweejarige masteropleidingen die zich richten op het onderzoek, het beleid of bedrijf, het milieu, communicatie of educatie, etc. Meer inhoudelijke informatie over de studieprogramma's vind je in hoofdstuk 3 en 4. Naast de hier genoemde mogelijkheden kan met het bachelordiploma farmacie of farmaceutische wetenschappen soms ook bij andere masteropleidingen verder worden gestudeerd, zowel binnen onze universiteit als daarbuiten. Je dient dan wel goedkeuring van de examencommissie van de masteropleiding aan te vragen.

Een bachelordiploma Farmacie geeft in ieder geval toegang tot:

- Master of science in Farmacie (3 jaar); dit is de opleiding tot apotheker;
- Master of science in Medical Pharmaceutical Sciences (2 jaar);
- Master of science in Educatie & Communicatie in de wiskunde en natuurwetenschappen (2 jaar);
- Master of science in Energy and Environmental Sciences (2 jaar).

Een bachelordiploma Farmaceutische Wetenschappen geeft in ieder geval toegang tot:

- Master of science in Medical Pharmaceutical Sciences (2 jaar);
- Master of science in Educatie & Communicatie in de wiskunde en natuurwetenschappen (2 jaar);
- Master of science in Energy and Environmental Sciences (2 jaar).

1.3 WAT ELKE STUDENT MOET WETEN

Informatiekanalen

Het is belangrijk voor studenten om over voldoende en juiste informatie te beschikken.

Hoe ziet het rooster eruit? Is de tentamentijd gewijzigd? Heb ik het tentamen gehaald? Wat zijn rechten en plichten van studenten? Zijn er wijzigingen met betrekking tot mijn studieprogramma? Wat speelt er binnen het opleidingsinstituut Levenswetenschappen?

De afdeling farmacie verzendt documenten en mededelingen aan studenten via de onderstaande communicatiekanalen. Er wordt vanuit gegaan dat studenten **elke werkdag** de volgende bronnen nakijken:

- RUG-e-mailadres (s1234567@student.rug.nl).
- Nestor (<https://nestor.rug.nl>); Op de Nestor Organizations van Bureau Onderwijs vind je nieuwsberichten en ook roostermededelingen.
- Webrooster: <http://www.rug.nl/fwn/onderwijs/roosters/2011/fa/>.
- ProgRESS WWW (<https://progresswww.nl/rug/>). Hier vind je je studieresultaten en je intekeningen voor vakken en tentamens. Ook worden hier berichten van Bureau Onderwijs geplaatst.

Het behoort tot je eigen verantwoordelijkheid om frequent de informatiebronnen te bekijken. Problemen die ontstaan doordat je dit niet of onvoldoende vaak doet, zijn voor eigen rekening.

Aanwezigheidsplicht

Farmacie en farmaceutische wetenschappen zijn voltijdstudies. Van studenten wordt maximale beschikbaarheid en inzet verwacht. Onderwijs is zeer kostbaar, vooral praktische onderdelen. Halfslachtige deelname en onvoldoende eindresultaat leiden tot grote verspilling van gemeenschapsgelden.

Bij alle cursussen waarvoor je staat aangemeld (zie par 5.4) *dien je op het eerste uur aanwezig te zijn* (Regels & Richtlijnen; zie hoofdstuk 8). Het definitieve aantal deelnemers wordt daar vastgesteld. Zaken als de organisatie van het vak, groepsindelingen, etc. worden er besproken. Ben je zonder geldige reden afwezig, dan loop je de kans dat je uit de cursus wordt gezet. Is er een wachtlijst (bij practica komt dat voor), dan wordt je plaats ingenomen door een ander.

Bij practica waarvoor je staat aangemeld is deelname te allen tijde verplicht.

Afwezigheid zonder dwingende reden (bewijs wordt verlangd) leidt onherroepelijk tot uitsluiting en een onvoldoende eindresultaat.

Hoeveel tentamenkansen heb ik?

Je mag binnen eenzelfde studiejaar van ieder vak ten hoogste twee tentamengelegenheden gebruiken. Tentamens worden in beginsel twee keer per jaar afgenomen, waarvan eenmaal binnen de periode waarin het vak geroosterd is.

Let op:

- *als je vier keer een onvoldoende hebt behaald, dan geldt een speciale regeling voor het afronden van het betreffende studieonderdeel. Om een vijfde tentamengelegenheid te mogen benutten, zul je de toestemming van de examencommissie moeten verkrijgen; daartoe moet je op eigen initiatief tijdig een verzoek indienen. Bij een positieve beslissing bepaalt de examencommissie tevens de voorwaarden waaronder het studieonderdeel mag worden afgerond. Deze voorwaarden zijn doorgaans: het onderwijs behorende bij het tentamen zal geheel moeten worden gevolgd; er mag geen ander onderwijs worden gevolgd; alle studietijd dient aan de voorbereiding op het tentamen te worden besteed.*
- Bijzonderheden hierover kun je vinden in de Regels en Richtlijnen (zie hoofdstuk 8).

Aan- en afmelden voor tentamens

Om deel te kunnen nemen aan cursussen en aan (her)tentamens dien je je via de webtoepassing *ProgRESS WWW* in te tekenen (zie par 5.4.1).

Voor cursussen kun je je tot een maand tevoren aan- of afmelden.

Voor tentamens is de termijn van aan- en afmelding **vijf werkdagen**.

Let op:

- *als je verschijnt op een tentamen waarvoor je niet staat ingetekend, heb je geen recht op deelname; ook als je wel deelneemt, kan je resultaat achteraf ongeldig worden verklaard.*
- *als je niet verschijnt op het tentamen waarvoor je staat ingetekend, krijg je een onvoldoende en verbruik je toch een tentamengelegenheid.*

Onafgemeld wegblijven kan dus vervelende gevolgen hebben; zie de regels over het aantal tentamenkansen hierboven.

Ga zorgvuldig met je intekeningen om.

Studentenkaart

Je studentenkaart dien je altijd bij je te hebben als je onderwijs volgt. Bij tentamens wordt jou gevraagd om je met je studentenkaart te legitimeren. Ben je je kaart kwijt, meld je dan bij de University Student Desk (par. 5.8); de USD kan je een inschrijvingsbewijs geven voor de periode dat je nog geen nieuwe kaart hebt.

Van propedeuse naar postpropedeuse

Algemeen geldt dat het propedeusediploma toegang geeft tot de rest van de bacheloropleiding. Heb je aan het eind van je eerste studiejaar niet alle vakken gehaald, dan kun je onder voorwaarden (in detail omschreven in de Onderwijs- en Examenregeling; zie hoofdstuk 8 van deze gids) doorstromen naar het tweede studiejaar.

Bindend Studieadvies voor studenten van jaargroepen 2010 en 2011

Aangaande het Bindend Studieadvies gelden de volgende regels:

1. Heb je op het einde van je eerste studiejaar minder dan 40 EC behaald van het propedeuseprogramma, dan volgt een bindend afwijzend advies voor de opleiding.
2. Heb je op het einde van je eerste studiejaar je propedeuse nog niet afgerond maar wel tenminste 40 EC behaald uit het propedeuseprogramma, dan word je voorwaardelijk toegelaten tot het tweede jaar van de opleiding. De voorwaarde is dat je op het einde van je tweede studiejaar je propedeusediploma hebt behaald; zoniet, dan volgt alsnog een bindende afwijzing voor de opleiding.
Het propedeusediploma is een ingangseis voor het programma van het derde jaar.

Voor studenten die in de periode vanaf 1 februari t/m 31 augustus niet (meer) voor de opleiding staan ingeschreven, gelden aparte regels. Ook voor studenten die zich op of na 1 februari voor het eerst laten inschrijven, is er een afwijkende regeling m.b.t. het bindend studieadvies. Zie hiervoor de Onderwijs- en Examenregeling (par 8.2).

Regelingen voor studenten van jaargroep 2009 of eerder

De toelating tot de postpropedeuse is voor studenten begonnen in 2008 of 2009 aan strikte voorwaarden gebonden:

1. 30/45-regel. Deze komt in het kort op het volgende neer:
  - Heb je 45 of meer EC uit de propedeuse behaald, dan ben je vrij om zelf je 2^e-jaarsprogramma te plannen;
  - Heb je 30–44 EC uit de propedeuse behaald, dan zul je verplicht worden je studieplan in overleg met de studieadviseur te maken;
  - Heb je minder dan 30 EC uit de propedeuse behaald, dan mag je geen vakken uit het tweede jaar doen.
2. Het propedeusediploma is een ingangseis voor het programma van het derde jaar.

Ingangseisen

In principe kun je de studieonderdelen in willekeurige volgorde lopen, mits je voldoet aan de doorstroomseisen (zie hierboven) en aan de ingangseisen die voor een aantal (veelal praktische) vakken gesteld worden. Hierover vind je meer informatie bij de beschrijving van de programma's, in hoofdstukken 2 en 3. De ingangseisen zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregelingen (OER-en). Ook de vakbeschrijvingen in Ocasys (www.rug.nl/ocasys) vermelden de ingangseisen.

Oriëntatie en keuze binnen de studie

Het is van groot belang je tijdig te oriënteren op je studieprogramma en de keuzes die je binnen de studie kunt maken. Tegen het eind van het tweede studiejaar zul je moeten beslissen of je verder gaat met farmacie of met farmaceutische wetenschappen.

Farmaceutische wetenschappen biedt je de mogelijkheid om het eerste semester van jaar drie in te vullen met een minor (30 EC), naar keuze binnen de levenswetenschappen of daarbuiten.

De studieadviseurs (zie par 5.7.2) kunnen je helpen bij het maken van keuzes binnen de studie, en ook bij het samenstellen van een gunstige volgorde van de vakken in je rooster wanneer je nog vakken moet inhalen.

Diploma

Het bachelor- en masterdiploma dien je actief aan te vragen bij de studentenadministratie. Dit doe je door binnen 4 weken na het behalen van het laatste resultaat en tenminste 3 weken voor de gewenste diploma-uitreiking contact op te nemen met de studentenadministratie (zie par. 5.5.1).

Overgang van bachelor naar master

Om tot een aansluitende masteropleiding ('doorstroommaster') te worden toegelaten dien je te beschikken over het bachelordiploma en ingeschreven te staan voor de betreffende masteropleiding. De aanmelding (het verzoek tot inschrijving) verloopt via Studielink; zie par. 5.2.

Als je het bachelordiploma nog niet hebt, kun je soms onder strikte voorwaarden tot de opleiding worden toegelaten. Neem hierover altijd contact op met de studieadviseur van de masteropleiding.

Voor de masteropleiding Farmacie: zie hoofdstuk 3.

Gedragregels: fraude en het gebruik van digitale bestanden

Farmacie waakt over de kwaliteit van haar onderwijs en treedt op tegen elke vorm van fraude. Docenten melden fraudegevallen altijd bij de examencommissie. Op het web (www.rug.nl/farmacie; kijk onder Informatie voor ... Studenten / Fraude) staat de tekst 'kopiëren kan je de kop kosten', die duidelijkheid geeft over wat de examencommissie als fraude beschouwt en behandelt. Lees hier meer over in par. 5.4.4.

Oriënteren op de arbeidsmarkt

Het is van belang je al tijdens je studie te oriënteren op de arbeidsmarkt. De β -bedrijvendagen, symposia en excursies georganiseerd door de STOF, PS en KNPSV, bieden hiervoor een goede gelegenheid. Daarnaast is veel informatie te verkrijgen bij het Talent & Career Center (zie par. 5.8). Dit centrum voor hoger opgeleiden organiseert ook cursussen om de overstap van studie naar baan te vergemakkelijken.

1.4 PERSONEEL BETROKKEN BIJ DE OPLEIDINGEN

Telefoonnummers:

Extern zijn de telefoon- en faxaansluitingen te bereiken door het nummer vooraf te laten gaan door 050 363.

E-mailadressen:

Alle medewerkers binnen farmacie hebben een vergelijkbaar adres:

voorletter.achternaam@rug.nl (hierop zijn enkele uitzonderingen).

Voorbeeld: Huizen–Faber mw E.W. ter; wordt e.w.ter.huizen-faber@rug.nl.

Telefoonnummers en e-mailadressen van vakdocenten vind je in bijlage I van deze gids.

Bijlage II bevat een alfabetische lijst met gegevens van alle medewerkers van Farmacie.

	gebouw [†]	kamer	telefoon
Opleiding Farmacie			
Haisma prof dr H J	3211	0306	6865
<i>Directeur</i>	3216	0105	8703
(vacature)	3216	0113	8685
<i>Beleidsmedewerker</i>			
Bureau Onderwijs/Onderwijsbalie			
<u>Secretariaat</u>			
Huizen–Faber mw E W ter	3213	0007	3343
Buitendijk mw J J	3213	0009	9061
Duin mw drs S van	3213	0013	2831
<i>Studieadviseur</i>			
Hutten dr P F van	3213	0015	8547
<i>Studieadviseur</i>			
Medema mw drs L	3213	0009	9142
<i>Studieadviseur</i>			
Velde mw G van der	3213	0017	3350
<i>Studentenadministratie</i>			
Westers mw dr L	3213	0011	2819
<i>Coördinator onderwijs</i>			

	gebouw[†]	kamer	telefoon
Practicumbeheer			
Westers mw dr L <i>Coördinator</i>	3213	0011	2819
Bosman J	3215	0269	3266
Drent J	3215	0269	3266 / *81101
Oosten mw B van	3214	0250	3356 / *81037
Venema E	3214	0250	3356 / *81043
<i>Practicumzaal</i>	3214	0036	7551
<i>Practicumzaal</i>	3214	0214	2483
<i>Practicumzaal</i>	3214	0239	2485
<i>Practicumzaal</i>	3214	0243	6940
<i>Practicumzaal</i>	3214	0265	6883
<i>GPO-zaal</i>	3215	0230	3231
<i>Recepteerkundezaal</i>	3215	0233	3362
Stagecoördinatie			
<u>Secretariaat</u>			
Postuma mw A <i>Fax</i>	3214	0415	7881 6894
Benjamins mw drs Y <i>Stagecoördinator</i>	3214	0429	3162
Bibliotheek			
Nijenborgh 9 <i>Fax</i>			4126 6875
ICT beheer			
Servicedesk Centraal			3232
Servicedesk Binnenstad			5959
Personeelsconsulent			
Doedens H	3216	0115	8506
Studievereniging			
Pharmaciae Sacrum	3213	S06	3314
Diversen			
Receptie ADL1	3211		8000
Centrale Uitgiftebalie ADL1	3214	0099	3053

	gebouw[†]	kamer	telefoon
BASISEENHEID ANALYTISCHE BIOCHEMIE (AB)			
<u>Secretariaat</u>			
Meindertsma mw J	3211	0276	3336
Voorzitter			
Bischoff prof dr R P H	3211	0262	3338
BASISEENHEID DRUG DESIGN (DD)			
<u>Secretariaat</u>			
(vacature)			
Voorzitter			
Dömling prof dr A S	3211	0470	3307
BASISEENHEID FARMACEUTISCHE ANALYSE (FA)			
<u>Secretariaat</u>			
Meindertsma mw J	3211	0276	3336
Voorzitter			
Verpoorte prof dr E M J	3211	0274	3337
BASISEENHEID FARMACEUTISCHE BIOLOGIE (FB)			
<u>Secretariaat</u>			
Zwinderman mw J	3215	0913	8174
Vergnes mw Y G M	3215	0913	8470
<i>Fax</i>			3000
Voorzitter			
Quax prof dr W J	3215	0917	2558
BASISEENHEID FARMACEUTISCHE GENMODULATIE (FGM)			
<u>Secretariaat</u>			
Buitendijk mw J J	3211	0310	7866
Voorzitter			
Haisma prof dr H J	3211	0306	6865
BASISEENHEID FARMACEUTISCHE TECHNOLOGIE & BIOFARMACIE (FTB)			
<u>Secretariaat</u>			
Graver mw S	3213	0220	3284
Voorzitter			
Frijlink prof dr H W	3213	0222	3285

	gebouw[†]	kamer	telefoon
BASISEENHEID FARMACO-EPIDEMIOLOGIE & FARMACO-ECONOMIE (FE2)			
<u>Secretariaat</u>			
Schoonveld mw J	3214	0461	7576
<i>Fax</i>			2772
Voorzitter			
Postma prof dr M J	3214	0465	2607
BASISEENHEID FARMACOKINETIEK, TOXICOLOGIE EN TARGETING (FTT)			
<u>Secretariaat</u>			
Nieuwenhuis–Dempsey mw G M	3211	0376	3272
Voorzitter			
Poelstra prof dr K	3211	0365	3287
BASISEENHEID FARMACOTHERAPIE & FARM. PATIËNTENZORG (FTFPZ)			
<u>Secretariaat</u>			
Jonge mw W de	3214	0415	7881
<i>Fax</i>			6894
Schoonveld mw J	3214	0461	7576
<i>Fax</i>			2772
Voorzitter			
Wilffert prof dr B	3214	0453	9166
BASISEENHEID MOLECULAIRE FARMACOLOGIE (MF)			
<u>Secretariaat</u>			
Fekkes–Koolman mw J D	3211	0476	7864
Voorzitter			
Meurs prof dr H	3211	0408	3274

[†] Gebouwnummers Antonius Deusinglaan 1: zie de plattegrond op pagina 2

2

Bacheloropleidingen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen

2.1 FARMACIE

De opleiding farmacie is uit twee fases opgebouwd, de bachelorfase en de masterfase. Het driejarige bachelorprogramma van farmacie (180 EC¹) bestaat uit een vaststaand programma aan basisvakken. Het studieprogramma is gericht op een brede natuurwetenschappelijke en farmaceutische kennis die de student een goede startpositie geeft in de apothekersopleiding (masteropleiding farmacie, beschreven in hoofdstuk 3) maar ook voor meer onderzoeksgerichte opleidingen zoals bijvoorbeeld Medical Pharmaceutical Sciences.

2.2 FARMACEUTISCHE WETENSCHAPPEN

Farmaceutische wetenschappen is met name geschikt als vooropleiding voor studenten die uiteindelijk een baan in het (geneesmiddel)onderzoek ambiëren of voor studenten die willen werken binnen bedrijfs- of beleidsorganisaties. De opleiding duurt drie jaar. Binnen de opleiding is er ruimte voor eigen voorkeur in de vorm van een “minor” in het eerste semester van jaar drie. Het programma van 180 EC¹ wordt met het bachelordiploma afgesloten. Met dit diploma is het, onder andere, mogelijk in te stromen in de masteropleiding Medical Pharmaceutical Sciences. Zie de OER voor andere mogelijkheden.

Kies je na je bachelordiploma voor Medical Pharmaceutical Sciences, dan is het aan te raden aan het eind van het derde studiejaar een afspraak te maken met de studieleider van de onderzoeksrichting van je keuze. Met hem/haar bespreek je de invulling van het masterprogramma voordat je met de studie begint. In hoofdstuk 4 kun je hier meer over lezen.

2.3 PROGRAMMA BACHELOROPLEIDING

In het eerste jaar van de studie bestaat het onderwijs uit natuurwetenschappelijke basisvakken aangevuld met enkele farmaceutische cursussen. Aan het eind van het eerste jaar beschikken studenten over een natuurwetenschappelijke basis, die een ondergrond vormt voor de rest van de studie.

In het eerste semester volgen alle studenten van de studierichtingen binnen het opleidingsinstituut Levenswetenschappen (farmacie, farmaceutische wetenschappen,

---

¹ Studiepunten worden aangegeven volgens het European Credit Transfer System (ECTS). De studielast van een onderwijselement wordt uitgedrukt in EC, waarbij één EC gelijk staat aan 28 uur studie. Bij de raming van de studielast van het onderwijsprogramma wordt als uitgangspunt genomen dat een student voor een cursusjaar 1680 uren (42 weken van 40 uur) nodig heeft. Het programma van een studiejaar omvat dus 60 EC.

biologie en life science & technology) een vrijwel identiek studieprogramma. Het eerste semester is verdeeld in twee perioden van 10 studieweken.

Na het eerste semester vindt specialisatie plaats door de keuze voor de major (hoofdrichting): farmacie of farmaceutische wetenschappen.

Het tweede en derde studiejaar geven een verdieping van de natuurwetenschappelijke kennis en introduceren de verschillende farmaceutische werkterreinen. Voor het bachelordiploma dient na de propedeuse 120 EC aan vakken te zijn behaald.

Gedetailleerde omschrijvingen van alle vakken binnen de opleiding zijn te vinden in de onderwijscatalogus Ocasys (www.rug.nl/ocasys).

Zie het schema op blz. 23 voor de plaats van de vakken in het jaarrooster.

Ingangseisen

In principe kun je de studieonderdelen in willekeurige volgorde lopen, mits je voldoet aan de doorstroomseisen van propedeuse naar postpropedeuse en aan ingangseisen die voor een aantal (veelal praktische) vakken gesteld worden. Dit worden “voorkennisketens” genoemd. Bijzonderheden hierover vind je in de Bijlage van de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Verderop in deze paragraaf staan de voorkennisketens voor de vakken van het bachelorprogramma in een diagram aangegeven. De voorkennisketens gelden voor *alle studenten* die in het studiejaar 2011–2012 aan genoemde vakken willen deelnemen.

Farmacie of Farmaceutische Wetenschappen

De keuze tussen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen wordt in de laatste periode van het tweede jaar gemaakt. Farmaciestudenten volgen in het derde jaar een vaststaand programma, met daarin enkele vakken over “geneesmiddelgroepen”, als voorbereiding op de Farmacotherapie uit de masterfase.

De major Farmaceutische Wetenschappen omvat een “*minor*” (30 EC), geprogrammeerd in het eerste semester van jaar 3. Dit halfjaar dat je naar eigen belangstelling kunt invullen, vormt het enige maar wezenlijke verschil met het programma van de bacheloropleiding farmacie. Deze minor is een samenhangend pakket van vakken. Door de grondige kennismaking met een andere discipline die de minor biedt, verbreedt je horizon en train je je analytische vaardigheden omdat je je in korte tijd moet inwerken in een ander wetenschapsgebied. De minor kan binnen Levenswetenschappen worden gekozen, bij andere opleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen of eventueel elders. De website <http://www.rug.nl/minor> geeft informatie over minoren die de RUG-opleidingen aanbieden. Voor een minor buiten de RUG dient de goedkeuring van de examencommissie te worden verkregen.

Oriëntatie binnen de studie

Het is van groot belang je tijdig te oriënteren op je studieprogramma en de keuzes die je binnen de studie kunt maken. Een van de doelstellingen van het derdejaarsvak Farmacie, Technologie, Ethiek & Maatschappij is je te oriënteren op een richting van je interesse.

Bachelorthesis en -project

Door middel van een bachelorthesis (5 EC) en het bachelorproject (een eigen onderzoeksproject van ongeveer zes weken, 10 EC) verdiep je je in een richting die je voorkeur heeft. T.z.t. zul je geïnformeerd worden over het regelen van je bachelorthesis en -project.

Tabel 2.1 Vakken van de propedeuse farmacie/farmaceutische wetenschappen

Propedeuse Onderdeel	Niveau	Studielast (EC)	Vakcode
Beroepsvoorbereiding I	1		WLFP1101
Celbiologie 1	1	4	WLFP1002
Celbiologie 2	1	4	WLFP1003
Eerstejaars Symposium*	1	2	WLP10A09
Farmaceutische Analyse A	2	5	WLFP1011
Farmaceutische Technologie & Biofarmacie I	2	5	WLFP1012
Farmacie in Perspectief	1	5	WLFP1010
Fysiologie & Farmacologie*	1	4	WLP10A08
Genetica	1	4	WLFP1004
Humane Fysiologie	2	5	WLFP1013
Immunologie & Oncologie*	1	2	WLP10A07
Moleculen & Reactiviteit	1	5	CHLPB1021G
Pathologie	2	5	WLFP1014
Practicum Anatomie & Fysiologie*	1	2	WLP10A05
Practicum Minimale Cel*	1	3	WLP10A01
Toets Nederlandse Taalvaardigheid	1		WLFP10T
Wiskunde & Statistiek	1	5	WIFP1006

* Vak in het eerste semester voor alle eerstejaars studenten binnen het opleidingsinstituut Levenswetenschappen.

Tabel 2.2 Vakken van de postpropedeutische fase

Jaar 2 Onderdeel	Niveau	Studielast (EC)	Vakcode
Beroepsvoorbereiding II	2		WLFB1101
Biostatistiek	2	5	WLFB1001
Farmaceutische Analyse B	3	5	WLFB0707
Farmaceutische Microbiologie	2	5	WLFB0708
Farmaceutische Technologie & Biofarmacie II	3	10	WLFB1109
Farmacochemie & Spectroscopie	3	5	WLFB0701
Farmacokinetiek	3	5	WLFB0710
Farmacologie Practicum	3	5	WLFB0705
Metabolisme & Toxicologie	3	5	WLFB0711
Organische Chemie Practicum	2	5	CHWLFB0704
Organische en Biosynthese	2	5	WLFB1102
Receptorfarmacologie	2	5	WLFB0703
Veilige Microbiologische Technieken	2		BIVMT

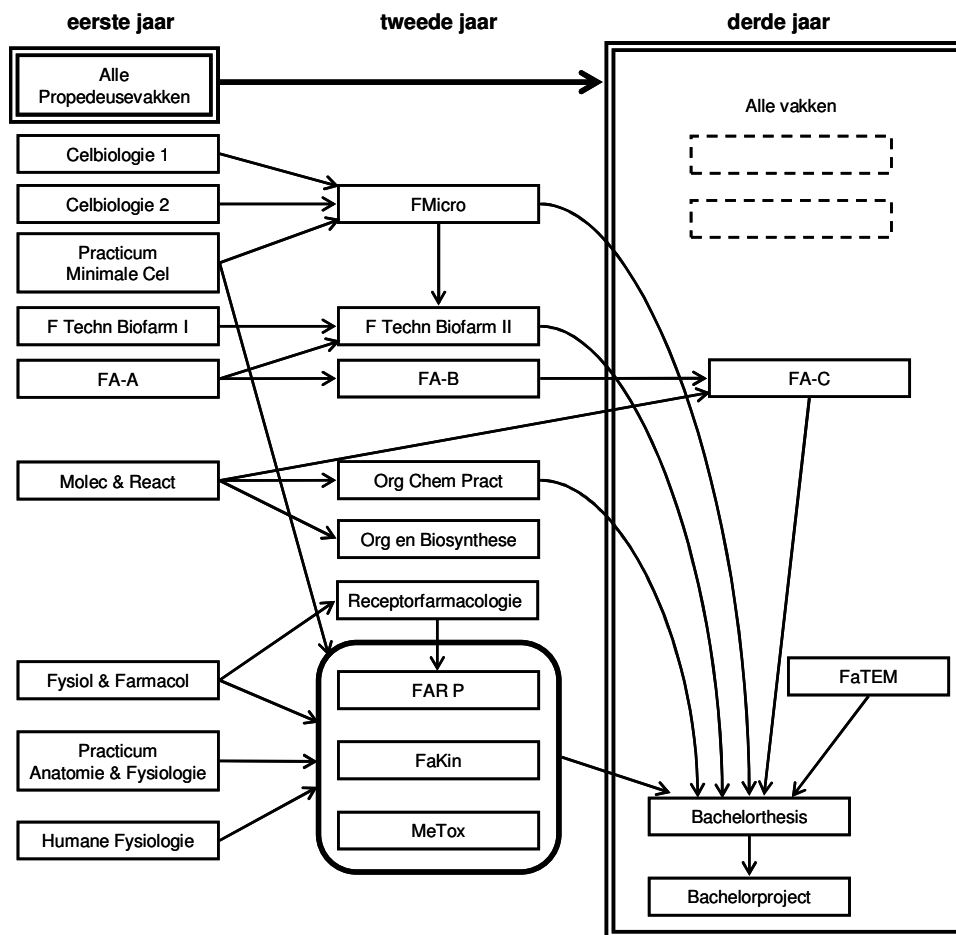

Jaar 3 Farmacie Onderdeel	Niveau	Studielast (EC)	Vakcode
Bachelorproject	3	10	WLFB0811
Bachelorthesis	3	5	WLFB0812
Centraal Zenuwstelsel; Geneesmiddelen v h	3	5	WLFB0801
Endocrien Syst, Tr Digest/Tr Resp, Tr Circ; Gen vh	3	10	WLFB0802
Farmaceutische Analyse C	3	10	WLFB0803
Farmaceutische Genetica & Immunologie	3	5	WLFB0805
Farmacie, Technologie, Ethiek & Maatschappij	3	5	WLFB0810
Farmaco-epidemiologie	3	5	WLFB0804
Infecties & Tumoren; Geneesmiddelen bij	3	5	WLFB0807

Jaar 3 Farmaceutische Wetenschappen Onderdeel	Niveau	Studielast (EC)	Vakcode
Minor		30	
Bachelorproject	3	10	WLFB0811
Bachelorthesis	3	5	WLFB0812
Farmacie, Technologie, Ethiek & Maatschappij	3	5	WLFB0810
Farmaco-epidemiologie	3	5	WLFB0804
Infecties & Tumoren; Geneesmiddelen bij	3	5	WLFB0807

*Voorkennisketens bachelorprogramma***2.4 HONOURS COLLEGE**

Aan de universiteit bestaat de mogelijkheid voor talentvolle en ambitieuze eerstejaars bachelorstudenten om vanaf februari 2012 deel te nemen aan het University of Groningen Honours College. Het College biedt deze studenten, binnen de muren van de RUG, een omgeving waar ze kennis kritisch tegen het licht houden en worden uitgedaagd tot nieuwe inzichten en innovatieve manieren van denken.

Het honoursprogramma omvat 45 extracurriculaire studiepunten, waarvan 25 ECTS zijn bedoeld voor verdieping en 20 ECTS voor verbreding en persoonlijke ontwikkeling. De verdiepende studieonderdelen volgt een student aan de eigen faculteit. Het verbredende deel bestaat uit twee studieonderdelen van elk 5 ECTS, te volgen bij een andere dan de eigen faculteit, en De Petrus Camper leergang. Hierin werken studenten een actueel thema uit, gerelateerd aan één van de honours modules die gevolgd is. Doordat het thema vanuit meerdere perspectieven wordt benaderd en in een interdisciplinair verband wordt uitgewerkt, komt zowel een kennis-, vaardigheden- als persoonlijke ontwikkelingscomponent aan bod. Het programma start in de tweede helft van het eerste studiejaar. De duur van het programma is zodoende vijf semesters. De extra studiebelasting is 25% en komt neer op ongeveer 10–12 uur extra studielast per week.

Studenten die tot de beste 10% horen, ontvangen een uitnodiging om te solliciteren naar een plaats aan het University of Groningen Honours College. Studenten die zeer gemotiveerd zijn, maar geen uitnodiging ontvangen, kunnen mits zij goede studieresultaten hebben, ook solliciteren. Selectie vindt plaats op basis van studieresultaten, CV, schriftelijke motivatie en referenties alsmede op basis van een gesprek van de kandidaat met een lid van de toelatingscommissie van het Honours College.

Zie voor uitgebreidere informatie en de precieze selectievoorwaarden www.rug.nl/honours. Het emailadres is honours@rug.nl.

3 Masteropleiding Farmacie

3.1 OPBOUW VAN DE OPLEIDING

De masteropleiding farmacie heeft een studieduur van 3 jaar (180 EC) en bestaat ondermeer uit vakken die de student voorbereiden op het beroep van apotheker en uit verschillende stages in apotheken.

Op twee momenten in de masteropleiding specialiseren studenten zich in een richting van hun interesse; tijdens de onderzoeksdifferentiatie (jaar 5) en tijdens de apothekersdifferentiatie (jaar 6).

(Het is gebruikelijk om de jaarprogramma's van de masteropleiding door te nummeren vanuit de bacheloropleiding en aan te duiden met jaar 4, 5 en 6.)

De onderzoeksdifferentiatie betreft een onderzoek (Masterproject) van 30 of 45 EC en keuzevakken (30 of 15 EC, resp.).

In het zesde studiejaar worden mastervakken en de apothekersdifferentiatie afgewisseld met stageactiviteiten. De apothekersdifferentiatie, in de laatste fase van de opleiding tot apotheker, omvat een programma van 15 EC, specifiek voor de richting Zorg of de richting Productie en Kwaliteit. De stages zijn uitdrukkelijk leeractiviteiten; op het stageadres wordt gewerkt aan opdrachten die worden behandeld op de stageterugkomdagen.

3.2 PATIËNTGERICHT ONDERWIJS

De afgelopen decennia heeft het kennisdomein van de farmacie zich uitgebreid van het geneesmiddel tot de keten geneesmiddel–geneesmiddelgebruiker. Hiertoe behoren ontwikkeling, productie, toediening en gebruik van geneesmiddelen, alsmede evaluatie van het geneesmiddelgebruik. De centrale, steeds terugkerende vraag hierbij is: *“wat wordt de patiënt er beter van?”*.

Uiteraard staat de brede geneesmiddelkennis nog altijd centraal in de aandachtsgebieden van de apotheker, maar de toepassing van deze kennis ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit van leven van de patiënt is een essentieel onderdeel van de studie farmacie en de beroepsuitoefening van de apotheker geworden.

Gedurende de gehele masteropleiding wordt veel aandacht besteed aan de beroepsattitude van de apotheker, en aan het ontwikkelen van een eigen visie op beroepsinhoudelijke aspecten. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is het ontwikkelen van een wetenschappelijk werk- en denkniveau. Voor de beroepspraktijk van de apotheker is de wetenschappelijke ontwikkeling van groot belang, aangezien het kennisdomein van de farmacie in de keten geneesmiddel–geneesmiddelgebruiker voortdurend in beweging is. De studie farmacie is de basis voor ‘a lifelong learning’. Elke apotheker is, in de visie van KNMP (Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie) en overheid, zorgverlener met de patiënt als maatgevend

uitgangspunt. Bij geneesmiddelontwerp, geneesmiddelformulering en kwaliteitsborging van productie (recepteerkunde, GPO) is de patiënt op de achtergrond aanwezig, maar onderdelen als begeleiding van geneesmiddelgebruik, medicatiebewaking en farmaceutische behandelaarschap (farmacotherapie, patiëntenzorg, farmaco-economie, farmaco-epidemiologie) van de apotheker zijn zeer sterk patiëntgericht.

In de masteropleiding wordt, naast de hierboven genoemde aspecten, aandacht besteed aan verschillende taken, vakgebieden en aandachtsgebieden zoals die in de praktijk tot het werk van de apotheker (kunnen) behoren. Hiertoe behoren onder andere kennis- en informatiemanagement, organisatiestructuren, de relatie met de patiënt en de relatie met andere zorgverleners. Deze laatste twee punten komen specifiek tot uitdrukking in de overkoepelende lijnen Farmaceutische Patiëntenzorg en Farmacotherapie Overleg, die in verschillende vakken en cursusreeksen aan de orde komen. Integratie van kennis krijgt in de laatste fase van de masteropleiding veel aandacht.

In de masteropleiding kan door de differentiatiemogelijkheden ‘Zorg’ en ‘Productie en Kwaliteit’ binnen de algemene aandachtsgebieden een specifiek accent aangebracht worden, afhankelijk van de interesse van de student.

3.3 TOELATING

Om tot de master of science in farmacie te worden toegelaten dien je te beschikken over het bachelordiploma farmacie en ingeschreven te staan voor de masteropleiding farmacie. De aanmelding (het verzoek tot inschrijving) kun je regelen via Studielink; zie par 5.2.

Als je het bachelordiploma nog niet hebt, kun je alleen onder strikte voorwaarden aan de masteropleiding beginnen (zie MSc OER):

- je hebt tenminste 165 EC behaald;
- je hebt je Bachelorproject afgerond;
- je zult binnen een half jaar na het starten van je masteropleiding je bachelordiploma behalen.

De Toelatingscommissie beoordeelt of je voorlopig tot de masteropleiding kan worden toegelaten.

Let op: Met een voorlopige toelating kun je de meeste vakken uit jaar 4 en jaar 5 lopen, echter niet alle. Zie de Bijlagen van de MSc-OER voor de ingangseisen (par 8.3).

Het studiejaar 2011–2012 zal het laatste studiejaar zijn waarin je met een voorlopige toelating mastervakken kunt doen. Per 1 september 2012 zal de “harde knip” worden ingevoerd. Vanaf dat moment geldt dat je je bachelorprogramma volledig moet hebben afgerond om aan mastervakken te kunnen deelnemen.

3.4 PROGRAMMA MASTEROPLEIDING

Het studieprogramma van de masteropleiding farmacie staat weergegeven in tabel 3.1. Vakinhoudelijke informatie (eindtermen, docenten etc.) vind je in Ocasys (www.rug.nl/ocasys).

Zie bijgaand schema voor de plaats van de vakken in het jaarrooster.

Tabel 3.1 Vakken van de masteropleiding farmacie

Jaar 4 / Onderdeel	Studielast (EC)	Vakcode
Algemene Farmacotherapie	12	WLFM0901
Farmaceutische Anorganische Chemie	3	WLFM0902
Farmaceutische Chemie	3	WLFM0903
Fytotherapie	3	WLFM0904
Gedrag en Communicatie	4	WLFM0905
Geneesmiddel Productie en Onderzoek	9	WLFM0907
Geneesmiddelveiligheid	3	WLFM0906
Klinische Chemie en Pathofysiologie	3	WLFM0908
Recepteerkunde Practicum	6	WLFM0911
Recepteerkunde Theorie	6	WLFM0910
Stage – Management	8	WLFM1101M
Jaar 5 / Onderdeel		
Keuzevakken	30 of 15	
Masterproject (20 wk of 30 wk)	30 of 45	WLFMOP
Jaar 6 / Onderdeel		
Apotheekgame GIMMICS	6	WLFM1102
Apotheker en Apotheekorganisatie	3	WLFM1106
Apothekersdifferentiatie*	15	
Ethiek en Regelgeving	3	WLFM1105
Stage – Openbare apotheek (6 wk)	9	WLFM1101O
Stage – Praktijkonderzoek (8 wk)	12	WLFM1101P
Stage – Ziekenhuisapotheek (8 wk)	12	WLFM1101Z

* Zie tabellen 3.3 en 3.4.

3.5 ONDERZOEKSDIFFERENTIATIE

Tijdens het vijfde jaar verdiepen studenten zich in een richting van de farmacie die hun speciale interesse heeft. Deze onderzoeksdifferentiatie bestaat uit een onderzoek (Masterproject) van 30 of 45 EC en keuzevakken (30 en 15 EC, resp.). In overleg met de docent kunnen keuzevakken gebruikt worden ter verdieping en voorbereiding op het Masterproject. Je bent niettemin vrij hierin je eigen keuzes te maken.

3.5.1 Keuzevakken

in de MSc-OER, Bijlage III vind je een lange lijst van farmaceutische keuzevakken. Sommige vakken worden gepland in het rooster. Voor deze vakken moet je je intekenen op dezelfde wijze als voor de verplichte vakken, in *ProgRESS WWW*. Voor de keuzevakken die niet zijn geroosterd, moet met de betreffende docent een afspraak worden gemaakt over de periode waarin de cursus zal worden gevolgd. Ook de wijze van beoordeling en toetsing moet voor aanvang van de cursus in onderling overleg worden vastgesteld. Als de cursus met voldoende resultaat is afgesloten, wordt een tentamenbriefje uitgereikt met daarop je naam en studentnummer, het cijfer, de naam en vakcode van de cursus, het aantal EC en de naam van de docent.

Let op: Keuzevakken uit het masterprogramma kunnen alleen worden gevolgd indien je beschikt over het bachelordiploma of een voorlopige toelating tot de masteropleiding en je aan de vakspecifieke ingangseisen voldoet.

Tabel 3.2 Vaknamen bij afkortingen van keuzevakken (5e jaar) in het schema op blz. 30

Afkorting	Naam onderdeel	EC	Vakcode
AdvPhaKin	Advanced Pharmacokinetics	5	MLMPS04
Biotech	Biotechnologie	10	WLB07045
CMF	Caput Moleculaire Farmacologie	3	WLFM1001
Endocrino	Endocrinologie	5	WLB07032
FaBio P	Farmaceutische Biologie Practicum	6	WLFM1011
Farm BioT	Farmaceutische Biotechnologie	6	WLFM1022
Form	Formulering	6	WLFM1025
G&P	Genomics & Proteomics	5	WLB07041
GLP	GLP/Laboratoriumorganisatie en -management	3	WLFM1012
GMP	Good Manufacturing Practice	3	WLFM1013
HumGG	Humane Genetica & Genomics	5	WLB07048
IGV	Innovatieve Geneesmiddelvormen	5	WLFBo808
IndBioanal	Industriële Bioanalyse	5	WLFM1109
MedCelbio	Medische Celbiologie	5	WLB07029
MedNat	Medicinale Natuurstoffen	10	WLFM1113
MolFarm Res	Moleculaire Farmacologie Research	10	WLB07065
MolTox	Molecular Toxicology	5	MLMPS06
Pathofys Res	Pathofysiologie Research	10	WLB07071
PharmEcon	Pharmaco-economics	5; 15	WLFM1038
PiP	Pharmaco-epidemiology in Practice	5; 15	WLFM1039
ReproTox	Reproductive Toxicology	5	MLMPS05
Spec Recept	Speciële Recepteerkunde	5	WLFM1110
Thermo	Thermodynamica	5	WLFBo706
ZHF	Ziekenhuisfarmacie	3	WLFM1005

Keuzevakken buiten farmacie

Er worden ook keuzevakken verzorgd door andere afdelingen van de RUG of door het Universitair Medisch Centrum Groningen. Sommigen vertonen een nauwe relatie met de farmaceutische vakgebieden, andere juist niet. Indien studenten keuzevakken buiten farmacie willen opnemen in hun studieprogramma, moet daarvoor eerst toestemming worden gevraagd aan de Examencommissie (par 7.4). De studieadviseur kan je hierbij helpen.

3.5.2 Masterproject

Het doel van het Masterproject is kennis te maken met wetenschappelijk onderzoek en te leren hoe wetenschappelijk onderzoek kan worden aangepakt. Het Masterproject is opgebouwd uit een voorbereidingsperiode waarbij het onderzoek wordt opgezet, uit een praktisch gedeelte, waarbij geprobeerd wordt gegevens te verkrijgen en uit een afsluitende fase resulterend in een verslag en een presentatie voor de onderzoeksgroep.

De verantwoordelijkheid voor begeleiding en beoordeling van het Masterproject berust bij de projectleider, een docent van de afdeling farmacie. Dit geldt ook voor Masterprojecten die, na overleg met de projectleider, buiten de afdeling worden gevolgd. Daarnaast is ook de student zelf verantwoordelijk voor het goed verlopen van het Masterproject.

De Opleidingscommissie heeft t.a.v. de Masterprojecten de volgende richtlijnen geformuleerd:

- De totale omvang van het Masterproject is 30 EC (20 weken) of 45 EC (30 weken);
- Voordat met het Masterproject wordt begonnen, worden de afspraken tussen docent en student over het tijdpad en de begeleiding vastgelegd in een contract: verantwoordelijke begeleider, dagelijkse begeleider, datum aanvang, datum tussentijdse evaluatie; datum beëindiging praktische werkzaamheden, datum inlevering (concept)verslag en datum beëindiging Masterproject;
- Er vinden regelmatig (tenminste om de 4 à 6 weken) voortgangsgesprekken plaats en er is een tussentijdse evaluatie, tijdens welke de student duidelijk feedback krijgt over zijn of haar prestaties;
- De praktische werkzaamheden dienen tijdig te worden beëindigd zodat het schrijven van het verslag binnen de vooraf vastgestelde duur van het project kan worden uitgevoerd. De hiervoor benodigde tijd zal afhankelijk zijn van de aard van het Masterproject; in de regel is dit 3 tot 4 weken;
- Bij de eindbeoordeling wordt een tweede docent betrokken, die het beoordelingsformulier mede ondertekent.

Nadere informatie, alsmede de contractformulieren, zijn te vinden op Nestor - Master Farmacie (knop "Masterproject").

Voor het Masterproject dien je je in te tekenen in *ProgRESS WWW*. Je kunt je voorkeur voor een basiseenheid aangeven door je in te tekenen voor onderzoek bij de betreffende basiseenheid. De toegenomen studentenaantallen zorgen voor capaciteitsproblemen; studenten die zich tijdig voor een project hebben aangemeld in *ProgRESS WWW* hebben voorrang.

Let op: Starten met het onderzoek kan alleen indien je beschikt over het bachelordiploma.

3.6 STAGES EN APOTHEKERSDIFFERENTIATIE

3.6.1 Apotheekstages en ingangseisen

De eerste stage, Stage – Management (kort: Stage M), vindt plaats in het vierde studiejaar. Later volgen er drie stages in het zesde studiejaar: *i*) Stage – Openbare apotheek (Stage O) waarbij het zorgverlenerschap van de openbare apotheker centraal staat, *ii*) Stage – Ziekenhuisapotheek (Stage Z) waarbij wordt ingegaan op de taken van de ziekenhuisapotheker en *iii*) Stage – Praktijkonderzoek (Stage P) waarbij een praktijkgerelateerd onderzoek wordt uitgevoerd in een openbare apotheek of ziekenhuisapotheek. De Stage – Praktijkonderzoek wordt afgesloten met een wetenschappelijk verslag en een colloquium. Vanwege de hoge studentenaantallen zal het niet altijd mogelijk zijn de stages in de meeste ideale volgorde, O – Z – P, te doorlopen.

De stages in het zesde jaar kennen ingangseisen; deze zijn vermeld in de Bijlage bij de Master-OER.

Voor vragen over de stages kun je terecht bij de stagecoördinator, mw Y. Benjamins, tel. (050) 363 3162, of bij het secretariaat, mw A. Postuma, tel. (050) 363 7881, stage.farm@rug.nl.

3.6.2 Apothekersdifferentiatie Zorg

In deze differentiatie kunnen studenten zich gericht verdiepen in farmaceutische (patiënten)zorg. Er wordt extra aandacht geschonken aan kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de zorgvraag van de patiënt adequaat te kunnen beantwoorden. De verdieping moet worden gezien als een voorbereiding op de eindtermen die bij de masteropleiding horen en in belangrijke mate zijn gebaseerd op een invulling van de rol en taken van de (openbare) apotheker als zorgverlener/behandelaar (in het kader van de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst). Aandacht zal worden gegeven aan de kerncompetenties hierbij, zoals de bekwaamheden in communiceren, probleemoplossen, toepassen van kennis en wetenschap, multidisciplinair handelen op individueel en populatieniveau en farmaceutische bedrijfsvoering.

Met name gericht op de rol en taken van de apotheker als zorgverlener/behandelaar zullen onderwerpen worden behandeld bij de in de tabel 3.3 genoemde onderdelen, die op het niveau van inzicht, kennis en vaardigheden zullen worden getoetst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan onderwerpen die gericht zijn op:

- communicatieve aspecten rondom directe zorgverlening aan de individuele patiënt voor het ontwikkelen van een pro-actieve zorghouding;
- het samenwerken met andere zorgverleners op basis van een gestructureerde aanpak bij de begeleiding van de farmacotherapie;
- het organiseren van informatiestromen bij farmaceutische patiëntenzorg voor een optimale communicatie op arts- en patiëntniveau;
- het documenteren van zorgverlening, met name bij geneesmiddelgebonden problemen met aandacht voor dossiervorming en het gebruik van zorgprotocollen;
- de evaluatie van zorgverlening en het toepassen van kwaliteitsbevorderende systemen.

Het volgen van deze differentiatie zal de student met belangstelling voor de beroepsuitoefening van de apotheker als zorgverlener/behandelaar een goed beeld geven van de noodzakelijk geachte kennis en vaardigheden. De voorbereiding op het traject na de masteropleiding zal met het volgen van deze differentiatie belangrijk worden ondersteund.

Tabel 3.3 Specifieke vakken van de apothekersdifferentiatie Zorg

Zorg / Onderdeel	Studielast (EC)	Vakcode
Patiëntenzorg en Communicatie	6	WLFM1104
Specialistische Farmacotherapie	9	WLFM1103

Contactpersoon voor de apothekersdifferentiatie Zorg: prof dr J.J. de Gier, tel. (050) 363 2587, j.j.de.gier@rug.nl.

3.6.3 Apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit

In deze differentiatie maak je uitgebreid kennis met de verschillende aspecten die samenhangen met het ontwerp en de (grootschalige) productie van geneesmiddelen zoals die plaatsvindt in de farmaceutische industrie of in het ziekenhuis (tabel 3.4). Apothekers zijn op velerlei wijzen betrokken bij deze processen.

Vanuit de kliniek kan bijvoorbeeld de vraag komen naar een specifieke toedieningsvorm, of een nieuwe actieve verbinding vraagt om een bijzondere toedieningsroute. In de Speciële Recepteerkunde leer je met dit type van vragen om te gaan. Je zult de farmacotherapeutische relevantie moeten kunnen beoordelen en een toedieningsvorm kunnen kiezen, tevens zul je een formulering en een bereidingsvoorschrift moeten kunnen opstellen. Je zult de aflevering en eventueel de toediening aan de patiënt moeten kunnen begeleiden.

In de industrie vind je apothekers op veel posities die met productie, controle en kwaliteitshandhaving te maken hebben terug. Bijvoorbeeld als productieapotheker, als hoofd van het analytische controlelaboratorium, als Qualified Person of als registratiedeskundige. Voor al deze posities moet je kennis hebben over de

verschillende stappen die nodig zijn om een geneesmiddel te ontwikkelen. Wat moet er zoal gedaan worden om een net ontdekte chemische verbinding te ontwikkelen tot een betrouwbaar product van hoogwaardige kwaliteit, dat te produceren is en na registratie op de markt kan worden gezet? Aan de hand van een tweetal voorbeeldstoffen komen zaken als preformulering, productontwerp, procesontwikkeling, de ontwikkeling van analysemethoden, stabiliteitsonderzoek en het schrijven van betreffende onderdelen van het registratiedossier aan de orde. Door zelf deze activiteiten met de voorbeeldstoffen te moeten uitvoeren, word je getraind om dat later ook in de industrie te kunnen doen.

Tabel 3.4 Specifieke vakken van de apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit

Productie en Kwaliteit / Onderdeel	Studielast (EC)	Vakcode
Ontwikkeling van Product en Productcontrole	15	WLFM1107

Contactpersoon voor de apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit: prof dr H.W. Frijlink, tel. (050) 363 3285, h.w.frijlink@rug.nl.

3.7 NIEUW VERSUS OUD PROGRAMMA

Per september 2009 is het studieprogramma van de master farmacie vernieuwd. Sommige studieonderdelen (vakken) van het nieuwe programma verschillen van die in het oude programma. Voor die studieonderdelen zijn overgangsregelingen vastgesteld. Raadpleeg hierover de studieadviseur.

4 Aansluitende masteropleidingen

4.1 DOORSTROOMMASTERS BINNEN FWN

Binnen de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen worden een aantal masteropleidingen verzorgd die toegankelijk zijn voor alle studenten die in het bezit zijn van het bachelordiploma farmacie of farmaceutische wetenschappen (RUG). Zie de bachelor OER, Bijlage II voor meer details. Soms wordt van je verwacht dat je een enkel verplicht vak hebt gevolgd in de bacheloropleiding. Neem altijd contact op met de studieadviseur van de desbetreffende masteropleiding indien je met de masteropleiding zou willen beginnen maar nog net niet over het bachelordiploma beschikt.

4.2 MEDICAL PHARMACEUTICAL SCIENCES

Het zoeken naar de oorzaken van ziekten en de wijze waarop het ziekteproces zich in de patiënt of in een modelsysteem ontwikkelt, het bedenken van stoffen die dit kunnen beïnvloeden, het ontwerpen van werkzame geneesmiddelen, het onderzoeken van hoe geneesmiddelen in de praktijk gebruikt worden: al deze onderwerpen vormen het werkterrein van de medisch farmaceutisch onderzoeker.

De medisch farmaceutische wetenschappen vormen een interdisciplinair wetenschapsgebied met de oorzaken en pathofysiologie van ziekten en interventies met geneesmiddelen als centrale thema's. Binnen de opleiding werken onderzoekers met een bèta-achtergrond (farmaceuten, biologen, chemici en wiskundigen) samen met medici (zowel onderzoekers als artsen) aan de opleiding van jonge medisch farmaceutische wetenschappers. Er zijn veel verschillende onderzoeksgroepen betrokken bij de opleiding. Als student kun je in dit onderzoek zowel werken aan fundamentele als aan meer toepassingsgerichte vraagstellingen. Je kunt uiteraard ook kiezen voor een combinatie.

Het onderzoek in de medische farmaceutische wetenschappen vindt vooral plaats binnen de Graduate school GUIDE (www.graduateschoolGUIDE.nl). Binnen GUIDE wordt nauw samengewerkt tussen onderzoekers van de School of Life Sciences (vooral medewerkers van farmacie) en het University Medical Center Groningen. Deze multidisciplinaire samenwerking tussen klinische, preklinische en farmaceutische wetenschappers is uniek in Nederland en staat garant voor de ontwikkeling van nieuwe concepten voor de behandeling van ziekten. In Groningen richten we ons met name op nierziekten, hart- en vaatziekten, astma en COPD, lever- en metabole ziekten, kanker, en ziekten gerelateerd aan het immuunsysteem. Binnen elk van de GUIDE-divisies is een studie leider aangewezen met wie de student afspraken maakt over de invulling van het studieprogramma.

Medical Pharmaceutical Sciences (MPS) biedt een uitstekende voorbereiding op een carrière in het onderzoek. Onderzoekers werken op tal van plaatsen: universiteiten, (academische) ziekenhuizen, (semi-) overheidsinstellingen en in de (farmaceutische of biomedische) industrie. Ook voor de uitoefening van andere functies op academisch niveau kan deze opleiding een goede voorbereiding zijn, want tijdens het (zelfstandig) uitvoeren van het eigen onderzoeksproject leer je niet alleen iets over onderzoek doen maar ook over samenwerking, communicatie (zowel mondeling als schriftelijk) en leer je onder andere je eigen ideeën presenteren en verdedigen. Buiten het onderzoek vinden studenten geschikte beroepen binnen bedrijven, overheid of maatschappelijke organisaties. Vaak zul je dan kennis vanuit de medisch farmaceutische wetenschap moeten kunnen relateren aan bijvoorbeeld een business- of beleidsstrategie. Je kunt denken aan verschillende functies in de farmaceutische industrie maar ook bij bijvoorbeeld het "College ter beoordeling van geneesmiddelen", een instantie die zich bezighoudt met de toelating van geneesmiddelen op de Nederlandse markt, of bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

4.2.1 Opbouw van de opleiding

De tweejarige opleiding kent twee varianten: de onderzoeksvariant en de variant "bedrijf en beleid" (M-variant). De onderzoeksvariant staat geheel in het teken van onderzoek binnen de medisch farmaceutische wetenschappen. De M-variant combineert één jaar onderzoek met één studiejaar gericht op het ontwikkelen van beleids- en bedrijfsmatige inzichten en vaardigheden (zie de studiegids Medical Pharmaceutical Sciences en de website www.rug.nl/levenswetenschappen/onderwijs/masteropleidingen/mfw voor meer informatie).

De onderzoeksvariant

Het grootste deel van het programma bestaat uit het zelf uitvoeren van onderzoek. Het idee hierbij is dat je het meest over onderzoek doen leert, door het zelf te doen. Je krijgt daarbij niet alleen te maken met het zelfstandig uitvoeren van experimenten op een laboratorium, maar ook met allerlei andere daarmee samenhangende zaken, zoals het leren formuleren van hypothesen, het opzoeken en bestuderen van wetenschappelijke literatuur en het presenteren van de eigen resultaten.

Onderzoeksspecialisatie Toxicology and Drug Disposition

Het is het mogelijk om binnen de onderzoeksvariant de specialisatie Toxicology and Drug Disposition te realiseren. Deze specialisatierichting richt zich specifiek op geneesmiddeltoxicologie en farmacokinetiek, en daarmee op het leren uitvoeren van onderzoek naar de veiligheid van geneesmiddelen. Je krijgt specialistische kennis over de interactie van toxische stoffen op moleculair niveau, het ontstaan van

reactieve toxische metaboliëten en de mate van blootstelling van targetweefsels aan toxische stoffen.

4.2.2 Studieplanning en toelating

Ten aanzien van de toelating tot de masteropleiding MPS en het uiteindelijk te volgen studieprogramma binnen deze opleiding gelden een aantal afspraken. Een overzicht van deze afspraken staat hieronder.

- Toelaatbaar tot de opleiding zijn studenten met een bachelordiploma Farmaceutische wetenschappen of Farmacie. Het interdisciplinaire karakter van de opleiding komt ook tot uiting in de diversiteit van de vooropleiding van studenten. Ook studenten van Life Science & Technology en Biologie kunnen MPS studeren.
- De invulling van het studieprogramma is op basis van de individuele interesse van de student. Er is geen vaststaand rooster. De student vult het programma in overleg met een studieleider zelf in. Voor een goede aansluiting op de bacheloropleiding wordt daarom aangeraden ruim op tijd (zo'n 3 maanden voordat je wilt starten met je masterprogramma) contact op te nemen met de studieleider van je keuze zodat er samen plannen kunnen worden gemaakt. Meer informatie over de gang van zaken staat in de studiegids van de opleiding.
- MPS is een op zichzelf staande opleiding. De opleiding heeft een eigen *Nestorsite* en studiegids (ophalen bij de Onderwijsbalie van Farmacie) en hanteert eigen procedures omtrent het volgen van onderwijs. Zorg dat je op de hoogte bent van deze gang van zaken!

Meer informatie over de opleiding vind je op bovengenoemde website.

Studieadviseur: Solita van Duin, s.van.duin@rug.nl
 Tel. (050) 363 3343 / 2831
 A. Deusinglaan 1, gebouw 3213, kamer 0013
 Gesprek op afspraak via bofarm@rug.nl.

4.3 EDUCATIE EN COMMUNICATIE

Hoe maak je natuurwetenschappen begrijpelijk voor een breed publiek? Op welke manieren kun je bijdragen aan de dialoog tussen wetenschap, overheid, het bedrijfsleven en de maatschappij? Hoe breng je op een aantrekkelijke manier moeilijke leerstof over op leerlingen?

Voor wie?

De masteropleiding Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen (EC-master) is voor alle bètastudenten die vinden dat je wetenschap moet delen, die er plezier in hebben om fascinerende onderwerpen uit de bètawetenschappen aan anderen uit te leggen, die een breed geschoolde communicatief-vaardige bèta willen worden.

Programma

De EC-master kent twee specialisatierichtingen:

- *Educatie*: Je specialiseert je op het gebied van de bètadidactiek en haalt een eerstegraads onderwijsbevoegdheid in een (aanverwant) vakgebied.

- *Communicatie*: Je ontwikkelt je tot een breed opgeleide professional in wetenschapsjournalistiek en -communicatie.

Beide specialisaties starten met een gezamenlijk deel. Onderdeel van dit gezamenlijke programma is een onderzoek in je eigen vakdiscipline. Verder leer je basisvaardigheden op het gebied van mondeling en schriftelijk communiceren over natuurwetenschappen, het ontwerpen van bijvoorbeeld een website of lesmateriaal en onderzoeksmethoden die bruikbaar zijn in onderzoeken op het gebied van educatie of communicatie. In de loop van het eerste jaar kies je je specialisatierichting.

Specialisatie Educatie

Om je goed voor te bereiden op een baan in het onderwijs doe je in het eerste jaar van de specialisatie educatie een inleidende cursus over vakdidactiek en een oriënterende stage op school (samen 10 ECTS). Het afsluitende jaar van de educatierichting is een stage in het voortgezet onderwijs, waarin je de verantwoordelijkheid krijgt voor twee klassen en aan alle activiteiten op je stageschool meedoet. Eén dag in de week zijn er opleidingsactiviteiten gewijd aan vakdidactiek, onderwijskunde en intervisiebijeenkomsten.

Specialisatie Communicatie

In de specialisatie communicatie leer je om op te treden als intermediair tussen wetenschap en technologie enerzijds, en het niet-gespecialiseerde publiek anderzijds. Tijdens de opleiding verdiep je je in de positie van natuurwetenschappen in de maatschappij, in de historische achtergronden en de huidige stand van het natuurwetenschappelijk onderzoek. Je krijgt te maken met risicocommunicatie en publieke debatten en je oriënteert je op de voornaamste routes waarlangs wetenschappelijke kennis de samenleving bereikt, zoals geschreven pers, musea, radio en tv. Ook doe je een onderzoek op het gebied van de wetenschapscommunicatie.

In het tweede jaar van de opleiding doe je een stage bij een externe organisatie of bedrijf. Voorbeelden van opdrachtgevers zijn: de redactie van een populair wetenschappelijk tijdschrift, een museum of science centrum, de redactie van een radio- of televisieprogramma.

Meer weten?

Bekijk de website www.rug.nl/ec of neem contact op met de studieadviseur, ecstudieadviseur@rug.nl.

4.4 ENERGY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

Na een bacheloropleiding in één van de natuurwetenschappen, kan in de vorm van de master of science in Energy and Environmental Sciences een breed opgezette opleiding op het gebied van energie- en milieukunde worden gevolgd. Deze Engelstalige opleiding wordt verzorgd door het Energy and Sustainability Research Institute Groningen (ESRIG).

De tweejarige opleiding richt zich op het ontwerpen van een duurzamere maatschappij. Of: hoe kan er meer gedaan worden met minder? Binnen dit kader wordt gewerkt aan: duurzame energie, energiebesparing, nieuwe materialen, materiaalhergebruik, mobiliteit, broeikaseffect, klimaatgeschiedenis, milieu en gezondheid e.d. Hoewel de opleiding een natuurwetenschappelijk karakter heeft is er ook nadrukkelijk aandacht voor sociale- en maatschappijwetenschappen. Binnen het studieprogramma heb je veel individuele keuzevrijheid. De meeste studenten volgen een afstudeerstage buiten de universiteit of in het buitenland.

De afgestudeerden komen terecht in tal van beroepen: ingenieursbureaus, onderzoeksinstituten, beleidsbanen bij de overheid, het onderwijs. Het studieprogramma biedt voldoende keuzemogelijkheden om flexibel in te spelen op veranderingen in de arbeidsmarkt en op de persoonlijke motivatie van elke student. Informatie over het studieprogramma en contactadressen zijn te vinden op de website van de opleiding: www.rug.nl/ees.

5 Studentzaken

5.1 TOELATINGSEISEN

Toelating tot het eerste jaar van de opleiding farmacie of farmaceutische wetenschappen geven:

- a. Het eindexamen VWO (profielen per september 2007) met profiel N+T; N+G dient te zijn aangevuld met natuurkunde, E+M met natuurkunde en scheikunde en C+M met wiskunde A of B, natuurkunde en scheikunde.
- b. Een propedeutisch examen of een eindexamen aan een instelling voor hoger onderwijs. Aanvullend dienen de vakken wi, na, en sk op VWO-niveau te worden beheerst.
- c. Een diploma van een al dan niet buitenlandse onderwijsinstelling die volgens de minister van onderwijs of de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen gelijkwaardig is aan een VWO opleiding. Aanvullend dienen de vakken wi, na, en sk op VWO-niveau te worden beheerst.

Beheersing van de Engelse taal op VWO-niveau is vereist.

De Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen heeft voor de toetsing en beoordeling van de diploma's de Commissie Bijzondere Toelatingen (CBT) ingesteld. Secretariaat: mw. M.J. Wiersema, Nijenborgh 9, 9747 AG Groningen, tel. (050) 363 7361, m.j.wiersema@rug.nl.

Voor aankomende studenten die in de bovengenoemde categorieën b. of c. vallen, zal de toelating i.h.a. via de CBT verlopen. Aankomende studenten die een toelatingsverzoek willen indienen bij deze commissie wordt geadviseerd eerst advies te vragen bij de studieadviseurs van farmacie en farmaceutische wetenschappen, tel (050) 363 3343 / 2831.

Diploma behaald aan een onderwijsinstelling buiten Nederland

De CBT beoordeelt of het diploma behaald aan een buitenlandse onderwijsinstelling toegang kan geven tot de opleiding farmacie of farmaceutische wetenschappen.

Hierbij wordt eventueel informatie ingewonnen bij het NUFFIC (www.nuffic.nl).

Voor personen die niet uit Nederland afkomstig zijn wordt een goede beheersing van de Nederlandse taal geëist. Ten bewijze daarvan moet het Staatsexamen Nederlands als Tweede Taal, programma II (NT2-II) met goed gevolg zijn afgelegd.

Colloquium Doctum

Personen van 21 jaar en ouder die niet aan de gestelde ingangseisen voldoen, kunnen worden toegelaten nadat een Colloquium Doctum met goed gevolg is afgelegd. Dit toelatingsonderzoek wordt uitgevoerd door de CBT. De exacte eisen die aan het Colloquium Doctum worden gesteld staan beschreven in het BSc-OER.

5.2 INSCHRIJVEN BIJ DE RUG

Aanmelding voor een studie van de RUG vindt plaats bij via Studielink, een landelijk systeem waar scholieren en (aspirant-)studenten hun (her)inschrijving aan een hogeschool of universiteit in Nederland kunnen regelen: www.rug.studielink.nl. De procedures zijn uitgelegd op www.rug.nl/studiekiezers/praktischezaken/aanmeldinginschrijving.

Je staat pas ingeschreven wanneer je het collegegeld (zie paragraaf 5.3.1) hebt betaald. De inschrijving loopt van 1 september tot en met 31 augustus. In- en uitschrijving tijdens het studiejaar is mogelijk.

Bij de University Student Desk (zie 5.8) kun je terecht voor advies. Ook op www.rug.nl/hoezithet kun je veel informatie vinden over in- en uitschrijven.

Adreswijzigingen

Studenten zijn verplicht adreswijzigingen door te geven. Ook dat gaat via Studielink. De wijzigingen komen automatisch bij de RUG en bij de studentenadministratie van farmacie terecht.

Verder dien je ook Pharmaciae Sacrum en de Folia Pharmaceutica (blad van K.N.P.S.V.) van de adresveranderingen op de hoogte te stellen.

5.3 STUDIE EN FINANCIËN

5.3.1 Collegegeld

Je betaalt, afhankelijk van je persoonlijke situatie, het wettelijk collegegeld (€ 1.713,-) of het instellingscollegegeld.

De details van de regeling zijn op de RUG-website te vinden: www.rug.nl/studenten/inuitschrijving/collegegeld/tarieven

5.3.2 Studiefinanciering

Als je studeert, heb je volgens de Wet op de Studiefinanciering (WSF) over het algemeen recht op studiefinanciering. De uitvoering van de wet wordt door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het ministerie OCW geregeld. Voor vragen kun je bij hen terecht.

Let op: de aanvraag van studiefinanciering doe je bij de DUO; zie de website. Dit verloopt niet automatisch via Studielink!

DUO Servicekantoor Groningen:

Adres: Kempkensberg 12, 9722 TB Groningen,
 Telefoon: (050) 599 7755
 Web: www.ib-groep.nl

Voor informatie kun je ook terecht bij de University Student Desk (zie par. 5.8.1)

5.3.2.1 Prestatiebeurs

Studiefinanciering voor hbo of universiteit is een prestatiebeurs. De prestatiebeurs wordt altijd eerst als lening uitbetaald. De lening (+ rente) hoef je niet terug te betalen als je voldoende snel studeert (= afstuderen in de tijd die voor een studie staat).

Het komt er op neer dat de DUO, aan het eind van de studie, bekijkt hoeveel jaar studiefinanciering je hebt ontvangen. Ook wordt nagegaan hoe lang je erover hebt gedaan om het diploma te behalen. Haal je binnen 10 jaar na het starten van de opleiding het diploma (bachelor of master), dan wordt je lening over de jaren die de studie officieel duurde omgezet in een gift. Kortom: haal je binnen 10 jaar je diploma dan wordt je lening over de jaren 1–3 (BSc-diploma), 1–6 (BSc+MSc farmacie) of over de jaren 1–5 (BSc+andere masteropleiding van de FWN) omgezet in een gift. Alle studiefinanciering die je meer hebt ontvangen moet je als lening (+ rente) terugbetalen.

5.3.2.2 Studievertraging en Profileringsfonds

Loop je door overmacht zoals ziekte, overlijden van een familielid, etc., studievertraging op, meld dat dan onmiddellijk bij de studieadviseur. Samen met jou maakt de studieadviseur een officiële melding van je (verwachte) vertraging. Als je je *binnen een maand na het ontstaan van de studievertraging* hebt gemeld, kun je in aanmerking komen voor financiële compensatie uit het Profileringsfonds van de universiteit. Je bent als student zelf verantwoordelijk voor het op tijd melden van je vertraging bij de juiste instantie! Zorg er dus voor dat je goed op de hoogte bent van de regeling van het Profileringsfonds. Meer informatie vind je op www.rug.nl/studievertraging.

5.3.3 Studiekosten

Voor de propedeuse farmacie/farmaceutische wetenschappen zijn de kosten van studiemateriaal (verplichte boeken, dictaten, handleidingen enz) in 2011/2012 ongeveer € 750,-. In de jaren daarna worden de jaarlijkse kosten echter veel lager. Voor de gehele masteropleiding farmacie ben je aan studiemateriaal ca. € 500,- kwijt.

De RUG kent een prijsbeleid studiekosten. Deze regeling beoogt beheersing van de studiekosten, zodat de component 'studiekosten' in het budget van de studiefinanciering niet te boven wordt gegaan. Men is dus niet meer geld aan

studiemateriaal kwijt dan de Minister ter beschikking stelt. Voor 2011–2012 is het normbedrag € 680,-. Per opleidingsfase geldt een plafondbedrag van het normbedrag maal de cursusduur.

Soms is het onvermijdelijk dat de kosten hoger zijn dan het plafondbedrag. In dat geval kan de helft van het bedrag dat men meer kwijt is bij het faculteitsbestuur worden teruggevraagd d.m.v. het overleggen van aankoopbewijzen, of is een andere regeling getroffen.

Studenten kunnen informatie over het prijsbeleid studiekosten krijgen via www.rug.nl/hoezithet. Zij kunnen zich tevens wenden tot de University Student Desk of de studieadviseur.

5.4 CURSUSSEN EN TENTAMENS

5.4.1 Aanmelding

Intekenen (aanmelden) voor cursussen en tentamens doe je via het internet: *ProgRESS WWW* (<https://progresswww.nl/rug/>). Voor cursussen kun je je tot een maand tevoren aan- of afmelden. Voor tentamens is de termijn **vijf werkdagen**.

Let op: Voor alle studenten farmacie en farmaceutische wetenschappen gelden onderstaande regels (zie Regels & Richtlijnen):

- *als je verschijnt op een tentamen waarvoor je niet staat ingetekend, heb je geen recht op deelname; ook als je wel deelneemt, kan je resultaat achteraf ongeldig worden verklaard.*
- *als je niet verschijnt op het tentamen waarvoor je staat ingetekend, krijg je een onvoldoende en verbruik je toch een tentamengelegenheid.*
- *als je vier keer een onvoldoende hebt behaald, dan geldt een speciale regeling voor het afronden van het betreffende studieonderdeel. Om een vijfde tentamengelegenheid te mogen benutten, zul je de toestemming van de examencommissie moeten verkrijgen; daartoe moet je op eigen initiatief tijdig een verzoek indienen. Bij een positieve beslissing bepaalt de examencommissie tevens de voorwaarden waaronder het studieonderdeel mag worden afgerond. Deze voorwaarden zijn doorgaans: het onderwijs behorende bij het tentamen zal geheel moeten worden gevolgd; er mag geen ander onderwijs worden gevolgd; alle studietijd dient aan de voorbereiding op het tentamen te worden besteed.*

5.4.2 Nestor

Veel docenten bij farmacie maken in hun onderwijs gebruik van *Nestor*. *Nestor* is de digitale leeromgeving van de Rijksuniversiteit Groningen. Met *Nestor* kunnen studenten en docenten onafhankelijk van tijd en plaats via internet informatie en cursusmateriaal uitwisselen. Voor elk vak wordt er een *Nestor*site aangemaakt. Ook Bureau Onderwijs heeft op *Nestor* een eigen digitale omgeving. Daar plaatst Bureau

Onderwijs actuele onderwijsmededelingen, en ook andere nieuwsberichten die voor jou als student relevant kunnen zijn.

Als je wordt ingeschreven bij de RUG (zie 5.2) wordt er automatisch een account voor je aangemaakt. Hiervan krijg je de gegevens per post toegestuurd. Inloggen kan via <https://nestor.rug.nl/> en de loginnaam en het wachtwoord voor *Nestor* zijn gelijk aan die voor de centrale e-mailvoorziening.

Let op: *Nestor* is gekoppeld aan de intekening in *ProgRESS WWW*. Je moet via *ProgRESS WWW* voor een cursus of tentamen zijn aangemeld om in *Nestor* toegang te krijgen tot het relevante onderwijsmateriaal. Mochten er toch problemen zijn om op *Nestor* te komen, neem dan contact op met Solita van Duin, s.van.duin@rug.nl.

5.4.3 Registratie van studieresultaten

De uitslag van een schriftelijk geroosterd tentamen of van een practicum wordt binnen 10 werkdagen na afloop van betreffend tentamen/practicum vastgesteld en daarna administratief verwerkt door het secretariaat van de betreffende basiseenheid. Zodra de door de docent getekende cijferlijst binnen is op de studentenadministratie, worden deze resultaten binnengehaald in *ProgRESS*. Er gaat dan een nacht overheen voordat het cijfer voor de individuele student zichtbaar is in *ProgRESS WWW*.

Bij een mondeling afgelegd tentamen wordt de uitslag direct door de docent vastgesteld en middels een tentamenbriefje aan de student meegedeeld. Van dit tentamenbriefje gaat een kopie naar de studentenadministratie, die vervolgens zorgdraagt voor verwerking in *ProgRESS*.

Elke student dient zich er steeds van op de hoogte te stellen of alle tentamenresultaten juist zijn ingevoerd. Dit kun je doen via *ProgRESS WWW*. Als de gegevens naar jouw idee niet correct zijn, dien je zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de studentenadministratie (zie 5.7.1).

5.4.4 Gedragsregels: fraude en het gebruik van digitale bestanden

Het opleidingsinstituut Farmacie levert uitstekend opgeleide afgestudeerden. Mensen die in de apotheek, bij de overheid, in het ziekenhuis en de industrie complexe taken op zich nemen en daarbij al hun academische vaardigheden nodig hebben. Farmacie waakt dan ook over de kwaliteit van haar onderwijs en treedt op tegen elke vorm van fraude. Docenten melden fraudegevallen altijd bij de examencommissie.

Studenten die worden verdacht van afkijken, overschrijven of meeliften lopen het risico door de examencommissie voor maximaal een jaar te worden uitgesloten van het betreffende tentamen of practicum. In geval van recidive van fraude kan een langdurige schorsing voor al het onderwijs volgen. De uitsluiting kan dus allerlei consequenties hebben voor de duur en financiering van je studie (zie de Regels en Richtlijnen). Wees gewaarschuwd!

Let op: Onwetendheid of naïviteit is geen excuus voor fraude. Soms gebeurt het plegen van fraude min of meer onbewust. Zo is er tegenwoordig geen student meer die een verslag nog handgeschreven aanlevert. En elke student kent de weg naar en op het internet en dus de weg naar elektronische documenten die als bron kunnen worden gebruikt bij het schrijven van verslagen of het maken van opdrachten. Het plegen van plagiaat wordt daarbij gemakkelijk, soms zelfs zonder dat je je daarvan bewust bent.

Op www.rug.nl/farmacie/informatievoor/studenten/ staat een tekst die de gedragsregels beschrijft omtrent het voorkomen van fraude. De examencommissie van farmacie onderschrijft deze regels en handelt ernaar.

5.5 EXAMENS

5.5.1 Aanmelding voor examens

Propedeusediploma's worden collectief door de studentenadministratie (5.7.1) aangevraagd. Tenzij je een bijzonder geval bent, hoef je je hiervoor dus niet aan te melden. Voor bachelor- en masterdiploma's geldt een aanmeldingstermijn van minimaal 3 weken voor de uitreikingsdatum. Dan moeten ook alle benodigde resultaten binnen zijn en in ProGRESS verwerkt zijn. Een uitzondering hierop vormen de stageresultaten, die kunnen tot 2½ week voor de uitreikingsdatum binnenkomen.

Om te voorkomen dat de RUG diplomabekostiging misloopt, is door het College van Bestuur van de RUG een regel ingesteld: na het behalen van het laatste benodigde examenresultaat moet de student binnen vier weken een diploma-aanvraag indienen.

Als de studie in augustus afgerond wordt, dient de bulaanvraag vóór 15 september ingediend te worden. Doe je dit niet, dan zul je je het daaropvolgend studiejaar opnieuw moeten inschrijven.

Voor de diploma's kan aanmelding ook altijd per email. Het is niet nodig om hiervoor langs te komen.

Over het algemeen zul je, als je nog niet aangemeld bent, een aantal weken voor de eerstvolgende uitreiking via de email door de studentenadministratie benaderd worden dat je inmiddels voldoet aan de eisen om betreffend diploma aan te vragen. Aanvraagformulieren en het infoformulier "afstuderen" staan op *Nestor* onder "diploma-aanvragen".

Voor meer informatie: zie *Nestor*.

5.5.2 Uitreikingen van het diploma

De examencommissie wijst uitreikingsdata aan voor een studiejaar. Het aantal uitreikingen in een studiejaar van de master-, bachelor- en propedeusediploma's is:

- Master: drie uitreikingen
- Bachelor: twee uitreikingen
- Propedeuse: één uitreiking

De data staan op het web:

www.rug.nl/farmacie/informatievoor/studenten/studieadviseurs/examens/examendata.

De feestelijke uitreikingen van de masterdiploma's vinden plaats in de Aula van het Academiegebouw. De uitreikingen van de propedeuse- en bachelordiploma's vinden plaats in het gebouw van de opleiding.

Indien het niet mogelijk is om het bachelor- of propedeusediploma in ontvangst te nemen, dan kan dit op dinsdag of donderdag tussen 14.00 en 15.00 uur afgehaald worden bij het secretariaat van de Examencommissie (gebouw 3213, kamer 0009).

5.5.3 Datering van het diploma

Examendatum en *uitreikingsdatum* zijn twee verschillende begrippen. Het diploma wordt gedateerd op de laatste werkdag van de maand waarin het laatste benodigde resultaat voor het aangevraagde diploma geregistreerd staat in ProgRESS. Dit is de *examendatum*. Het diploma wordt vervolgens uitgereikt op de eerstvolgende *uitreikingsdatum* (zie onder 5.5.2).

5.6 BEZWAREN EN BEROEPSPROCEDURE

5.6.1 Gewetensbezwaren dierproeven

In het studieprogramma voor het bachelordiploma farmacie en farmaceutische wetenschappen komen enkele basisvakken voor (Practicum Anatomie & Fysiologie, Farmacologie Practicum, practica van Farmacokinetiek en van Metabolisme & Toxicologie) waarbij experimenten met dieren of organen van dieren worden gedaan. Een student die gewetensbezwaren heeft tegen het uitvoeren van dierproeven in het onderwijs, wordt aangeraden contact op te nemen met de studieadviseur. In overleg met studieadviseur en docent kan de student zich op de hoogte stellen van de exacte inhoud van de betreffende cursus(sen). In sommige situaties kan de docent alternatieve proeven voorstellen. Indien tegen het uitvoeren van bepaalde proeven toch nog bezwaren blijven bestaan, wordt dit met redenen omkleed tenminste 4 maanden voor aanvang van de cursus schriftelijk gemeld aan de Examencommissie farmacie, die de Commissie Toetsing Gewetensbezwaren inschakelt. De Commissie Toetsing Gewetensbezwaren hoort de betrokkene. Indien de commissie de bezwaren geheel of gedeeltelijk erkent, geeft ze een vervangend programma aan en bericht dit de Examencommissie, die op haar beurt de betrokkene informeert, binnen 3 maanden na indiening van het verzoek. Indien de gewetensbezwaren worden erkend, blijft het behalen van het bachelordiploma farmacie of farmaceutische wetenschappen mogelijk.

5.6.2 Beroep tegen uitslag tentamen

Tegen de uitslag of gang van zaken bij het examen (tentamen) bestaat de mogelijkheid beroep aan te tekenen bij het College van Beroep voor de Examens. Het beroep kan slechts worden ingesteld door de student die door de beschikking of behandeling rechtstreeks in zijn/haar belang is getroffen. Voordat het College van

Beroep tot een uitspraak komt, draagt zij eerst de Examencommissie op na te gaan of een schikking mogelijk is. Het is daarom verstandig om de Examencommissie Farmacie vooraf te informeren. Beroepen moeten binnen zes weken na dagtekening van het besluit worden ingediend bij:

Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten (CLRS):
Postbus 72, 9700 AB Groningen.

We raden je aan om je voornemen tot beroep eerst met de studieadviseur te bespreken.

5.7 STUDIEBEGELEIDING INTERN

5.7.1 Bureau Onderwijs Farmacie

Het Bureau Onderwijs van farmacie geeft uitvoering aan de onderwijsondersteuning. De medewerkers van Bureau Onderwijs hebben verschillende taken:

Onderwijsbalie – inloopspreekuur

De onderwijsbalie van het Bureau Onderwijs is het aanspreekpunt voor studenten die vragen en opmerkingen hebben over de organisatie van het onderwijs, bijvoorbeeld over de intekening voor cursussen en tentamens. De studieadviseurs houden bij de onderwijsbalie een inloopspreekuur op elke werkdag van 12.00 tot 13.30 uur.

De onderwijsbalie is gevestigd aan de Antonius Deusinglaan 1, gebouw 3213, kamer 0005. Tel. (050) 363 3315.

Je kunt je vraag ook per email stellen: bofarm@rug.nl.

Studieadviseurs

Binnen farmacie en farmaceutische wetenschappen werken drie studieadviseurs:

- Solita van Duin (s.van.duin@rug.nl, Ant. Deusinglaan 1, kamer 3213.0013, tel. (050) 363 2831)
- Paul van Hutten (p.f.van.hutten@rug.nl, Ant. Deusinglaan 1, kamer 3213.0015, tel. (050) 363 8547)
- Lydian Medema (l.medema@rug.nl, Ant. Deusinglaan 1, kamer 3213.0009, tel. (050) 363 9142).

De studieadviseurs zijn er voor vragen van meer persoonlijke aard: studievoortgang, studievertraging, studiestress, etc. (zie ook 5.7.2).

Voor een persoonlijk gesprek kun je een afspraak maken via bofarm@rug.nl.

Studentenadministratie

De studentenadministratie wordt beheerd door Margriet van der Velde. Bij haar kun je terecht voor zaken als examenaanmelding (zie paragraaf 5.5.1.), een overzicht van

behaalde studieresultaten, informatie over tentamenuitslagen, overgangsregelingen, studieprogramma's, enz. enz.

Bereikbaarheid: ma 13.00–17.00 uur; di, do en vr 9.00–16.30 uur

Adres: A. Deusinglaan 1, gebouw 3213, kamer 0017

Telefoon: (050) 363 3350

E-mail: g.van.der.velde@rug.nl

Internationaliseringsmedewerker

Voor vragen over wat je moet regelen als je studieonderdelen in het buitenland gaat doen, kun je terecht bij Margriet Hulshof (interlifesci@rug.nl), Ant. Deusinglaan 1, gebouw 3213, kamer 0017, tel. (050) 363 6174. Afspraak op verzoek. Zie ook paragraaf 5.9.

Coördinator onderwijs

De onderwijscoördinator houdt zich bezig met de organisatie van het onderwijs, met reglementen e.d. Onderwijscoördinator is mw Lidia Westers (l.westers@rug.nl), Ant. Deusinglaan 1, kamer 3213.0011, tel. (050) 363 2819.

5.7.2 Studieadviseurs

Als je op de een of andere manier problemen ondervindt bij de studie of er vragen over hebt, kun je voor advies terecht bij één van de studieadviseurs (bereikbaarheid: zie par. 5.7.1). Ze kunnen je helpen bij specifieke studieproblemen, tentamen- en examenregelingen, studievertraging en studieplanning, informatie over de keuzes binnen de studie, individuele problemen, etc. etc. De studieadviseurs zijn geen docenten; ze nemen geen tentamens af en beoordelen geen practica. Ze kunnen je daarom onafhankelijk advies geven. De studieadviseurs zijn aangesloten bij de Landelijke Vereniging van Studieadviseurs en zijn derhalve gebonden aan de gedragscode van deze vereniging (www.lvsa.nl). Een voorbeeld hiervan is dat de studieadviseurs verplicht zijn tot geheimhouding van hetgeen hen uit hoofde van hun functie over de student ter kennis komt. Zonder toestemming van de student mogen ze dus nooit gegevens aan derden doorgeven.

Het initiatief voor studiebegeleiding en -advies ligt bij de student en slechts in bijzondere gevallen bij de studieadviseurs. Wanneer neemt de studieadviseur het initiatief?

- In het eerste jaar worden na elke onderwijsperiode van tien weken de studieresultaten van alle eerstejaars bekeken. De studieadviseurs roepen studenten op van wie de voortgang achterblijft bij wat nodig is om aan het einde van het jaar de studie te mogen vervolgen (in het kader van het bindend studieadvies). In een gesprek wordt vastgesteld wat de oorzaken van de slechte scores kunnen zijn. Er worden afspraken gemaakt ter verbetering van de studieresultaten.

- In sommige gevallen geven ouders en/of docenten de studieadviseur een tip over een student met wie het niet goed gaat. In zo'n geval neemt de studieadviseur contact op met de student. *Uiteraard vinden ook dan gesprekken plaats op vrijwillige basis.*

Let op: Loop je door bijzondere omstandigheden studievertraging op, meld dat dan onmiddellijk bij de studieadviseur. Alleen dan is het mogelijk in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het Profileringsfonds. Met andere woorden: *Vertraging niet gemeld, dan geen geld!* Lees hier meer over in par. 5.3.2.2.

5.7.3 Studeren met een functiebeperking

Veel studenten studeren met een functiebeperking. Soms met een zware beperking zoals een handicap of chronische ziekte; soms onzichtbaar zoals dyslexie of vermoeidheidsverschijnselen; soms tijdelijk of variabel zoals psychische problemen. De RUG wil deze studenten zoveel mogelijk dezelfde kansen als anderen bieden op studiesucces.

Je eerste aanspreekpunt op de universiteit is de studieadviseur (zie par. 5.7.2). Met de studieadviseur bespreek je wat er met je aan de hand is, en op welke vlakken je extra hulp of aanpassingen nodig hebt. De studieadviseur geeft je desgewenst extra individuele begeleiding bij de planning en organisatie van je studie. Voor sommige aanpassingen en voorzieningen moet je een verzoek bij de examencommissie indienen en/of contact opnemen met een studentendecaan.

Studenten met een chronische aandoening wordt aangeraden al voordat ze met de studie beginnen contact op te nemen met de studieadviseur. Dan kan al gesproken worden over de mogelijke knelpunten in het studieprogramma. In verband met de studievoortgangseisen van het bindend studieadvies is het van het grootste belang dat alle studenten met een chronische functiebeperking zich in de eerste maand van het eerste studiejaar melden. Ook kan dan bekeken worden of je in aanmerking komt voor extra financiële ondersteuning vanuit de universiteit.

Bij vertraging, financiële kwesties of andere specialistische zaken die je niet bij je opleiding kunt regelen, neem je contact op met de studentendecanen, via de University Student Desk (par. 5.8.1). Indien noodzakelijk zal de studieadviseur je doorverwijzen. Meer informatie:

www.rug.nl/studenten/studiebegeleiding/hoehetanderskan.

5.7.4 Eerstejaarsmentoraaat en tutoraat

In het eerste studiejaar wordt studiebegeleiding geboden in de vorm van het Eerstejaarsmentoraaat. Samen met ongeveer 10 eerstejaars word je onder de hoede van een ouderejaarsstudent (je mentor) geïntroduceerd tot de gang van zaken bij de opleiding. De mentoren volgen hiervoor een cursus, georganiseerd door de studieadviseurs. De mentor kan je uit eigen ervaring veel vertellen. In het studiejaar zijn ongeveer vijf bijeenkomsten gepland waar verschillende onderwerpen aan bod komen, zoals: computergebruik, waar vind ik welke informatie, inschrijving voor

cursussen en tentamens en het bindend studieadvies.

In het tweede semester wordt de begeleiding overgenomen door een lid van de vaste staf, meestal een docent. Deze docent, je tutor, zal gedurende het vervolg van je bacheloropleiding je begeleider zijn. Hiertoe worden jaarlijks een aantal verplichte bijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten zal aandacht worden besteed aan academische vaardigheden en aan het verwerven van een professionele attitude. Contactpersoon voor het tutoraat is prof. H.J. Haisma (h.j.haisma@rug.nl).

5.8 STUDIEBEGELEIDING EXTERN

5.8.1. University Student Desk (USD)

De University Student Desk (USD) is de vraagbaak van de Rijksuniversiteit Groningen. Je krijgt direct een antwoord op je vraag of je wordt doorverwezen naar de juiste persoon, afdeling of instelling. De medewerkers van de USD zijn gespecialiseerd in het beantwoorden van vragen over: aanmelding en toelating, in- en uitschrijving, collegegeld, rechtspositie, studievertraging en het Profileringsfonds. Voor vragen over deze of andere onderwerpen kun je ook de kennisbank www.rug.nl/hoezithet raadplegen. Vind je geen antwoord op je vraag, dan kun je via de contactbutton een mail aan ons sturen.

Naast het beantwoorden van vragen, kun je ook terecht bij de USD voor: het regelen van je (her)inschrijvingszaken, zoals het aanvragen van een nieuwe studentenkaart, en het maken van een afspraak met een van de studentendecanen van het Studenten Service Centrum (SSC).

Kijk voor de contactgegevens en openingstijden van de USD op: www.rug.nl/usd.

5.8.2 Studenten Service Centrum

Studenten kunnen bij het Studenten Service Centrum (SSC) terecht met alle begeleidingsvragen waarop het antwoord van de opleiding niet toereikend is of kan zijn. Hierbij kun je denken aan trainingen, cursussen en workshops op het gebied van studievaardigheden, gesprekken met een studentenpsycholoog of met een studentendecaan.

Onze *studentendecanen* zijn gespecialiseerd in financiële kwesties, in- en uitschrijvingsvraagstukken, loting en selectie, studiekeuzeproblemen, studeren met een functiebeperking en bezwaar- en beroepsprocedures. Bij een studievertraging door bijzondere omstandigheden van meer dan 15 ECTS is een afspraak met een studentendecaan van groot belang voor je recht op afstudeerondersteuning. Meld direct, dat werkt perfect! Meer hierover vind je op: www.rug.nl/studievertraging.

Onze *studentenpsychologen* bieden hulp bij problemen op het gebied van studeren, het omgaan met anderen, relatie met ouders, beslissingen nemen, spanningen en angsten, depressiviteit en gebrek aan assertiviteit. De hulp bestaat doorgaans uit een

(korte) serie individuele gesprekken. Er zijn ook vormen van hulp in groepsverband, zoals een assertiviteitstraining of een kortdurende groepstherapie.

Het SSC heeft daarnaast ook een aanbod aan trainingen, cursussen en workshops op het gebied van succesvol studeren en persoonlijke ontwikkeling. Daarbij kun je denken aan cursussen voor het ontwikkelen van je academische schrijfvaardigheid, het aanpakken van uitstelgedrag, effectiever studeren en voor het beter omgaan met faalangst of studiestress. Meer informatie over ons aanbod vind je op: www.rug.nl/ssc.

Voor vragen over deze of andere onderwerpen kun je ook de kennisbank www.rug.nl/hoezithet raadplegen. Vind je geen antwoord op je vraag, dan kun je via de contactbutton een mail sturen.

Kijk voor de contactgegevens en openingstijden van het SSC op: www.rug.nl/ssc.

5.8.3 Talent & Career Center

Op weg naar je eerste baan?

De stap van studeren naar de arbeidsmarkt kan knap lastig zijn; een goede voorbereiding op een eerste baan is dan ook heel belangrijk. Het Talent & Career Center bv (T&CC) kan je helpen met al je vragen rond je start op de arbeidsmarkt en je verdere loopbaan. Het T&CC heeft als expertisecentrum voor hoger opgeleiden meer dan vijftien jaar ervaring en beschikt over een uitgebreid internationaal, academisch netwerk. Naast verschillende mogelijkheden voor individuele loopbaangesprekken en testen, biedt het T&CC workshops op het gebied van netwerken, solliciteren en presenteren. Ook organiseren we themabijeenkomsten zoals "Werken bij de overheid". Voor praktische korte vragen rond je loopbaan ben je elke woensdagmiddag van harte welkom op het (gratis) inloopsprek uur. En wil je eens je CV of sollicitatiebrief laten checken, maak dan gebruik van onze emailservice, ook gratis. Voor RUG studenten en pas afgestudeerden (max. 6 maanden) gelden voor de workshop en trainingen bijzonder aantrekkelijke tarieven.

Het Talent & Career Center vindt dat jouw carrièrestart slagvaardig en inspirerend moet zijn, maar bovenal moet passen bij wie je bent. Ben je toe aan je eerste stap in je loopbaan? Kijk op de website voor verdere informatie: www.talentcareercenter.nl of email naar info@talentcareercenter.nl. Telefoon: (050) 311 1589. We zitten aan de Munnekeholm 2, midden in het centrum van Groningen.

5.8.4 Expertisecentrum handicap + studie

Voor algemene vragen over studeren met een functiebeperking of chronische ziekte kunnen zowel studenten als decanen/studieadviseurs contact opnemen met het landelijk expertisecentrum voor onderwijs en handicap, handicap + studie. Via helpdesk@handicap-studie.nl krijg je binnen drie werkdagen antwoord. Op de site

staat een grote database met meer dan 360 handige studietips. Actuele informatie is te vinden in de digitale nieuwsbrief. Een eigen abonnement op de Nieuwsbrief is aan te vragen via de website.

Telefoon: (030) 275 3300; de telefonische helpdesk is elke werkdag van 9.00 tot 12.30 uur bereikbaar.

E-mail: algemeen@handicap-studie.nl

Web : www.handicap-studie.nl

Let op: lees vooral ook de informatie in paragraaf 5.7.3.

5.8.5 Bureau vertrouwenspersoon

(Seksuele) intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie zijn vormen van gedrag die niet thuis horen in een goed en stimulerend studieklimaat. Het College van Bestuur van de RUG probeert dit soort 'ongewenst gedrag' dan ook zoveel mogelijk te voorkomen en heeft in dit kader o.a. een vertrouwenspersoon aangesteld. Medewerkers en studenten respecteren over het algemeen elkaars grenzen. Grenzen die meestal heel vanzelfsprekend zijn, maar die af en toe expliciet gemaakt moeten worden omdat gedrag dat door de een als 'een leuke manier van omgaan' wordt beschouwd voor een ander te ver gaat. Soms écht te ver. Wanneer een ander jou lastig valt met zijn of haar gedrag en je zelf niet meer weet hoe je de situatie op moet lossen kun je verschillende dingen doen. Je kunt de hulp van een medestudent, een docent of een andere contactpersoon binnen de faculteit inroepen. Je kunt echter ook contact opnemen met de vertrouwenspersoon van de universiteit. Zij fungeert in eerste instantie als klankbord en kan je helpen om te zoeken naar een oplossing. Soms kan dat een informele oplossing zijn, waarbij de vertrouwenspersoon eventueel bemiddelt. Indien noodzakelijk of gewenst kan ze je ook doorverwijzen naar een andere instantie. Bij meer extreme vormen van ongewenst gedrag kan een formele oplossing voor de hand liggen. Binnen de RUG bestaat een Klachtenregeling Seksuele Intimidatie, Agressie, Geweld en Discriminatie (SIAGD) en een Klachtencommissie SIAGD voor studenten en personeel. Je kunt bij die commissie een formele klacht over ongewenst gedrag indienen. De vertrouwenspersoon kan je bijstaan bij het indienen van die klacht en bij de formele afhandeling daarvan.

De vertrouwenspersoon heeft een onafhankelijke positie binnen de universiteit. Ze onderneemt geen actie zonder de uitdrukkelijke toestemming van degene die haar consulteert. Alle informatie wordt, zoals de naam 'vertrouwenspersoon' al suggereert, vertrouwelijk behandeld.

Openingstijden: ma t/m vr 09.00–17.00 uur; bij voorkeur op afspraak

Bezoekadres: Visserstraat 47–49

Telefoon: (050) 363 5435

E-mail: j.m.dam@rug.nl (vertrouwenspersoon) of
a.m.wildeboer-baar@rug.nl (secretariaat)

Web: www.rug.nl/vertrouwenspersoon

5.9 STUDEREN IN HET BUITENLAND

Internationalisering voor uitgaande studenten

Internationalisering van het onderwijs is 'hot' en de RUG heeft grote ambities op dit gebied. Buitenlandse studenten komen naar Nederland en Nederlandse studenten volgen onderwijs in het buitenland. Voor jou kan het ook een waardevolle ervaring zijn om een deel van je studie in het buitenland te doen. Hoe gaat dat in zijn werk als je naar het buitenland wilt terwijl je het masterprogramma Farmacie volgt?

Welke studieonderdelen en hoe lang?

De betere en goed gemotiveerde masterstudenten kunnen naar het buitenland gaan om één of meer keuzevakken te volgen (maximaal 30 ECTS) en/of om daar (een deel van) het Masterproject te doen (maximaal 45 ECTS). Het is niet mogelijk om verplichte vakken uit het reguliere masterprogramma Farmacie in het buitenland te volgen.

Als je in aanmerking wilt komen voor financiering dient de omvang van het verblijf in het buitenland minimaal 3 maanden zijn. Er wordt van je verwacht dat je minimaal 15 ECTS aan studiepunten haalt.

En dan?

Heel belangrijk is dat je goed weet wat je wilt. Je moet in overweging nemen welke keuzevakken of wat voor Masterproject aansluiten bij je interessegebied en waardevol voor je zijn als onderdeel van je studie. Besef dat ook in Groningen toponderzoek plaatsvindt, waaraan je in de masterfase kunt bijdragen! Je kunt daarom ook overwegen om ná je afstuderen naar het buitenland te gaan: zie onder. Het onderwijs dat door onze studenten in het buitenland wordt gevolgd staat altijd onder de verantwoordelijkheid van een docent van Farmacie in Groningen. Dit biedt voldoende garantie voor zowel de kwaliteit van het onderwijs in het buitenland als voor de kwaliteit van de student die naar het buitenland gaat (ons visitekaartje!). Voor de keuze van de plaats waar het onderzoek wordt verricht (of waar het onderwijs wordt gevolgd) ben je afhankelijk van de contacten van onze docenten met onderzoeksgroepen in het buitenland. Dit betekent dat er overleg moet zijn tussen de docent hier en de begeleider in het buitenland over wat je gaat doen. Als je zelf ideeën hebt over waar je naar toe wilt of wat je graag wilt doen in het buitenland, is het noodzakelijk dat je contact opneemt met een docent hier wiens werkterrein het betreft. Met hem/haar bespreek je de mogelijkheden.

Waar moet je aan voldoen?

Om toestemming te krijgen voor een verblijf in het buitenland in het kader van je studie moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. Je moet een bachelordiploma hebben behaald, je moet voldoende gemotiveerd zijn en je moet over voldoende capaciteiten beschikken.

Overweeg je internationalisering, dan is het belangrijk vroegtijdig contact op te nemen met de docent in Groningen: ongeveer 6 maanden voor een geplande start. De verantwoordelijke docent beoordeelt motivatie voor een verblijf in het buitenland en de capaciteiten van de student op het betreffende werkterrein. Elke student die aan de voorwaarden voldoet, kan een periode naar het buitenland: minimaal 3 maanden (deel Masterproject, keuzevakken), maximaal het hele Masterproject eventueel aangevuld met (een deel van de) keuzevakken (deze maximale optie is nogal extreem). Het is niet verplicht eerst voorbereidende keuzevakken te volgen; dit in overleg met de docent in Groningen.

Wat kun je van de docent verwachten?

Individuele docenten onderhouden contacten met onderzoekers in het buitenland. Deze contacten kunnen geschikt zijn voor uitwisseling van eigen studenten. Indien studenten internationalisering aankaarten bij een docent, dan vindt er overleg plaats waarin het volgende besproken wordt:

De *capaciteiten* van de student. Een uitdraai van de studieresultaten van de student moet bespreekbaar zijn. Een docent kan een student weigeren voor internationalisering als de student voor basisvakken gerelateerd aan het werkterrein van de buitenlandse onderwijsactiviteit minder dan een 7 (gemiddeld) heeft gehaald. *Studie-inhoudelijke* motivatie. Studenten moeten duidelijk aan een docent kunnen uitleggen wat hen drijft om in het buitenland te willen studeren.

De lengte van de periode in het buitenland. Dit is ter beoordeling aan de docent(en). Een docent mag een student nooit weigeren voor internationalisering omdat hij de student liever wil betrekken in zijn/haar eigen onderzoek.

De docent in Groningen tekent uiteindelijk het tentamenbriefje en is dus ook verantwoordelijk voor de eindbeoordeling. Uiteraard zal dat oordeel gebaseerd zijn op de mening van de begeleider(s) in het buitenland, maar ook op het eindverslag en een presentatie voor de basiseenheid in Groningen.

De financiering

Een deel van de reiskosten voor studie in het buitenland kunnen worden vergoed via het Life Long Learning Programme (Erasmus subprogramma) van de Europese Unie (het vervolg op het vroegere Socrates programma) of door het Marco Polofonds. Het eerste fonds is bedoeld voor uitwisseling van EU-landen, het tweede voor landen daarbuiten. Het Life Long Learning Programme (Leonardo da Vinci subprogramma) biedt ook financieringsmogelijkheden voor stage in een EU-land.

Voor aanvullende financiering zijn allerlei fondsen aan te schrijven, elk met eigen doelstellingen en eigen vergaderfrequenties. Overigens is het sterk wisselend hoeveel geld studenten van de fondsen krijgen. Houd er in elk geval rekening mee dat je zelf toch geld moet bijleggen (maar je krijgt er ook iets voor terug!).

Na het afstuderen naar het buitenland

Misschien overweeg je om juist na je studie in het buitenland verder onderwijs te volgen. In dat geval zijn er ook mogelijkheden voor subsidie:

- VSB-beurzen worden beschikbaar gesteld door de Stichting VSB Fonds. Met een VSB-beurs kun je 3 tot 24 maanden studeren of onderzoek doen in het buitenland. Er is geen beperking in de landen van bestemming. Het beursbedrag bedraagt maximaal € 10.000. Het uiteindelijke bedrag is afhankelijk van het studieplan en van de begroting. Zie www.vsbfonds.nl/beurzen.
- Het HSP Talentenprogramma, onderdeel van het Huygens Scholarship Programme van het Ministerie van OCW, biedt beurzen aan afgestudeerden van universiteiten en hogescholen met uitstekende studieresultaten voor een studie of onderzoek in het buitenland. Een gemiddelde beurs bedraagt € 20.000. Als je deze prestigieuze beurs in de wacht wilt slepen, is de belangrijkste eis dat je een topstudent bent! Zie www.nuffic.nl/talentenprogramma.

Tot slot

Wil je je graag verder informeren over internationalisering, praat er dan over met:

- studenten die buitenlandervaring hebben
- docenten
- de studieadviseurs

Op de website van farmacie en ook elders op de RUG-website vind je nuttige informatie:

www.rug.nl/studenten/studiebegeleiding/internationalisering/
www.rug.nl/fwn/informatievoor/studenten/studerenbuitenland/.

En surf op het web, bijvoorbeeld: www.nuffic.nl, www.vsbfonds.nl/beurzen, www.minbuza.nl, www.lippmann.nl.

5.10 HEPATITIS B-VACCINATIE

Hepatitis B is een zeer besmettelijke virale aandoening die via bloed en andere lichaamsvloeistoffen ('patiëntenmateriaal') overdraagbaar is. Besmetting met het hepatitis B-virus komt in Nederland regelmatig voor. Om de kans op infectie na besmetting met dit virus terug te dringen hebben verschillende ziekenhuizen waaronder het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) een hepatitis B-vaccinatiebeleid opgesteld. Dit beleid komt er op neer dat vaccinatie verplicht is voor alle medewerkers die met patiënten of met patiëntenmateriaal in aanraking kunnen komen. Studenten en stagiairs worden ook tot deze groep gerekend.

Dit betekent dat farmaciestudenten die een stage, Masterproject of een ander studieonderdeel binnen het ziekenhuis willen doen, beschermd moeten zijn tegen

hepatitis B op het moment dat zij met dit studieonderdeel beginnen. Een normaal vaccinatieprogramma duurt acht maanden; een versneld programma vier. Omdat lang niet altijd al meer dan een half jaar van te voren vaststaat of je gaat werken op een afdeling binnen het UMCG of een andere zorginstelling die een vergelijkbaar beleid hanteert, en om te voorkomen dat je niet wordt toegelaten tot een curriculumonderdeel binnen de betreffende instelling, adviseert de opleiding alle studenten zich tegen hepatitis B te laten vaccineren. Meer informatie over het hepatitisbeleid en de vaccinatieprocedure vind je op www.rug.nl/farmacie (informatie voor studenten).

6 Faciliteiten

6.1 ICT-INFORMATIE

6.1.1 Studentenwerkplek en helpdesk

In toenemende mate verloopt de communicatie tussen de student en de universiteit via de computer. Het gaat daarbij zowel om administratieve zaken met betrekking tot het onderwijs als de inhoud van het onderwijs zelf. Naast toegang tot internet biedt het universitaire computernetwerk ook toegang tot verschillende (onderwijs-) faciliteiten zoals:

- de elektronische leeromgeving *Nestor*
- het studievoortgangsregistratiesysteem *ProgRESS WWW*
- de catalogi van de Universiteitsbibliotheek
- de centrale e-mailvoorzieningen van de RUG.

De studentenwerkplek is een XP installatie voor, in principe, alle studentenwerkplekken van alle faculteiten van de RUG. De installatie is een samenwerking van de faculteiten om alle studenten dezelfde werkplek te kunnen bieden. Met je student-nummer kun je inloggen op de PC's die zijn voorzien van deze XP installatie. Daar vind je je homedrive (X:\) terug en kun je aan de slag op altijd dezelfde werkomgeving. Het maakt dus niet uit waar je inlogt.

Op www.rug.nl/student vind je een introductie, achtergrond-informatie en adressen waar je om hulp kunt vragen.

Verspreid over de universiteit is een grote hoeveelheid computerwerkplekken voor studenten aanwezig. Aan de A. Deusinglaan zijn dit drie zalen op de eerste verdieping van gebouw 3215, een zaal op de tweede verdieping van gebouw 3214 en twee zalen op de tweede verdieping van gebouw 3111 (ADL2).

Helpdesk

Voor problemen met inloggen en voor problemen met de onderwijscomputers kunnen studenten zich wenden tot een van de CIT-Servicedesks (zie 6.1.2).

Voorwaarden computergebruik

Voor de hele universiteit gelden de Gebruiksregels Universitaire Computersystemen.

Deze vind je op deze website: www.rug.nl/cit/security/aup/.

Studenten en medewerkers worden verondersteld ze te kennen en zich eraan te houden. Negeren kan zeer vervelende consequenties hebben.

6.1.2 Het Donald Smits Centrum voor Informatie Technologie

Bezoekadres: Zernikeborg, Nettelbosje 1 (Zernikecomplex)
Postadres: Postbus 11044, 9700 CA, Groningen
Telefoon: (050) 363 9200
E-mail: secretariaat-cit@rug.nl
Website: www.rug.nl/cit

Het Donald Smits Centrum voor Informatie Technologie (CIT) is de centrale ICT-organisatie die de ontwikkeling en het beheer van de ICT-voorzieningen van de universiteit verzorgt.

Internet

Studenten hebben via het computernetwerk van de RUG toegang tot één van de meest geavanceerde netwerken ter wereld met filevrije verbindingen naar de belangrijkste Nederlandse, Europese en transatlantische netwerken. Studenten kunnen daar op meerdere manieren gebruik van maken, bijvoorbeeld via een pc in een computerzaal op de faculteit of in de Universiteitsbibliotheek. Daarnaast kunnen studenten in een groot deel van de universiteitsgebouwen gebruik maken van het draadloos netwerk.

CIT-Servicedesk

De CIT Servicedesk is het aanspreekpunt bij het gebruik van de universitaire ICT-voorzieningen en bestaat uit verschillende balies verspreid over de universiteit. Ook is er een centrale servicedesk (tel. (050) 363 3232; ma–vr 8:30–22.00 uur, za 10:00–17:00 uur). Voor meer informatie kijk op www.rug.nl/cit/servicedesk.

Software

Studenten kunnen tegen gereduceerd tarief software kopen bij de webwinkel SURFSPOT. Via de website kun je de software bestellen die dan wordt thuisbezorgd. Kijk voor het actuele aanbod op <https://www.surfspot.nl/>.

Computercursussen

Het CIT verzorgt computercursussen voor studenten en medewerkers van de RUG. Het cursusaanbod omvat zowel cursussen voor beginners als gevorderden, zoals SPSS. Voor de cursus Programmeren in C/C++ kun je bovendien studiepunten krijgen. Actuele cursusinformatie wordt verder wekelijks vermeld in de UK-mededelingenrubriek 'Centrum voor Informatie Technologie'. Meer informatie en inschrijven: www.rug.nl/cit/onderwijs/cursusaanbod/.

Informatiebulletin Pictogram

Het CIT geeft samen met de Universiteitsbibliotheek iedere twee maanden het magazine Pictogram uit. Hierin staan allerlei artikelen, mededelingen en tips op ICT-gebied. Meer informatie en aanmelden voor een gratis abonnement:

www.rug.nl/cit/organisatie/pictogram/.

6.1.3 Beeldschermwerk en RSI

Studenten brengen veel tijd door achter de computer en lopen daardoor risico op het ontwikkelen van RSI-klachten. RSI is de afkorting van “repetitive strain injury” en fungeert als verzamelterm voor allerlei klachten en aandoeningen aan nek, schouders, armen, polsen en handen. Daarom wordt RSI tegenwoordig ook wel CANS genoemd: Complaints of Arms, Neck and/or Shoulder. Deze klachten kunnen chronisch worden en leiden tot arbeidsongeschiktheid en ernstige beperkingen in het dagelijks leven.

Symptomen van RSI

De symptomen van RSI variëren van stijfheid, pijn en tintelingen tot krachtsverlies in boven genoemde lichaamsdelen, aanvankelijk alleen tijdens het beeldschermwerk maar in een later stadium ook tijdens rust of uiteindelijk zelfs continu, waarbij de eenvoudigste handelingen al pijnlijk of in het geheel niet meer mogelijk zijn.

Hoe RSI te voorkomen?

Er is geen standaardoplossing aan te dragen voor het voorkomen van RSI. Wat je kunt doen heeft vrijwel allemaal te maken met het ontspannen van de spieren en geest en het stimuleren van de bloeddorstrooming.

Als we kijken naar de risicofactoren voor het ontwikkelen van RSI-klachten moeten we altijd integraal kijken naar 5 punten, de zogenaamde 5W-aanpak. Ook psychische belasting door privé-problemen kan een belangrijke rol spelen. Hoewel we de 5W-aanpak doorgaans alleen toepassen in de werksituatie, gelden de factoren onveranderd ook voor activiteiten in de thuissituatie. Het gaat om de volgende vijf (W-)factoren:

Werkdruk

- Maak reële plannings en voorkom piekdrukke.
- Volg zonodig een cursus “Effectief Studeren” bij het Studenten Service Centrum (par. 5.8.2).
- Bedenk dat je productiviteit hoger is als je af en toe een pauze neemt dan wanneer je achter elkaar doorwerkt.
- Probeer te relativiseren; dat helpt om niet te lang door te werken, pauzes in te lassen en regelmatig te ontspannen.
- Als je te lang niet lekker in je vel zit: praat er eens over met studieadviseur, studentendecaan of studentenpsycholoog.

Werkorganisatie

- Breng zoveel mogelijk variatie aan in het soort werkzaamheden: lezen, schrijven, typwerk, internetwerk. Wissel ook moeilijk en gemakkelijk werk af.
- Gebruik vaker de functietoetsen van je computer in plaats van de muis.
- Las frequent pauzes in.
- Trek aan de bel als er te veel deadlines of te veel schrijfp opdrachten tegelijk zijn.

Werktijden

- Werk niet langer dan 5 à 6 uur per dag achter een beeldscherm. Reken hierbij ook de uurtjes internet of spelletjes mee. Pauzesoftware kan hierbij eventueel helpen.
- Neem regelmatig pauzes: minimaal 10 minuten pauze na 2 uur beeldschermwerk.
- Werk niet langer dan hooguit twee uur per dag achter een laptop.

Werkplek

- Zet het beeldscherm recht voor je neer, niet te dicht bij. Voorkom dat je met een gedraaide nek werkt. Zorg dat de bovenkant van het beeldscherm op ooghoogte staat. Voorkom hinderlijke reflecties van ramen. Gebruik grote lettertypen zodat je niet voorover gaat hangen om de letters te lezen.
- Je hebt een goede stoel nodig waarvan zithoogte, rugleuning en arMLEUNINGEN instelbaar zijn. De rugleuning moet vooral steun geven in de holte van je lage rug. ArMLEUNINGEN ontlasten je schouders. Stel ze zo in dat je bovenarmen ontspannen op de arMLEUNING hangen en een rechte hoek vormen met je onderarmen.
- Kijk zonodig verder op internet hoe werkplekken ingericht moeten worden.
- Meld slechte computerwerkplekken bij de Arbo- en milieucoördinator van de faculteit, via Bureau Onderwijs.
- Sluit een laptop/notebook zoveel mogelijk aan op een los toetsenbord en een losse muis, en plaats het beeldscherm op ooghoogte.
- Zorg ook thuis voor een goed ingerichte werkplek.

Werkhouding

- Zorg voor een goede lichamelijke conditie.
- Zit rechtop en zorg dat de hoek tussen bovenbenen en onderbenen 90° is als je voeten plat op de grond staan.
- Houd je pols gestrekt bij het aanslaan van de toetsen en bij het werken met de muis.
- Doe tijdens computerwerk af en toe wat lichaams oefeningen.

Tot slot

Drink veel water (het toiletbezoek dat daaruit volgt zorgt voor natuurlijke pauzes). Neem beginnende klachten serieus en ga zelf na welke risicofactoren op jou van toepassing zijn en wat je eraan kunt doen. Negeer de waarschuwingssignalen van je lichaam niet.

Ga zonodig naar je huisarts of de sportfysiotherapeut met je klachten.

Op internet is ontzettend veel informatie te vinden over RSI. Bijvoorbeeld op: www.rug.nl/bureau/expertisecentra/amd/gezondheidswelzijn/gewbeeldschermwerk. Voor nadere vragen of advies kun je je wenden tot Bureau Onderwijs Farmacie.

6.2 BIBLIOTHEEK

De wetenschappelijke informatievoorziening van de RUG wordt verzorgd door een bibliotheekorganisatie bestaande uit de Universiteitsbibliotheek (UB) en facultaire bibliotheken.

Universiteitsbibliotheek (UB)

Website: www.rug.nl/bibliotheek/

Bibliotheek Wiskunde en Natuurwetenschappen

De informatievoorziening wordt bij de faculteit FWN verzorgd door de bibliotheek Wiskunde en Natuurwetenschappen.

De collectie van de bibliotheek telt ongeveer 80.000 banden en ruim 800 abonnementen op tijdschriften en series. Daarnaast zijn er RUG-breed veel elektronische abonnementen op tijdschriften en series via de zogenaamde package deals, en ook worden er steeds meer elektronische boeken aangeschaft.

De collectie omvat ondermeer: boeken, conferentieverlagen, rapporten en tijdschriften. Daarnaast heeft de bibliotheek nog een uitgebreide collectie (digitale) naslagwerken: woordenboeken, encyclopedieën, handboeken en bibliografieën.

De verplichte studieliteratuur staat in de Studentenboekerij op de 1^e verdieping. De studentenkaart is tevens lenerspas.

In deze bibliotheek zijn de volgende collecties beschikbaar: Biologie (incl. de collectie van de Nederlandse Ornithologische Unie), Chemie, Energiekunde, Farmacie, Informatica, Kunstmatige Intelligentie, Milieukunde, Natuurkunde, Sterrenkunde, Wiskunde.

Open:	maandag – vrijdag 9.00 uur tot 17.00 uur
Adres:	Nijenborgh 9, 9747 AG Groningen
Telefoonnr:	(050) 363 4126
Website:	www.rug.nl/bibliotheek/locaties/bibfwn
Email:	wn-bibliotheek@rug.nl
Facebook:	<i>Bibliotheek Wiskunde en Natuurwetenschappen</i>
Studieplaatsen met pc:	67
Studieplaatsen zonder pc:	41
Studekabinetten:	6 (3 met pc, aantal zitplaatsen tussen de 1 en 3)
Werkgroepruimtes:	1
Instructieruimte:	1

Twee keer per maand organiseert de bibliotheek een inloopinstructie; voor meer informatie hierover raadpleeg de website of de facebookpagina.

Kopieerfaciliteiten, scanner en printer zijn aanwezig op de 1e verdieping. De mogelijkheid bestaat om gebruik te maken van een eigen laptop in de bibliotheek. Eten, drinken en mobiel bellen zijn niet toegestaan in de bibliotheek.

Voor raadplegen van tijdschriften en bestanden vanaf locaties buiten de RUG, moet je gebruik maken van de proxy server. Deze proxy server van de bibliotheek biedt, vanaf iedere computer buiten het RUG-domein, een veilige geautoriseerde toegang tot bestanden en elektronische tijdschriften waar de RUG een abonnement op heeft. Usernaam en wachtwoord voor studenten:

Studenten kunnen inloggen met behulp van het computeraccount dat bij inschrijving aan de universiteit is verstrekt. Je logt dus op de Proxy Server in met dezelfde inloggegevens die je gebruikt voor *Nestor*, Webmail en *ProgRESS WWW* (je username is je studentnummer met een "s" ervoor: bijvoorbeeld s1234567).

6.3 HUISREGELS EN VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

Voor het verblijf in de universitaire gebouwen geldt een aantal voorschriften, regels en afspraken. Dit is voor een deel het gevolg van de arbeidsomstandighedenwet (Arbo) en voor het andere deel, per gebouw, door het beheer voorgeschreven. Hieronder vind je een samenvatting van de regels; de volledige voorschriften zijn ter inzage bij de receptie. Iedereen wordt geacht deze regels te kennen en zich ernaar te gedragen.

Algemeen

- Alle afdelingen van Farmacie zijn gehuisvest in het gebouw Antonius Deusinglaan 1 (ADL1). ADL1 is op maandag tot en met donderdag voor studenten toegankelijk tussen 08.00 en 21.00 uur; op vrijdag en in de vakanties tot 18.00 uur. In ADL2 bevinden zich tutorruimten, collegezalen, computerzalen en de apotheekruimtes. ADL2 is op werkdagen toegankelijk van 8.00 tot 17.00 uur.
- Collegedictaten en syllabi kunnen tegen contante betaling gekocht worden bij de Centrale Uitgiftebalie op de begane grond (ADL1 3214.0099). Openingstijden: maandag t/m vrijdag 8.30–13.00 en 13.30–16.00 uur. Bij de Centrale Uitgiftebalie in ADL1 zijn kopieerkaarten te koop.
- In de farmaciegebouwen geldt evenals voor alle universitaire gebouwen een rookverbod.
- Tijdens het onderwijs moeten mobiele telefoons uitgeschakeld zijn.
- Het nuttigen van eten en drinken in de onderwijs- en practicumruimten is te allen tijde verboden.
- Fietsen dienen gestald te worden in de daartoe aanwezige rekken.
- De universiteit acht zich niet aansprakelijk voor verdwenen eigendommen.

Arbeidsomstandigheden en veiligheid

- De Arbo-wet stelt dat een ieder verantwoordelijk is voor zijn/haar eigen veiligheid en die van anderen. Dit betekent dat handelingen die het welzijn en/of de veiligheid van personen in uw omgeving bedreigen niet zijn toegestaan.
- Bij het werken in laboratoria dienen aanwijzingen van het personeel steeds strikt te worden opgevolgd. Studenten kunnen de jassen en tassen hangen c.q. zetten in lockers op de begane grond nabij de Centrale Uitgiftebalie. Jassen en tassen zijn niet toegestaan op de laboratoriumzalen. Het is studenten absoluut niet toegestaan zonder begeleiding van assistenten of stafleden in de laboratoria aanwezig te zijn.
- In veel gevallen is het werken in een zuurkast verplicht. Echter het werken in een zuurkast biedt geen 100% bescherming, en ook hierbij is het nodig eerst een goede instructie te ontvangen.
- Alvorens in een laboratorium aan het werk te gaan moet men zich op de hoogte stellen van de vluchtwegen, de plaats van de branddouche, de plaats van brandblusmiddelen alsmede van de verbandmiddelen.
- Het dragen van een labjas is in de laboratoria verplicht, evenals een veiligheidsbril en in voorkomende gevallen handschoenen.

!!! IN GEVAL VAN BRAND OF ONGEVAL !!!**BEL 3045 (buiten diensttijd: 8050)**

- 8050 is het universitair alarmnummer. Geef indien mogelijk aan in welke ruimte en welk gebouw je je bevindt. Dit alarmnummer is 24 uur per dag bereikbaar.
- Sta je in brand ga dan direct onder een douche staan of ga op de grond liggen en rol heen en weer; omstanders kunnen proberen met een blusdeken de vlammen te doven. Brandblusmiddelen in de gangen (brandspuiten en poederblussers) mogen alleen door leden van de calamiteitenploeg worden gehanteerd.
- In geval van calamiteit zullen door middel van geluidssignalen of mededelingen via de omroepinstallatie instructies worden gegeven. Bij een ontruiming dient men het gebouw onverwijld te verlaten, volg daarbij de instructies en de aanwijzingen van het personeel van de calamiteitenploeg strikt op.
- Iedere student wordt geacht van de in het handboek 'Veiligheid, Gezondheid, Welzijn' beschreven veiligheids- en milieuvoorschriften én huisregels op de hoogte te zijn. Dit handboek staat op de website www.rug.nl/farmacie/informatievoor/studenten/onderwijsinformatie/practica.

7

Bestuur en Organisatie

7.1 BESTUUR EN ORGANISATIE VAN FARMACEUTISCH ONDERWIJS EN ONDERZOEK IN GRONINGEN

Inleiding

Aan onze universiteit is het farmaceutische onderwijs en onderzoek ondergebracht in de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen (FWN). In de FWN zijn onderwijs en onderzoek georganiseerd in respectievelijk opleidings- en onderzoeksinstituten. De onderzoeksinstituten bestaan uit basiseenheden, die elk hun bijdrage leveren aan zowel onderwijs als onderzoek.

De tien basiseenheden

Farmaceutisch onderzoek en onderwijs worden verzorgd door tien basiseenheden, met een hoogleraar of adjunct-hoogleraar aan het hoofd. Een basiseenheid kan bestaan uit één of meer (adjunct-)hoogleraren en universitair (hoofd)docenten als vaste wetenschappelijke stafleden, bijzonder hoogleraren, tijdelijk aangestelde postdocs alsmede technisch en analytisch personeel (bijv. analisten) en een secretaresse. Iedere basiseenheid telt daarnaast een aantal promovendi. Zij voeren een promotieonderzoek uit, dat moet resulteren in een proefschrift en de titel 'doctor' oplevert.

- Analytische Biochemie
(prof. dr. R.P.H. Bischoff)
- Drug Design
(prof. dr. A.S. Dömling)
- Farmaceutische Analyse
(prof. dr. E.M.J. Verpoorte)
- Farmaceutische Biologie
(prof. dr. W.J. Quax)
- Farmaceutische Genmodulatie
(prof. dr. H.J. Haisma)
- Farmaceutische Technologie en Biofarmacie
(prof. dr. H.W. Frijlink)
- Farmaco-epidemiologie en Farmaco-economie
(prof. dr. M.J. Postma)
- Farmacokinetiek, Toxicologie en Targeting
(prof. dr. K. Poelstra)
- Farmacotherapie en Farmaceutische Patiëntenzorg
(prof. dr. B. Wilffert)
- Moleculaire Farmacologie
(prof. dr. H. Meurs)

Onderwijs

Sinds september 2004 telt de FWN drie opleidingsinstituten: het Opleidingsinstituut voor Levenswetenschappen (OLw), het Opleidingsinstituut voor Natuurwetenschappen en Technologie (ONT) en het Opleidingsinstituut voor Informatica en Cognitie (OIC). De bacheloropleidingen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen en de masteropleiding Farmacie vallen onder het OLw. Het opleidingsinstituut heeft een bestuur. De directeur van het opleidingsinstituut is hiervan de voorzitter. Deze delegeert een aantal verantwoordelijkheden aan de bestuursleden. Het bestuurslid met de portefeuille Farmacie (de opleidingsdirecteur), prof.dr. H.J. Haisma, is belast met bovengenoemde bachelor- en masteropleidingen. Prof. Haisma is bereikbaar via het secretariaat van het OLw, tel. (050) 363 3275 / 363 9061.

Het OLw is een interfacultair opleidingsinstituut en ondermeer verantwoordelijk voor de bacheloropleiding Life Science & Technology en de masteropleiding Medical Pharmaceutical Sciences. Deze masteropleiding vormt een vervolg op de bacheloropleidingen Farmacie, Farmaceutische Wetenschappen en Life Science & Technology. In samenwerking met het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) wordt de topmasteropleiding Medical and Pharmaceutical Drug Innovation (MPDI) verzorgd (UMCG is penvoerder). Daarnaast vallen opleidingen in biologische, medisch biologische en biochemische richtingen onder het OLw. In september 2006 is, zowel in het OLw als in het ONT, de flexibele bacheloropleiding ingevoerd.

De ondersteuning van het onderwijs, zoals studieadviesing, roostering, registratie van studieresultaten, studievoorzichting en practicumbeheer, wordt verzorgd door de afdeling onderwijsondersteuning Levenswetenschappen. Deze afdeling is gehuisvest op twee locaties: Centrum voor Levenswetenschappen (Zernikecomplex) en Antonius Deusinglaan. Voor de opleidingen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen kunnen studenten terecht bij Bureau Onderwijs met de Onderwijsbalie, Antonius Deusinglaan 1.

Onderzoek

Het onderzoek van de tien basiseenheden is ondergebracht in het onderzoeksinstituut Groningen Research Institute of Pharmacy (GRIP). GRIP wordt geleid door een wetenschappelijk directeur, prof. dr. W.J. Quax. GRIP participeert in de Groningen Graduate School of Science. Voor het opleidingsprogramma voor de promovendi van GRIP werken we samen met en maken we gebruik van het opleidingsaanbod van de Graduate School of Medical Sciences (Graduate School for Drug Exploration (GUIDE) en Graduate School for Health Research (SHARE)).

Farmaceutisch onderzoek is multidisciplinair van karakter en staat centraal binnen de levenswetenschappen. Het slaat een brug tussen de medische wetenschappen enerzijds en de scheikunde, biologie en natuurkunde anderzijds. De interactie van de farmaceutische wetenschappen in Groningen met de medische wetenschappen, ondermeer via de graduate schools GUIDE en SHARE, en met andere disciplines uit het UMCG biedt uitstekende mogelijkheden voor grensverleggend onderzoek. Naast de lokale samenwerking is er op nationaal en internationaal niveau succesvolle samenwerking met andere universiteiten, industrieën en overheidsinstanties.

Algemene organisatie

De dagelijkse gang van zaken van het farmaceutische onderzoek en onderwijs is in handen van de wetenschappelijk directeur van GRIP, de portefeuillehouder Farmacie van het bestuur van het OLw, de zakelijk coördinator (mw. C.A.A. de Haan–Drenth) en de beleidsmedewerker onderwijs en onderzoek. Daarnaast zijn er diverse commissies actief, zoals de Opleidingscommissie, Evaluatiecommissie, Examencommissie en de Raad van Advies.

7.2 STUDENTEN EN BESTUUR

Studenten kunnen in de organisatie van het opleidingsinstituut farmacie meepraten, meedenken en meebeslissen, en ook zelf actief zijn. Het onderstaande schema geeft aan waar dit kan en bovendien waar je terecht kunt met klachten:

Inspraak/meedenken	Klachten
STOF Evaluatiecommissie Opleidingscommissie Raad van Advies Faculteitsraad	STOF Evaluatiecommissie Studieadviseurs Brief aan de Opleidingsdirecteur
Iets actiefs doen	Beroep/bezwaar
STOF EIK PS	voor advies: studieadviseurs Examencommissie College van Beroep voor de Examens

7.3 STUDENTENOVERLEG FARMACIE (STOF)

Sommige dingen zijn onmogelijk, voor de rest heb je STOF!

STOF staat voor Studenten Overleg Farmacie en is dé commissie binnen Pharmaciae Sacrum die gaat over studiegerelateerde zaken. Het STOF is een aanspreekpunt voor iedere student met problemen, klachten of andere opmerkingen. Daarbij valt te denken aan de nakijktermijn voor tentamens, kwaliteit van docenten, onduidelijke klappers, kapotte printers, bloedhete collegezalen e.d. Aan het einde van het studiejaar wordt een onderwijsmiddag georganiseerd met aansluitend de onthulling van de docent van het jaar. Elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur vergadert het STOF met studenten uit de opleidingscommissie, evaluatiecommissie, faculteitsraad, faculteitsbestuur en universiteitsraad over het onderwijs en de opleiding. Daarnaast worden de klachten en problemen die gemeld zijn bij het STOF besproken. Wil jij graag weten welke richting het onderwijs opgaat, wat de plannen voor de faculteit en de opleiding farmacie zijn? Dan ben je van harte welkom bij deze vergaderingen.

Dus heb je vragen over de studie, colleges, tentamens of laten de faciliteiten te wensen over? Aarzel dan niet en spreek het STOF aan, zodat wij ons best kunnen doen om jullie problemen of vragen zo snel mogelijk op te lossen. Wanneer je tijdens het studiejaar tegen problemen aan loopt kun je deze bij ons persoonlijk voorleggen. Daarnaast beschikt het STOF over een website (www.psgroningen.nl/stof) en een e-mailadres (stof@psgroningen.nl), waardoor je alle opmerkingen betreffende de studie farmacie 7 dagen per week en 24 uur per dag, eventueel anoniem, bij ons kwijt kan. Ook is het STOF te vinden op *Nestor* en via deze weg houden wij iedereen op de hoogte van ontwikkelingen binnen het STOF, zoals de maandelijkse vergaderingen, docent van het jaar verkiezing, onderwijsmiddag enzovoorts.

Namens het STOF 2011 – 2012,

Gerbrich, Hedy en Michiel

7.4 EXAMENCOMMISSIE

De examencommissie bewaakt de orde en voortgang van de examens. Ze behandelt voornamelijk bezwaren, afwijkende studieprogramma's, regels en richtlijnen voor de examens en fraudegevallen. Maar ook over bijzondere voorzieningen in geval van bijv. dyslexie beslist de examencommissie. De studieadviseur kan je adviseren over de te volgen procedure. De examencommissie vergadert gemiddeld tienmaal per jaar (niet tijdens de zomervakantie). De vergaderdata worden op *Nestor* gepubliceerd. Volgens de Regels en richtlijnen (par 8.4) heeft de examencommissie een maand beslistermijn; het is dus belangrijk een verzoek tijdig in te dienen. Verder organiseert de examencommissie de feestelijke buluitreikingen voor de propedeuse-, bachelor- en masterdiploma's. Ook de uitreikingsdata zijn op *Nestor* te

vinden. Bij minder dan vijf kandidaten wordt de feestelijke uitreiking geschrapt; desgewenst kan het diploma dan worden afgehaald bij het secretariaat of tijdens de eerstvolgende feestelijke uitreiking.

Voorzitter: Prof. dr. H. Meurs

Secretariaat: exciefarm@rug.nl (ADL1 3213.0009)

7.5 OPLEIDINGSCOMMISSIE

De opleidingscommissie geeft de Faculteitsraad zwaarwegend advies omtrent de vaststelling van het studieprogramma. Zij spreekt zich uit over roosterzaken, exameneisen, studieprogramma's, etc.

Voorzitter: Mw. prof. dr. G.M.M. Groothuis

Secretariaat: ocfarm@rug.nl

7.6 EVALUATIECOMMISSIE

De Evaluatiecommissie is belast met de evaluatie van het onderwijs bij farmacie en farmaceutische wetenschappen. Deze commissie evalueert alle cursorisch gegeven studieonderdelen met enquêteformulieren, ontwikkeld door het UOCG (Universitair Onderwijscentrum Groningen).

In de Evaluatiecommissie hebben zitting: de studieadviseur, uit elk vakgebied een docent en minimaal vier studenten. De commissie wordt secretariaeel ondersteund door mw E.W. ter Huizen-Faber.

Bij het afsluiten van een cursus vult iedere student een standaardformulier in. De formulieren worden per cursus geanalyseerd door het UOCG. De resultaten van de geëvalueerde cursussen worden vervolgens besproken in de Evaluatiecommissie, die eens per vier weken vergadert. Er wordt middels een brief verslag gedaan aan de verantwoordelijke docenten. Als er commentaar is op een cursus, dan nodigt de commissie de docent uit voor een gesprek om ook het verhaal van de docent te horen en samen te zoeken naar haalbare oplossingen om de cursus te verbeteren. Ruim voor aanvang van de volgende cursus wordt nagegaan in hoeverre de aanbevelingen zijn gerealiseerd. Om de belasting voor de studenten te beperken en omdat een cursus die goed loopt niet iedere keer hoeft te worden geëvalueerd, heeft de Evaluatiecommissie besloten om de cursussen cyclisch te evalueren. De vakken zijn in drie groepen geclusterd waardoor de cursussen ten minste eens in de drie jaar geëvalueerd worden. Alle eerstejaars vakken worden wél jaarlijks geëvalueerd. Bovendien worden alle nieuwe cursussen en cursussen gegeven door een nieuwe docent, geëvalueerd. Het spreekt voor zich dat vakken waarbij in het voorafgaande jaar zich problemen hebben voorgedaan en waar met de docenten besproken is hoe de cursus kan worden verbeterd, de eerstvolgende keer weer geëvalueerd worden. Evaluatie van een cursus is een essentieel onderdeel van het onderwijs. Studenten en docenten zijn allen verantwoordelijk voor goed onderwijs, en daarbij horen de evaluaties. Hierdoor geven studenten feedback over het onderwijs aan docenten en vindt er een continue communicatie plaats tussen docenten en studenten. Studenten

die vragen hebben aan de Evaluatiecommissie kunnen terecht bij mw Ter Huizen-Faber, evciefarm@rug.nl, (tel. (050) 363 3343, gebouw ADL1 3213, kamer 0005).

7.7 OVERIGE COMMISSIES EN RADEN

U-raad (RUG)

Doel: adviseert of stemt in met besluiten van College van Bestuur

Vergaderfrequentie: maandelijks

Opmerkingen voor de raad: raadpleeg STOF

College van Beroep voor de Examens (RUG)

Doel: behandelt beroepen/bezwaren van studenten tegen gang van zaken of uitslag van een examenonderdeel (zie 5.6.2)

Vergaderfrequentie: op afroep

Beroepen/bezwaren: na advies van de studieadviseur

Faculteitsraad (FWN)

Doel: adviseert of stemt in met besluiten van het Faculteitsbestuur

Vergaderfrequentie: maandelijks

Opmerkingen voor de raad: raadpleeg STOF of de student-leden

Raad van Advies van het Opleidingsinstituut

Doel: adviseert of stemt in met besluiten van de Opleidingsdirecteur

Vergaderfrequentie: maandelijks

Opmerkingen voor de raad: raadpleeg STOF of het student-lid

7.8 PHARMACIAE SACRUM

Pharmaciae Sacrum is de studievereniging voor de farmaciestudenten uit Groningen. Zij is opgericht op 12 december 1881 met als belangrijkste doelstelling de farmaceuten op een andere manier bij de farmacie te betrekken dan de studie dit doet. Zij tracht dit te verwezenlijken door een scala aan activiteiten, lezingen en borrels. Pharmaciae Sacrum hoopt zo het contact tussen de studenten in het horizontale vlak (eigen jaar) en in het verticale vlak (tussen de verschillende jaren) te bevorderen. Verder zorgt Pharmaciae Sacrum ook voor een aantal studiegerelateerde zaken, zoals het verkopen van labjassen met flinke korting en het bestellen en verkopen van studieboeken.

Pharmaciae Sacrum is de afdelingsvereniging van de Koninklijke Nederlandse Pharmaceutische Studentenvereniging (K.N.P.S.V.), tot welke ook de zusterverenigingen uit Utrecht en Leiden behoren.

Voor het verwezenlijken van een aantal belangrijke activiteiten stelt Pharmaciae Sacrum vaste commissies in, zoals:

Stichting Boekenbureau:

Stichting Boekenbureau verzorgt de boekenverkoop voor studenten Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen. De boeken worden verkregen met korting ten opzichte van de winkelprijs. De eerstejaars vinken de boeken van de eerste periode bij hun inschrijving aan op een formulier. De rest van de boeken voor het eerste jaar bestellen ze net als alle andere leden op de site (www.psgroningen.nl).

De boeken worden aan het begin van elk blok verstrekt. De boeken kunnen afgehaald worden op het boekenhok van P.S. (ADL1 3213.S03). De openingstijden zijn weergegeven op de website en de deur van het boekenhok. Betaling geschiedt door middel van pinnen. Het bestuur van de Stichting Boekenbureau 2011–2012 wordt gevormd door Hylke Waalewijn en Tristan Snoei.

Almanakcommissie:

Deze commissie maakt een boekwerk met alle foto's, adressen en telefoonnummers van alle Groningse farmacistudenten. Tevens kun je in de almanak een jaarverslag van de vereniging, een redactioneel gedeelte en een commissiedeel vinden. Deze almanak verschijnt ieder jaar in december tijdens de Dies Natalis.

Buitenland Excursie Commissie:

Deze heeft als taak om de blik van de farmaceuten te verruimen door eenmaal per jaar een excursie naar het buitenland te organiseren. Tijdens deze excursie worden farmaceutische bedrijven en een universiteit bezocht om te zien hoe daar de farmacie ten uitvoer wordt gebracht.

Carrière dagcommissie:

Sinds drie jaar heeft P.S. een commissie die een carrière dag organiseert. Deze dag is speciaal voor studenten uit het 5e en 6e jaar en helpt de studenten op een concrete manier om te ontdekken wat er op de arbeidsmarkt speelt.

Commissie Farmaceutische Wetenschappen:

De commissie Farmaceutische Wetenschappen 'Sur Sum Scutra' heeft als doelstelling studenten farmacie, farmaceutische wetenschappen en de industrie te laten zien wat de studie precies inhoudt. Velen zijn nog niet op de hoogte van alle mogelijkheden die men als farmaceut heeft. Deze commissie probeert daar verandering in te brengen door het organiseren van een Binnenlands Bedrijven Bezoek en twee symposia.

Diescommissie:

Deze commissie organiseert de Dies Natalis. Tijdens de Dies Natalis wordt de oprichting van de vereniging op 12 december 1881 gevierd. Dit jaar zal Pharmaciae Sacrum haar 130^e Dies Natalis vieren. Deze wordt georganiseerd door de Lustrumcommissie.

De Dies Natalis is een drie-daags evenement, bestaande uit onder andere een symposium, waaraan een bepaald thema gegeven wordt, de receptie om het bestuur te feliciteren met de verjaardag van 'de Oude Dame' en een gala.

Eerstejaarscommissie (EJC):

Tijdens het eerstejaarsintroductieweekend zal de EJC gevormd worden. Deze heeft als taak de eerstejaars zoveel mogelijk actief bij het verenigingsleven te betrekken. Ten einde dit te realiseren, organiseert de commissie vier maal per jaar een EJC-feest.

Eerstejaars Introductie Commissie (EIK):

De EIK organiseert de introductiedagen en het introductieweekend voor de nieuwe eerstejaars. Tijdens de introdagen kan je je inschrijven voor P.S. en kom je in contact met je medestudenten.

Multimediacommissie:

Deze commissie maakt foto's tijdens de activiteiten van Pharmaciae Sacrum. Deze foto's zijn te bezichtigen op www.psgroningen.nl. Daarnaast ontwerpt de commissie posters voor activiteiten.

RijWielPrestatieTochtCommissie:

Dat gezondheid bij Pharmaciae Sacrum hoog in het vaandel staat, blijkt wel uit deze commissie. Zij verzorgt de jaarlijkse fietstocht, waarbij naast het verliezen van overtollige pondjes vet, een aantal blaren op het zitvlak ontstaan.

Redactiecommissie Foliolum:

De redactie van dit blad houdt de leden van Pharmaciae Sacrum en het personeel van Farmacie op de hoogte van het reilen en zeilen binnen de studie en de vereniging. Het Foliolum verschijnt vijfmaal per jaar.

Sport, Training en Recreatie Commissie (STERC):

De STERC organiseert een sportdag en verzorgt de trainingen voor de Batavierenrace.

Overige activiteiten van Pharmaciae Sacrum zijn onder meer:

- Algemene Ledenvergaderingen
- Lezingen
- Excursies
- Borrels (elke eerste dinsdag van de maand, 17.00 uur in café "De Toeter")
- Feesten
- Sportactiviteiten tussen studenten en personeel

- Bevordering contacten met de K.N.P.S.V. en de zusterverenigingen „Aesculapius” uit Leiden en “Unitas Pharmaceuticorum” uit Utrecht.

Het lidmaatschap van Pharmaciae Sacrum zal dit jaar, onder voorbehoud, € 15,00 bedragen. Mede dankzij deze contributie wordt de vereniging in staat gesteld bovengenoemde activiteiten te organiseren.

Het bestuur van Pharmaciae Sacrum 2011/2012:

Sophie Berends	Praeses
Jessica van Oppen	Ab-actis
Sanne Geling	Quaestor
Hylke Waalewijn	Assessor I
Tristan Snoei	Assessor II

Het algemene email-adres is: bestuur@psgroningen.nl

Het telefoonnummer is (050) 363 3314.

7.9 K.N.P.S.V.

De Koninklijke Nederlandse Pharmaceutische Studenten Vereniging (alias K.N.P.S.V.) is het overkoepelend orgaan van de studieverenigingen Farmacie en Bio-Farmaceutische Wetenschappen in Nederland te weten “Pharmaciae Sacrum” (P.S.) in Groningen, „Aesculapius” in Leiden en “Unitas Pharmaceuticorum” (U.P.) in Utrecht. Het doel van de K.N.P.S.V. is om studenten Farmacie en Bio-Farmaceutische Wetenschappen uit heel Nederland nader tot elkaar te brengen. Dit doen we door verscheidene activiteiten te organiseren waarbij de studenten uit de drie steden elkaar kunnen leren kennen. Daarnaast zijn we het aanspreekpunt voor beroepsverenigingen in de farmaceutische wereld en vertegenwoordigen we de Nederlandse (bio-)farmacistudent op internationaal gebied.

De K.N.P.S.V. organiseert jaarlijks een groot aantal activiteiten. Zo vinden elk jaar de Voorjaarsdag, het Wetenschappelijk Congres, de Eerstejaarsactiviteit, de Sportdag, de TWIN en het Patient Counseling Event plaats. Activiteiten die eens in de twee jaar plaats vinden zijn de Beroependag, de Dag van de Pharmaceutische Industrie en de Young Researchers Day. Daarnaast hebben studenten gedurende het jaar de mogelijkheid om Snuffelstages te lopen in de ziekenhuisapothek, de openbare apothek of de industrie.

Het bestuur van de K.N.P.S.V. bestaat uit vijf studenten (bio-)farmacie. Het bestuur komt altijd uit één stad en dit jaar is Groningen aan de beurt. Naast het bestuur kent de K.N.P.S.V. en groot aantal commissies die verschillende activiteiten organiseren. Zo is er de Toekomst- en OpleidingsPerspectieven Commissie (TOP) die verschillende beroepsgerichte activiteiten organiseert, de Sportcommissie, de Congrescommissie, de Beroependagcommissie, de Commissie ter Redactie van de Folia Pharmaceutica die het verenigingsblad van de K.N.P.S.V. uitbrengt en de Internationale Commissie.

De K.N.P.S.V. is naast op nationaal gebied ook zeer actief op internationaal gebied. Eén van onze commissies is de Internationale Commissie. Deze commissie organiseert onder andere de TWIN en de Internationale Avonden. De TWIN is een uitwisseling tussen Nederlandse en buitenlandse farmaciestudenten. Het is een mooie gelegenheid voor Nederlandse studenten om kennis te maken met de farmacie over de grens.

De K.N.P.S.V. is tevens lid van internationale organisaties die actief zijn op het farmaceutische gebied, te weten de "International Pharmaceutical Students' Federation" (IPSF) en de "European Pharmaceutical Students' Association" (EPSA). Via de K.N.P.S.V. kunt je je opgeven voor internationale congressen die door deze verenigingen worden georganiseerd. Deze congressen zijn een fantastische gelegenheid om farmaciestudenten uit de hele wereld te ontmoeten. Ook kunt je bij de commissaris buitenland terecht voor "Student Exchange Programme". Dit houdt in dat je voor minimaal 4 weken stage in het buitenland gaat lopen in een apotheek, de industrie of bij de universiteit.

Mocht je meer willen weten over onze vereniging dan kun je meer informatie vinden op onze website www.knpsv.nl of anders een mail sturen naar secretaris@knpsv.nl.

Bestuur der K.N.P.S.V.

Manon Snels	Voorzitter
Thomas Smits	Secretaris
Casper van der Hoeven	Penningmeester
Marrit Aaten	Commissaris buitenland
Rixt Wijma	Commissaris algemene zaken

8

Regelingen en Reglementen

8.1 REGELINGEN EN REGLEMENTEN ALGEMEEN

Volgens de Wet op het Hoger en Wetenschappelijk onderwijs (WHW) moeten er voor elke opleiding een Onderwijs- en Examenregeling (OER) en Regels en Richtlijnen voor de examens worden opgesteld. De WHW geeft ook aan welke zaken in deze reglementen moeten worden opgenomen.

De reglementen kun je inzien bij het Bureau Onderwijs Farmacie (Onderwijsbalie), en op de facultaire website (zie onder).

De OER-en

De onderwijs- en examenregeling legt in hoofdzaken het onderwijsprogramma vast, formuleert toegangseisen en regelt een aantal zaken die betrekking hebben op de tentaminering en examinering (practica, wijze van tentaminering, tijdstippen, ingangseisen van cursussen, etc.).

De OER-en 2011/2012 zijn gebaseerd op facultaire OER-en en nader uitgewerkt voor de diverse opleidingen binnen de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen. De OER-en van een opleiding gelden in beginsel voor alle jaargroepen. De bijzonderheden van de verschillende programma's worden gespecificeerd in bijlagen. Je vindt de OER-en in dit hoofdstuk van de studiegids. De meest actuele OER-en zullen gepubliceerd worden op:

www.rug.nl/fwn/informatievoor/studenten/reglementen/oer-en

Regels en Richtlijnen

De Regels en Richtlijnen hebben betrekking op alle studenten van de opleidingen farmacie en farmaceutische wetenschappen. Je vindt ze hier:

www.rug.nl/fwn/informatievoor/studenten/reglementen/RenR

Studentenstatuut

Jaarlijks wordt door de RUG het studentenstatuut vastgesteld. Dit statuut is van toepassing op alle studenten die in studiejaar 2011/2012 aan de RUG studeren. Dit statuut gaat over algemene, centrale zaken die de gehele universiteit betreffen, zoals toelating, inschrijving en rechtsbescherming. Zie hoofdstuk 9 van deze studiegids. (Voor de volledige versie, zie www.rug.nl/studenten/regelingen/studentenstatuut.)

8.2 ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING (OER) VOOR DE BACHELOROPLEIDINGEN FARMACIE EN FARMACEUTISCHE WETENSCHAPPEN 2011/2012

Inhoud:

1. Algemene bepalingen
2. Opbouw van de opleiding
3. De propedeutische fase van de opleiding
4. Studievoortgang inclusief Studieadvies
5. Toelating tot het tweede studiejaar van de opleiding, de postpropedeutische fase
6. De postpropedeutische fase van de opleiding
7. Tentamens en examens van de opleiding
8. Vooropleiding
9. Studiebegeleiding
10. Overgangs- en slotbepalingen

Bijlagen I t/m VI

Paragraaf 1 – Algemene Bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleidingen Biologie, Farmaceutische Wetenschappen, Farmacie, Informatica, Life Science & Technology, Natuurkunde, Technische Natuurkunde, Scheikunde, Scheikundige Technologie, Sterrenkunde, Wiskunde, Technische Wiskunde, Technische Bedrijfskunde en Kunstmatige Intelligentie.
2. De opleidingen worden verzorgd binnen de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen, hierna te noemen: de faculteit.
3. Deze regeling is van toepassing op alle studenten ingeschreven voor een of meerdere opleidingen zoals bedoeld in lid 1, tenzij anders vermeld.
4. Voor wat betreft het onderwijsprogramma geldt voor de studenten die zijn gestart in de onderwijsprogramma's 2005/2006 en eerder het programma dat is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van het studiejaar waarin de student is gestart. Voor de studenten Kunstmatige Intelligentie gelden in deze de studiejaar 2007/2008 en eerder.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW 2002);
- b. student: degene die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- c. propedeuse: de propedeutische fase van de bacheloropleiding, bedoeld in artikel 7.8 van de wet;
- d. post-propedeuse: het gedeelte van de bacheloropleiding, dat volgt op de propedeutische fase;
- e. definitief studieadvies: advies als bedoeld in artikel 7.8 b, lid 1 van de wet;
- f. bindend studie advies (BSA): afwijzend definitief studieadvies als bedoeld in artikel 7.8 b, lid 3 van de wet, namens het College van Bestuur uitgebracht door het faculteitsbestuur, betreffende de inschrijving van de student voor de opleiding;
- g. studievoortgangsoverzicht, een overzicht van de gerealiseerde studielast;
- h. voorlopig studieadvies, een schriftelijk tussentijds studieadvies over de voortzetting van de opleiding;
- i. ECTS: studiepunten volgens het European Credit Transfer and Accumulation System (1 ECTS = 28 uren studie);
- j. studieonderdeel: een onderwijseenheid van de opleiding, in de zin van de wet;
- k. practicum: een praktische oefening, als bedoeld in artikel 7.13 van de wet, in een van de volgende vormen:
  - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,

- het uitvoeren van een onderzoekopdracht,
  - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
  - het doorlopen van een stage,
  - het maken van een scriptie,
  - of het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit, die gericht is op het bereiken van bepaalde vaardigheden;
- l. major: het hoofdvak van de opleiding (150 ECTS);
- m. minor: het bijvak van de opleiding (30 ECTS)
- n. tentamen: het onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student na afloop van een studieonderdeel;
- o. examen: het propedeutisch of het bachelorexamen van de opleiding;
- p. semester: deel van het studiejaar, beginnend op 1 september en eindigend op een door het College van Bestuur te bepalen datum omstreeks 31 januari, dan wel beginnend op vorenbedoelde door het College van Bestuur te bepalen datum en eindigend op 31 augustus.
- q. studiegids: de laatst verschenen studiegids van de opleiding.

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Doel van de opleiding

De eindtermen van de opleiding zijn vastgelegd in bijlage I.

Artikel 1.4 Vorm van de opleiding

De opleiding wordt voltijds verzorgd.

Artikel 1.5 Doorstroommasteropleidingen

De masteropleidingen waartoe de bacheloropleiding rechtstreeks toegang geeft, staan vermeld in bijlage II.

Artikel 1.6 University of Groningen Honours College (UGHC)

1. De faculteit neemt deel aan het honoursprogramma van het University of Groningen Honours College door middel van een Gemeenschappelijke Regeling.
2. Studenten die zijn toegelaten tot de bacheloropleiding kunnen aan dit honoursprogramma deelnemen, indien zij worden geselecteerd door de Dean van het University of Groningen Honours College. Voor de selectieprocedure wordt verwezen naar de Onderwijs- en Examenregeling van het University of Groningen Honours College.
3. Op het honoursprogramma, waar het facultaire verdiepende deel een onderdeel van is, is de Onderwijs- en Examenregeling van het University of Groningen Honours College van toepassing.
4. In het bij het bachelordiploma behorende diplomasupplement wordt van het behalen van de honoursbul een aantekening gemaakt.

Artikel 1.7 Iudicium Abeundi

1. In geval van ernstig laakbare gedragingen en/of uitlatingen van een student kan het College van Bestuur in bijzondere gevallen na advies van de Examencommissie of van het faculteitsbestuur de inschrijving van een student beëindigen.
2. Het College van Bestuur neemt een beslissing als bedoeld in het eerste lid eerst nadat de betreffende student is gehoord omtrent de voorgenomen beslissing, nadat een zorgvuldige afweging van alle belangen van de student en van de instelling heeft plaatsgevonden en nadat aannemelijk is geworden dat de student door zijn gedragingen en/of uitlatingen blijkt heeft gegeven van ongeschiktheid voor uitoefening van één of meer beroepen waartoe de door hem gevolgde studie opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op die beroepsuitoefening. Het faculteitsbestuur, de Examencommissie en het College van Bestuur nemen daarbij het Protocol Iudicium Abeundi in acht zoals dit door de Nederlandse Federatie van Universitaire Medische Centra op 1 november 2010 is vastgesteld.

Paragraaf 2 – Opbouw van de opleiding

Artikel 2.1 Indeling en examens van de opleiding

1. In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- a. het propedeutisch examen;
  - b. het afsluitend of bachelorexamen.
2. De opleiding is opgedeeld in een propedeutische fase en een post-propedeutische fase. Het geheel van de opleiding bestaat uit een major en een minor. De majoren en minoren zijn vermeld in Bijlage III van de regeling.
  3. De gevolgde major en minor worden vermeld op het diplomasupplement.

Artikel 2.2 Studielast

1. De opleiding heeft een studielast van 180 ECTS.
2. De propedeutische fase heeft een studielast van 60 ECTS.
3. De studielast van een studieonderdeel wordt uitgedrukt in hele ECTS.

Artikel 2.3 Academische vorming

De opleiding van de student dient voldoende elementen te bevatten ten dienste van de academische vorming van de student, in het bijzonder met betrekking tot:

- het zelfstandig wetenschappelijk denken en handelen;
- het wetenschappelijk communiceren;
- het hanteren van vakwetenschappelijke kennis in een bredere c.q. wijsgerige en maatschappelijke context.

Artikel 2.4 Gedragscode Voertalen

De voertaal van het onderwijs is Nederlands, tenzij

- a. de (taal)vaardigheid in een andere taal een hoofddoel van het onderwijsprogramma is;
- b. het om studieonderdelen gaat waarvoor de kennis van een andere taal onmisbaar is;
- c. het als onderdeel van vaardigheid in het vakgebied van de opleiding onmisbaar is om ook studieonderdelen in een andere taal te geven;
- d. het om studieonderdelen gaat die mede zijn gericht op niet-Nederlandstalige studenten; in dat geval wordt het onderwijs in het Engels verzorgd;
- e. het om studieonderdelen gaat die gegeven worden door niet-Nederlandstalige docenten; in dat geval wordt het onderwijs in het Engels verzorgd.

Paragraaf 3 – De propedeutische fase van de opleiding

Artikel 3.1 Samenstelling propedeutische fase

1. De studieonderdelen van de propedeutische fase zijn vermeld in Bijlage IV van de regeling.
2. Afwijking van de studieonderdelen van de propedeutische fase als bedoeld in lid 2 dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de examencommissie.

Artikel 3.2 Propedeutische practica

1. De in artikel 3.1 bedoelde en in Bijlage IV van de regeling nader aangeduide studieonderdelen van de propedeutische fase kunnen, naast het onderwijs in de vorm van hoorcolleges, een of meerdere practica omvatten.
2. Deelname aan alle bij een studieonderdeel behorende practica is vereist voor het toekennen van het eindcijfer van het studieonderdeel.

Paragraaf 4 – Studievoortgang inclusief Studieadvies

(van toepassing op studenten die met de opleiding starten in het studiejaar 2010/2011 en verder)

Artikel 4.1 Studievoortgangsoverzicht

In het eerste jaar van inschrijving ontvangt de student omstreeks week 13 van het studiejaar, doch in ieder geval vóór aanvang van het tweede semester van de opleiding een studievoortgangsoverzicht.

Artikel 4.2 Voorlopig studieadvies / bindend studieadvies

1. Omstreeks week 23 van het eerste studiejaar, en zo mogelijk vóór het begin van het tweede semester ontvangt de student een schriftelijk voorlopig studieadvies.

2. Dit voorlopig studieadvies geeft een waarschuwing indien er sprake is van onvoldoende studievoortgang, opdat de student nog de gelegenheid heeft om zijn prestaties te verbeteren.
3. Wanneer de studievoortgang zodanig is dat in redelijkheid niet te verwachten is dat de student aan de voorwaarden als genoemd in artikel 4.3 lid 2 zal gaan voldoen, wordt de student uitgenodigd voor een gesprek met de studieadviseur.
Dit gesprek heeft tot doel het bespreken van de wijze van studeren, een heroverweging van de studiekeuze en een eventuele verwijzing naar een andere opleiding.
4. Indien de resultaten hiertoe aanleiding geven wordt na het voorlopig studieadvies zo spoedig mogelijk een bindend studieadvies als bedoeld in artikel 4.3 lid 2 uitgebracht, conform de procedure als beschreven in artikel 4.5.
5. Indien de student de norm als bedoeld in artikel 4.3 lid 2, niet heeft behaald doch deze norm in hetzelfde studiejaar wèl heeft behaald bij een opleiding van de RUG waarvoor deze OER niet geldt, wordt voor de opleiding van deze OER geen bindend studieadvies afgegeven.
6. Indien een student voor een WO-opleiding waarvoor deze OER niet geldt reeds het propedeutisch examen heeft behaald dan wel de propedeutische fase heeft afgerond wordt voor de opleiding van deze OER geen bindend studieadvies afgegeven.

Artikel 4.3 Definitief studieadvies / bindend studieadvies

1. Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk aan het einde van het tweede semester in het eerste jaar van inschrijving ontvangt de student nogmaals een schriftelijk advies over de voortzetting van zijn opleiding, het definitief studieadvies.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 4.6 wordt aan dit studieadvies een afwijzing met een bindend karakter verbonden, indien de student minder dan 40 studiepunten heeft behaald in het eerste jaar van zijn inschrijving, danwel het propedeutisch examen niet heeft behaald aan het eind van zijn tweede jaar van inschrijving, het bindend studieadvies.
3. De afwijzing geldt gedurende een termijn van 2 volgende studie jaren en heeft betrekking op de CROHO-opleiding van inschrijving, alsmede op de door het College van Bestuur aangewezen verwante CROHO-opleidingen als genoemd in de bijlage bij deze regeling.
4. Bij het vaststellen van het aantal behaalde studiepunten tellen alleen de studiepunten van de studieonderdelen als bedoeld in paragraaf 3. Bij het vaststellen van het aantal behaalde studiepunten als bedoeld in dit artikel tellen de studiepunten van verworven vrijstellingen mee.

Artikel 4.4 Afwijkingen definitief studieadvies / bindend studieadvies

1. Aan de student die uiterlijk 31 januari een verzoek tot uitschrijving van het eerste jaar van inschrijving doet, wordt geen definitief studieadvies uitgebracht. Indien deze student zich in een volgend studiejaar opnieuw inschrijft voor dezelfde opleiding, zal in dat volgende studiejaar het definitieve studieadvies worden uitgebracht.
2. De student die zich na 31 januari inschrijft voor een bacheloropleiding van de RUG, krijgt een bindend studieadvies indien hij aan het eind van het tweede semester van het eerste jaar van inschrijving minder dan 20 studiepunten van deze opleiding heeft behaald. Voor het overige zijn de bepalingen als bedoeld in artikel 4.3 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 4.5 Procedure uitreiken definitief studieadvies / bindend studieadvies

1. Het definitief studieadvies / bindend studieadvies wordt namens het College van Bestuur uitgebracht door het faculteitsbestuur.
2. Alvorens een bindend studieadvies wordt uitgebracht, wordt de student in de gelegenheid gesteld te worden gehoord door of namens het faculteitsbestuur.

Artikel 4.6 Persoonlijke omstandigheden

1. In zijn afweging om een bindend studieadvies uit te brengen betreft het faculteitsbestuur op verzoek van de student diens persoonlijke omstandigheden. Hierop is de "Procedure rond persoonlijke omstandigheden van de student in het kader van het bindend studieadvies" van toepassing.
2. Uitsluitend persoonlijke omstandigheden die door de student na intreden zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd bij de studieadviseur zijn gemeld, worden door het faculteitsbestuur betrokken in zijn afweging.

Een facultaire commissie brengt advies uit aan het faculteitsbestuur over diens persoonlijke omstandigheden en de gevolgen hiervan voor de studieplanning.

3. Indien op grond van de omstandigheden als bedoeld in lid 1 van een bindend studieadvies wordt afgezien, wordt aan de student aan het einde van diens volgende studiejaar opnieuw het studieadvies als bedoeld in art 4.3 uitgebracht.

Artikel 4.7 Beroepsbepaling

In het besluit wordt melding gemaakt van de geldende rechtsbeschermingsvoorziening.

Paragraaf 5 – Toelating tot het tweede jaar van de opleiding, de post-propedeutische fase

Artikel 5.1 Criteria toelating postpropedeutische fase

(van toepassing op studenten in de onderwijsprogramma's 2010/2011 en verder)

1. Toelaatbaar tot de postpropedeutische fase, is
  - de bezitter van het propedeutisch getuigschrift van de opleiding;
  - de bezitter van het propedeutisch getuigschrift van een der in de bijlagen genoemde opleidingen.
2. Voorwaardelijk toelaatbaar is de student die tenminste 40 studiepunten van de propedeutische fase in het eerste inschrijvingsjaar heeft behaald.
3. De voorwaardelijke toelating geldt niet voor het derde jaar van de opleiding. Hiervoor is het propedeutisch getuigschrift vereist.
4. De voorwaardelijke toelating vervalt indien niet is voldaan aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 4.3 lid 2.

Artikel 5.2 Toelating tot post-propedeutische fase

(van toepassing op studenten in de onderwijsprogramma's 2008/2009 en 2009/2010)

Toelaatbaar tot de post-propedeutische fase is

- de bezitter van het propedeutisch getuigschrift van de opleiding;
- de bezitter van het propedeutisch getuigschrift van een der in de bijlagen genoemde opleidingen;
- de student die tenminste 45 ECTS in de propedeutische fase van de opleiding heeft behaald.

Artikel 5.3 Voorwaardelijke toelating tot post-propedeutische fase

(van toepassing op studenten in onderwijsprogramma's 2008/2009 en 2009/2010)

1. Een student die zich voorbereidt op het propedeutisch examen van de in artikel 1.1 genoemde bacheloropleiding en minimaal 30 ECTS, maar maximaal 44 ECTS heeft behaald in de propedeutische fase wordt door het faculteitsbestuur voorwaardelijk toegelaten tot het tweede jaar van de opleiding, de post-propedeutische fase, mits de student een studieplanning opstelt, deze voorlegt aan de studieadviseur / mentor / aangewezen begeleider van de opleiding en deze het studieplan goedkeurt. Het studieplan behelst tenminste:
  - a. de studieonderdelen van de propedeutische fase die nog niet zijn behaald met het daarbij behorende tijdspad;
  - b. de studieonderdelen van de post-propedeutische fase die in aanvulling op de onder a. genoemde studieonderdelen zouden kunnen worden gevolgd.
2. De studieplanning als bedoeld in lid 1 is onderworpen aan de volgende voorwaarden:
  - a. indien de propedeusedeficiëntie studieonderdelen betreft uit het eerste semester van het eerste jaar, dient de student zich voor die studieonderdelen opnieuw in te schrijven in het eerste semester van het tweede jaar en kan hij het daarvoor te behalen aantal ECTS aanvullen met studieonderdelen uit de post-propedeutische fase tot een totaal van 30 ECTS;
  - b. indien de propedeusedeficiëntie studieonderdelen betreft uit het tweede semester van het eerste jaar, kan hij zich inschrijven voor post-propedeutische studieonderdelen in het eerste semester, doch dient hij zich voor de propedeutische studieonderdelen waarvoor hij deficiënt is opnieuw in te schrijven in het tweede semester van het tweede jaar en kan hij in dat tweede semester het daarvoor te behalen aantal ECTS aanvullen met studieonderdelen uit de post-propedeutische fase tot een totaal van 30 ECTS;
  - c. indien de propedeusedeficiëntie studieonderdelen betreft uit zowel het eerste als het tweede semester van het eerste jaar, dient de student zich in beide semesters van het tweede jaar opnieuw in te

schrijven voor die studieonderdelen en kan hij in elk semester het aantal daarvoor nog te behalen ECTS aanvullen met studieonderdelen uit de post-propedeutische fase tot een totaal per semester van 30 ECTS.

3. De voorwaardelijke toelating tot het tweede jaar van de opleiding vervalt:
  - a. aan het einde van het eerste semester van het tweede jaar, indien de student als bedoeld in lid 2 sub a niet heeft voldaan aan de voorwaarde dat tenminste 45 ECTS van de propedeutische studieonderdelen zijn behaald;
  - b. aan het einde van het tweede semester van het tweede jaar, indien de student als bedoeld in lid 2 sub b. en c. niet heeft voldaan aan de voorwaarde dat tenminste 45 ECTS van de propedeutische studieonderdelen zijn behaald.

**Artikel 5.4 Toelating tot het derde studiejaar van de opleiding en de minor
(van toepassing op studenten in onderwijsprogramma's 2008/2009 en later)**

Toelaatbaar tot de minor c.q. het derde jaar van de opleiding, is de bezitter van het propedeutisch getuigschrift van de opleiding.

**Artikel 5.5 Toelating tot post-propedeutische fase
(van toepassing op studenten gestart in de onderwijsprogramma's 2007/2008 en eerder)**

1. De student kan voorlopig worden toegelaten tot de post-propedeutische fase nog voordat het propedeutisch examen is behaald, doch uitsluitend met ingang van het studiejaar en mits op dat moment tenminste 15 ECTS zijn behaald voor propedeutische studieonderdelen genoemd in artikel 3.1.
2. In afwijking van lid 1 geldt voor een student ingeschreven voor de bacheloropleiding Kunstmatige Intelligentie dat voorlopige toelating tot de post-propedeutische fase mogelijk is nog voordat het propedeutisch examen is gehaald. Dit kan op elk moment in het studiejaar.

Paragraaf 6 – De post-propedeutische fase van de opleiding

Artikel 6.1 Samenstelling post-propedeutische fase

1. De post-propedeutische fase omvat de hierna genoemde onderdelen met de daarbij vermelde studielast:
  - a. studieonderdelen van de major (90 ECTS);
  - b. minor (30 ECTS)De studieonderdelen van de post-propedeutische fase zijn vermeld in Bijlage V van de regeling.
2. Afwijking van de studieonderdelen van de post-propedeutische fase als bedoeld in lid 1 dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de examencommissie.

Artikel 6.2 Post-propedeutische practica

1. De in artikel 6.1 bedoelde en in Bijlage V van de regeling nader aangeduide studieonderdelen van de post-propedeutische fase kunnen, naast het onderwijs in de vorm van hoorcolleges, een of meerdere practica omvatten.
2. Deelname aan alle bij een studieonderdeel behorende practica is vereist voor het toekennen van het eindcijfer van het studieonderdeel.

Paragraaf 7 – Tentamens en examens van de opleiding

Artikel 7.1 Algemeen

1. Het tentamen geeft de student zowel tussentijds als bij afsluiting van het studieonderdeel de nodige informatie of hij de gestelde leerdoelen zal bereiken resp. heeft bereikt.
2. De beoordelingen vinden plaats met hele en halfvallige cijfers groter of gelijk aan 1 en kleiner of gelijk aan 10 of met de kwalificaties “voldoende” (v) of “onvoldoende” (o). Men is geslaagd voor een studieonderdeel indien tenminste het cijfer 6 is behaald of wanneer de kwalificatie “voldoende” (v) is gegeven. Het cijfer 5,5 wordt niet gegeven.

Artikel 7.2 Verplichte volgorde

Aan de tentamens van sommige studieonderdelen van de post-propedeutische fase kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat tentamens van bepaalde studieonderdelen zijn behaald. Indien van toepassing is dit vermeld bij de betreffende studieonderdelen in Bijlage V van de regeling.

Artikel 7.3 Tijdvakken en frequentie tentamens

1. Tot het afleggen van de tentamens van de in de artikel 3.1. en artikel 6.1. genoemde onderdelen worden gedurende het studiejaar twee gelegenheden geboden.
2. Practica van de opleiding, genoemd in bijlagen IV en V, worden in ieder geval eenmaal per studiejaar verzorgd. Studenten krijgen in een studiejaar eenmaal de gelegenheid om aan de practica deel te nemen.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt een studieonderdeel, waarvan het onderwijs in een bepaald studiejaar niet wordt gegeven, in datzelfde jaar regulier getentamineerd.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt een studieonderdeel, waarvan het onderwijs in een bepaald studiejaar voor het laatst is verzorgd, het jaar erop volgend regulier getentamineerd.

Artikel 7.4 Vorm van de tentamens

1. De vorm van de tentamens van de studieonderdelen, genoemd in artikel 3.1. en artikel 6.1., wordt aangegeven in bijlagen IV en V van de regeling.
2. Op verzoek van de student kan de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze dan vorenbedoeld wordt afgelegd.
3. Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

Artikel 7.5 Mondelinge tentamens

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
2. Bij een mondeling tentamen kan op verzoek van de examinerator of de student een neutrale, niet zelf belanghebbende, toevoerder aanwezig zijn.

Artikel 7.6 Bevoegdheid examencommissie bij keuze-onderdelen

1. Voor beoordelingen en klachten over tentamens is de examencommissie bevoegd van de opleiding die het tentamen afneemt. Zulks geldt niet voor het indienen van een verzoek om een afwijkende tentamenregeling.
2. Voor het afleggen van tentamens door studenten met een functiestoornis houdt de examencommissie van de opleiding als bedoeld in lid 1 zich aan de voorzieningen zoals deze worden toegestaan door de examencommissie van de opleiding waarvoor de student staat ingeschreven.

Artikel 7.7 Vaststelling en bekendmaking tentamenuitslag

1. De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen de uitslag vast en verschaft deze aan de studieresultatenadministratie.
2. De examinerator stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen vast binnen 10 werkdagen na de dag waarop het is afgelegd, en verschaft de studieresultatenadministratie de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijke bewijsstuk omtrent de uitslag aan de student.
3. Van de door de opleidingsdirecteur aangewezen schriftelijke tentamens stelt de examinerator de uitslag binnen 5 werkdagen vast na de dag waarop het is afgelegd, en verschaft de studieresultatenadministratie de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijke bewijsstuk omtrent de uitslag aan de student en bepaling van het definitief studieadvies.
4. De examinerator stelt de uitslag van een practicum vast binnen 10 werkdagen na de dag waarop het studieonderdeel moet zijn afgerond met uitzondering van die practica waarvoor de examencommissie een afwijkende nakijktermijn van maximaal één maand heeft vastgesteld.
5. De examinerator verschaft de studieresultatenadministratie de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijke bewijsstuk omtrent de uitslag aan de student.
6. Als schriftelijk bewijsstuk geldt het overzicht van de studieresultaten dat tweemaal per jaar digitaal wordt toegezonden aan de student.
7. Voor een op andere wijze dan mondeling, schriftelijk of praktisch af te leggen tentamen bepaalt de examencommissie tevoren op welke wijze en binnen welke termijn de student de uitslag zal ontvangen.

Artikel 7.8 Geldigheidsduur

1. De geldigheidsduur van behaalde studieonderdelen is onbeperkt.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de examencommissie voor een studieonderdeel, waarvan het tentamen langer dan zes jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen, alvorens de student wordt toegelaten tot het afleggen van het desbetreffende examen.

Artikel 7.9 Inzagerecht

1. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk.
Tevens wordt hem op zijn verzoek tegen kostprijs een kopie verschaft van dat werk.
2. Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan de student kennis nemen van vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede inzicht krijgen in de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
3. De examencommissie kan bepalen, dat de inzage of de kennisneming geschiedt op een vaste plaats en op tenminste twee vaste tijdstippen.
Indien de betrokkene aantoont door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest op een aldus vastgestelde plaats en tijdstip te verschijnen, wordt hem een andere mogelijkheid geboden, zo mogelijk binnen de in het eerste lid genoemde termijn.

Artikel 7.10 Vrijstelling

1. De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinerator, vrijstelling verlenen van een tentamen, indien de student:
  - a. hetzij een qua inhoud en niveau overeenkomstig studieonderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid;
  - b. hetzij aantoont door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken m.b.t. het desbetreffende studieonderdeel.
2. Van de verplichting tot deelname aan praktische oefeningen kan door de examencommissie vrijstelling worden verleend. Deze vrijstelling kan onder meer worden verleend op grond van erkende gewetensbezwaren. In dat geval bepaalt de examencommissie dat de praktische oefening op een andere, door haar te bepalen wijze, wordt verricht.

Artikel 7.11 Examen

1. Voor een student die alle studieonderdelen van de propedeutische fase met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de propedeusebul aangevraagd door de examencommissie van de opleiding.
2. Een student die alle studieonderdelen, inclusief keuzevakken, van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel alle studieonderdelen van het door de examencommissie goedgekeurde programma met goed gevolg heeft afgelegd, dient uiterlijk binnen vier weken na afloop hiervan het getuigschrift aan te vragen. De examendatum die door de examencommissie op het getuigschrift wordt vermeld is de datum waarop naar het oordeel van de examencommissie het laatste studieonderdeel met goed gevolg is afgelegd.
3. Indien de student het getuigschrift na de in het vorige lid bedoelde termijn aanvraagt, wordt op het getuigschrift als examendatum vermeld de datum waarop de examencommissie besluit dat de student geslaagd is, ook al ligt de datum waarop de examencommissie een dergelijk besluit neemt in een volgend studiejaar. De student dient dan te zijn ingeschreven voor dat studiejaar.
4. De aanmeldingsprocedure voor de examens wordt vermeld in de studiegids.
5. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem behaalde tentamens en de daarmee verworven academische vorming.
6. Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen naar de kennis van de student met betrekking tot een of meer studieonderdelen of aspecten van de opleiding, indien en voor zover de uitslagen van de desbetreffende tentamens haar daartoe aanleiding geven.
7. De in lid 5 bedoelde vaststelling geschiedt zo spoedig mogelijk, maar ten hoogste 30 dagen nadat de in lid 5 bedoelde bewijzen conform de in lid 4 bedoelde aanmeldingsprocedure zijn overgelegd.
8. Met de vaststelling van de uitslag van het examen draagt de examencommissie tevens zorg voor een spoedige afhandeling van de buluitreiking.
9. Indien de student de datum van zijn afstuderen wil uitstellen in verband met nog extra af te leggen tentamens, dient hij de examencommissie tijdig schriftelijk hiertoe te verzoeken.

Artikel 7.12 Graad

1. Aan degene die het afsluitend examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad "Bachelor of Science" verleend.
2. De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 7.13 Judicium

1. De examencommissie beoordeelt of aan het bachelorgetuigschrift een onderscheiding wordt toegekend.
2. Hierbij dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:
  - a) Het cijfer voor het **bachelorproject** moet voldoen aan de volgende minima:
'Cum laude': het cijfer voor het **bachelorproject** is tenminste 8,0;
'Summa cum laude': het cijfer voor het **bachelorproject** is tenminste 9,0.
  - b) Het onafgeronde gewogen gemiddelde van alle onderwijseenheden, exclusief het **bachelorproject**, van het door de examencommissie goedgekeurde examenprogramma is groter dan of gelijk aan 8,0 voor 'Cum laude'; groter dan of gelijk aan 9,0 voor 'Summa cum laude'.
3. Geen judicium wordt toegekend indien de omvang van de vrijstellingen in ECTS meer dan de helft van het totaal aantal ECTS van de opleiding bedraagt.
4. Voor het behalen van enig judicium geldt dat het tentamen van een onderwijseenheid slechts eenmaal afgelegd mag zijn.
5. Voor het behalen van een judicium geldt dat voor geen enkel vak een cijfer lager dan 7,0 is behaald.
6. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van het bepaalde in de leden twee tot en met vijf van dit artikel.
7. Voor studenten die vóór 1 september 2010 de opleiding hebben aangevangen blijft de judiciumregeling van kracht die voor hen gold op 31 augustus 2010 en is opgenomen in de Regels en Richtlijnen.

Artikel 7.14 Toetsplan

Er is een door het faculteitsbestuur vastgesteld toetsplan. Dit toetsplan bevat de volgende onderwerpen:

1. de eindtermen van de opleiding;
2. de curriculumonderdelen en leerdoelen van ieder curriculumonderdeel;
3. de relatie tussen curriculumonderdelen en eindtermen;
4. de toegepaste toetsvorm en de toetsmomenten per onderdeel;
5. de gehanteerde opstellingsprocedures, beoordelingsprocedures, beoordelingscriteria en de cesuurbepaling;
6. de verantwoordelijken voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het toetsbeleid;
7. de wijze van periodieke evaluatie.

Paragraaf 8 – Vooropleiding

Artikel 8.1 Vervangende eisen deficiënties

1. Deficiënties in vakken van de vooropleiding worden vervuld door het afleggen van tentamens op het niveau van het VWO-eindexamen. De betreffende vakken en tentamens komen overeen met die vermeld in bijlage VI, onderdeel A1.
2. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

Artikel 8.2 Nederlandse taal

Voor kandidaten met een buitenlands diploma geldt dat aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt voldaan door het met goed gevolg afleggen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).

Artikel 8.3 Gelijkwaardige vooropleiding

1. Aan bezitters van een getuigschrift van een buitenlandse instelling van voortgezet onderwijs dat niet bij ministeriële regeling als gelijkwaardig is aangemerkt met de vooropleidingseisen gesteld in artikel 7.24 van de wet kan vrijstelling van de bedoelde vooropleidingseisen worden verleend door de examencommissie.
2. De examencommissie besluit tot de in lid 1 van dit artikel bedoelde vrijstelling nadat gelijkwaardigheid is komen vast te staan na toetsing door de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

3. Het in lid 2 bedoelde besluit tot vrijstelling geschiedt onverminderd het bepaalde in artikel 8.2 van deze regeling.

Paragraaf 9 – Studiebegeleiding

Artikel 9.1 Studieresultatenadministratie

1. De faculteit registreert de individuele studieresultaten van de studenten.
2. Zij verschaft elke student tenminste tweemaal per jaar een overzicht van de door hem behaalde studieresultaten.
3. Op verzoek van de student verschaft de studieresultatenadministratie een gewaarmerkt overzicht.

Artikel 9.2 Studiebegeleiding

De faculteit draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.

Paragraaf 10 – Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 10.1 Wijzigingen

1. Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur, gehoord de opleidingscommissie en, daar waar van toepassing, na instemming van de faculteitsraad, bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Een wijziging van deze regeling heeft geen betrekking op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Een wijziging kan voorts niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing, die krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 10.2 Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken.
2. Elke belangstellende kan bij het opleidingsinstituut een exemplaar van de in het eerste lid bedoelde stukken verkrijgen.

Artikel 10.3 Overmachtclausule

In uitzonderingsgevallen en gevallen waarin de regeling niet voorziet beslist de examencommissie. Tegen beslissingen van de examencommissie kan beroep aangetekend worden bij het College van Beroep voor de Examens.

Artikel 10.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2011.

Bijlagen bij de OER 2011/2012 voor de bacheloropleidingen Farmacie en Farmaceutische Wetenschappen

Bijlage I Eindtermen van de bacheloropleiding (artikel 1.3)

Voor de bacheloropleiding **Farmacie** gelden de volgende eindtermen:

- a. De bachelor farmacie bezit de benodigde theoretische kennis en praktische vaardigheden op de diverse deelgebieden van de farmacie.
- b. De bachelor farmacie bezit voldoende probleemoplossend denkvermogen om te anticiperen op de veelal complexe farmaceutische vraagstellingen.
- c. De bachelor farmacie is in staat om kennis uit de verschillende deelgebieden van de farmacie te integreren ten behoeve van specifiek farmaceutische vraagstellingen.
- d. De bachelor farmacie kan zelfstandig en/of in groepsverband werken aan een wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante vraagstelling.

- e. De bachelor farmacie heeft kennisgemaakt met de beginselen van fundamenteel of toegepast wetenschappelijk onderzoek.
- f. De bachelor farmacie heeft ervaring in mondeling en schriftelijk rapporteren over wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante onderwerpen.
- g. De bachelor farmacie heeft inzicht in de maatschappelijke betekenis van de farmacie en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden van de farmaceut/apotheker.
- h. De bachelor farmacie heeft inzicht in de beroepsmogelijkheden van de farmaceut/apotheker.
- i. De bachelor farmacie is academisch gevormd.

Voor de bacheloropleiding **Farmaceutische Wetenschappen** gelden de volgende eindtermen:

- a. De bachelor farmaceutische wetenschappen bezit de benodigde theoretische kennis en praktische vaardigheden op de diverse deelgebieden van de farmaceutische wetenschappen.
- b. De bachelor farmaceutische wetenschappen bezit voldoende probleemoplossend denkvermogen om te anticiperen op de veelal complexe farmaceutische vraagstellingen.
- c. De bachelor farmaceutische wetenschappen is in staat om kennis uit de verschillende deelgebieden van de farmaceutische wetenschappen te integreren ten behoeve van specifiek farmaceutische vraagstellingen.
- d. De bachelor farmaceutische wetenschappen kan zelfstandig en/of in groepsverband werken aan een wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante vraagstelling.
- e. De bachelor farmaceutische wetenschappen heeft kennisgemaakt met de beginselen van fundamenteel of toegepast wetenschappelijk onderzoek.
- f. De bachelor farmaceutische wetenschappen heeft ervaring in mondeling en schriftelijk rapporteren over wetenschappelijk en/of maatschappelijk relevante onderwerpen.
- g. De bachelor farmaceutische wetenschappen heeft inzicht in de maatschappelijke betekenis van de farmaceutische wetenschappen en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden.
- h. De bachelor farmaceutische wetenschappen heeft inzicht in de beroepsmogelijkheden.
- i. De bachelor farmaceutische wetenschappen is academisch gevormd.

Bijlage II Doorstroommasteropleidingen (artikel 1.5)

De masteropleidingen van de Rijksuniversiteit Groningen waartoe het diploma van de bacheloropleiding Farmacie (F) of het diploma van de bacheloropleiding Farmaceutische Wetenschappen (FW) onvoorwaardelijke toegang geeft, zijn de volgende:

- Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen (F, FW);
- Energy and Environmental Sciences (F, FW);
- Farmacie (F);
- Medical Pharmaceutical Sciences (F, FW);
- Biology – specialization Behavioural and Neurosciences (FW, mits de minor Biomedische Wetenschappen en Gedrag en Neurowetenschappen is gevolgd);
- Biomedical Sciences (FW, mits de minor Biomedische Wetenschappen en Gedrag en Neurowetenschappen is gevolgd).

Bijlage III Majoren en minoren van de opleiding (artikel 2.1, lid 2)

Majoren

- Farmacie (F);
- Farmaceutische Wetenschappen (FW)

Minoren

- Farmacie (verplicht en alleen toegankelijk voor studenten uit de major Farmacie);
- Farmaceutische Wetenschappen.

Bijlage IV Studieonderdelen van de propedeutische fase

- Lijst met studieonderdelen; artikel 3.1
- Vakken met een of meerdere practica; artikel 3.2
- Vorm van de tentamens; artikel 7.4

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Beroepsvoorbereiding I	WLFP1101		-	Portfolio + aanwezigheid tutorbijeenkomsten	x
Celbiologie 1	WLFP1002	4	-	Multiple Choice tentamen	x
Celbiologie 2	WLFP1003	4	-	Multiple Choice tentamen	x
Eerstejaars Symposium	WLP10A09	2	-	Posterpresentatie + peer review	x
Farmaceutische Analyse A	WLFP1011	5	-	Practicumbeoordeling + schriftelijk tentamen	x
Farmaceutische Technologie en Biofarmacie I	WLFP1012	5	-	Schriftelijk tentamen	
Farmacie in Perspectief	WLFP1010	5	-	Multiple Choice tentamen + verslag + presentatie	x
Fysiologie & Farmacologie	WLP10A08	4	-	Tussentoets + tentamen	
Genetica	WLFP1004	4	-	Multiple Choice tentamen	x
Humane Fysiologie	WLFP1013	5	-	Opdrachten + tentamen	x
Immunologie & Oncologie	WLP10A07	2	-	Schriftelijk tentamen	
Moleculen & Reactiviteit	CHLPB1021G	5	-	Schriftelijk tentamen	
Pathologie	WLFP1014	5	-	Multiple Choice tentamen	
Practicum Anatomie & Fysiologie	WLP10A05	2	-	Computertoetsen + meetbrieven + verslagen	x
Practicum Minimale Cel	WLP10A01	3	-	Verslagen	x
Toets Nederlandse Taalvaardigheid	WLFP10T		-	Computertoets	x
Wiskunde & Statistiek	WIFP1006	5	-	Practicumbeoordeling + schriftelijk tentamen	x

Bijlage V Studieonderdelen van de post-propedeutische fase

92

- Lijst met studieonderdelen; artikel 6.1
- Vakken met een of meerdere practica; artikel 6.2
- Verplichte volgorde tentamens; artikel 7.2
- Vorm van de tentamens; artikel 7.4

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Bachelorproject	WLFB0811	10	alle propedeusevakken, Farmacologie Practicum, Organische Chemie Practicum, Farmaceutische Analyse B, Farmaceutische Analyse C, Farmacokinetiek, Metabolisme & Toxicologie, Farmaceutische Microbiologie, Geneesmiddelvormen & Biofarmacie, FaTEM, Bachelorthesis	Verslag + presentatie	x
Bachelorthesis	WLFB0812	5	alle propedeusevakken, Farmacologie Practicum, Organische Chemie Practicum, Farmaceutische Analyse B, Farmaceutische Analyse C, Farmacokinetiek, Metabolisme & Toxicologie, Farmaceutische Microbiologie, Geneesmiddelvormen & Biofarmacie, FaTEM	Verslag	x
Beroepsvoorbereiding II	WLFB1101		-	Portfolio + aanwezigheid tutorbijeenkomsten	x
Biostatistiek	WLFB1001	5	-	Tussentoetsen + schriftelijk tentamen	
Farmaceutische Analyse B	WLFB0707	5	Farmaceutische Analyse A	Verslagen + schriftelijk tentamen	x
Farmaceutische Microbiologie	WLFB0708	5	Celbiologie 1, Celbiologie 2, Practicum Minimale Cel	Verslagen + schriftelijk tentamen	x
Farmaceutische Technologie en Biofarmacie II	WLFB1109	10	Celbiologie 1, Celbiologie 2, Practicum Minimale Cel, Farmaceutische Analyse A, Farmaceutische Technologie en Biofarmacie I, Farmaceutische Microbiologie	Verslagen + praktisch en schriftelijk tentamen	x

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Farmacie, Technologie, Ethiek en Maatschappij (FaTEM)	WLFB0810	5	-	Portfolio	x
Farmacochemie & Spectroscopie	WLFB0701	5	-	Schriftelijk tentamen	
Farmaco-epidemiologie	WLFB0804	5	-	Schriftelijk tentamen	
Farmacokinetiek	WLFB0710	5	Practicum Minimale Cel, Fysiologie & Farmacologie, Practicum Anatomie & Fysiologie, Humane Fysiologie	Entreetoets + practicumbeoordeling + schriftelijk tentamen	x
Farmacologie Practicum	WLFB0705	5	Practicum Minimale Cel, Fysiologie & Farmacologie, Practicum Anatomie & Fysiologie, Humane Fysiologie, Receptorfarmacologie	Attitude + presentatie + verslag	x
Infecties en Tumoren; Geneesmiddelen bij	WLFB0807	5	-	Schriftelijk tentamen	
Metabolisme & Toxicologie	WLFB0711	5	Practicum Minimale Cel, Fysiologie & Farmacologie, Practicum Anatomie & Fysiologie, Humane Fysiologie	Entreetoets + practicumbeoordeling + schriftelijk tentamen	x
Organische Chemie Practicum	CHWLFB0704	5	Moleculen & Reactiviteit	Verslagen	x
Organische en Biosynthese	WLFB1102	5	Moleculen & Reactiviteit	Schriftelijk tentamen	
Receptorfarmacologie	WLFB0703	5	Fysiologie & Farmacologie	Schriftelijk tentamen (MC + essayvragen)	
Veilige Microbiologische Technieken	BIVMT		-	Schriftelijk tentamen tijdens tentamen Farm. Microbiologie	

Minoren
(artikel 6.1 lid1.b)

94

Minor bij de major Farmacie

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Centraal Zenuwstelsel; Geneesmiddelen van het	WLFB0801	5	-	Schriftelijk tentamen	
Endocrien Systeem, TD/TR, en TC; Geneesmiddelen van het	WLFB0802	10	-	Schriftelijke tentamens (afgenomen na elk onderdeel)	
Farmaceutische Analyse C	WLFB0803	10	Farmaceutische Analyse B, Moleculen & Reactiviteit	Schriftelijk tentamen + verslagen	x
Farmaceutische Genetica & Immunologie	WLFB0805	5	-	Multiple Choice tentamens (afgenomen na elk onderdeel)	

Minor bij de major Farmaceutische Wetenschappen:
- vrije minor (30 ECTS)

Bijlage VI Vooropleidingseisen**A. HBO-propedeuse**

1. Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.28, lid 3 van de wet, worden de volgende eisen gesteld:

Opleiding	Vakken op VWO-niveau
B Biologie	wia of wib + na+sk+bio
B Farmacie	wia of wib + na+sk
B Farmaceutische Wetenschappen	wia of wib + na+sk
B Life Science and Technology	wib+na+sk
B Informatica	wib
B Kunstmatige Intelligentie	wia of wib
B Natuurkunde	wib+na
B Scheikunde	wib+na+sk
B Sterrenkunde	wib+na
B Wiskunde	wib
B Scheikundige Technologie	wib+na+sk
B Technische Bedrijfskunde	wib
B Technische Natuurkunde	wib+na
B Technische Wiskunde	wib

2. Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
3. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

B. Buitenlands diploma (EER-diploma)

1. Een diploma dat in een Europees land toelating geeft tot de universiteit, geeft in Nederland eveneens toegang tot de universiteit.
2. Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.28, lid 3 van de wet gelden de eisen als geformuleerd voor kandidaten met een HBO-propedeuse (zie A).
3. Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
4. Voor beheersing van de Engelse taal wordt vereist: een IELTS score van 6.5, een TOEFL-score van 580 (paper-based), van 237 (computer-based) of van 92 (internet-based) of equivalent.
5. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

C. Buitenlands diploma (Duits diploma)

1. De kandidaat dient in het bezit te zijn van het Zeugnis der Allgemeinen Hochschulreife ('Abitur').
2. Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.28, lid 3 van de wet, worden de volgende eisen gesteld:

Opleiding	
B Biologie	wi (LK of GK) na (LK of GK) sk (LK of GK) bio (LK of GK) (tenminste één vak op Leistungskursniveau)
B Farmacie B Farmaceutische Wetenschappen B Life Science and Technology B Scheikunde B Scheikundige Technologie	wi (LK of GK) na (LK of GK) sk (LK of GK) (tenminste één vak op Leistungskursniveau)
B Informatica B Wiskunde B Technische Wiskunde B Kunstmatige Intelligentie	wi (LK)
B Natuurkunde B Sterrenkunde B Technische Natuurkunde	wi (LK) na (LK of GK)
B Technische Bedrijfskunde	wi (LK of GK) na (LK of GK) (tenminste één vak op Leistungskursniveau)

LK = Leistungskursniveau; GK is Grundkursniveau gevolgd t/m klas 13 of klas 12 (ingeval het gymnasium 12 jaren telt).

- Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
- De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

D. Buitenlands diploma (International Baccalaureate)

- Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.28, lid 3 van de wet, worden de volgende eisen gesteld:

Opleiding	vanaf 2010/2011
B Biologie	Biol (SL of HL) Math (SL of HL) Physics (SL of HL) Chem (SL of HL) twee van deze vakken op HL
B Farmacie B Farmaceutische Wetenschappen B Life Science and Technology B Scheikunde B Scheikundige Technologie	Math (SL of HL) Physics (SL of HL) Chem (SL of HL) twee van deze vakken op HL
B Informatica B Wiskunde B Technische Wiskunde	Math HL
B Kunstmatige Intelligentie	Math SL or Math HL

B Natuurkunde B Sterrenkunde B Technische Natuurkunde B Technische Bedrijfskunde	Math HL Physics HL
---	-----------------------

SL = Standard Level, HL = Higher Level

2. Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
3. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

E. Buitenlands diploma (niet-EER diploma)

1. Een niet-Europees diploma dat volgens standaarden van de NUFFIC en/of NARIC gelijkwaardig is aan een Nederlands VWO-diploma geeft in Nederland toegang tot de universiteit.
2. Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.28, lid 3 van de wet gelden de eisen als geformuleerd voor kandidaten met een HBO-propedeuse (zie A.).
3. Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
4. Voor beheersing van de Engelse taal wordt vereist: een IELTS score van 6.5, een TOEFL-score van 580 (paper-based), van 237 (computer-based) of van 92 (internet-based) of equivalent.
5. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

F. Colloquium doctum

1. Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.29 van de wet, worden de volgende eisen gesteld:

Opleiding	Natuur en Gezondheid VWO-niveau	óf	Natuur en Techniek VWO-niveau
B Biologie	en, wia of b, sk, bio, na		en, wib, na, sk, bio
B Farmacie	en, wia of b, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Farmaceutische Wetenschappen	en, wia of b, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Life Science and Technology	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Informatica	en, wib, sk, bio		en, wib, na, sk
B Kunstmatige Intelligentie	en, wia of b, sk, bio		en, wib, na, sk
B Natuurkunde	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Scheikunde	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Sterrenkunde	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Wiskunde	en, wib, sk, bio		en, wib, na, sk
B Scheikundige Technologie	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Technische Bedrijfskunde	en, wib, sk, bio		en, wib, na, sk
B Technische Natuurkunde	en, wib, sk, bio, na		en, wib, na, sk
B Technische Wiskunde	en, wib, sk, bio		en, wib, na, sk

2. Voor niet-Nederlandstaligen geldt eveneens de eis van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma II (NT2-II).
3. De deficiënties worden vervuld ten genoegen van de Commissie Bijzondere Toelatingen van de faculteit.

8.3 ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING (OER) VOOR DE MASTEROPLEIDING FARMACIE 2011/2012

Inhoud:

1. Algemene bepalingen
2. Opbouw van de opleiding
3. Tentamens en examen van de opleiding
4. Toelating
5. Studiebegeleiding
6. Overgangs- en slotbepalingen

Bijlagen I t/m IV

Paragraaf 1 – Algemene Bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de masteropleiding Farmacie, hierna te noemen: de opleiding.
2. De opleiding wordt verzorgd door het opleidingsinstituut Levenswetenschappen binnen de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen, hierna te noemen: de faculteit.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. de wet:	de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
b. student:	degene die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
c. examiner:	de persoon die de student beoordeelt op zijn kennis en vaardigheden;
d. ECTS:	studiepunten volgens het European Credit Transfer and Accumulation System (1 ECTS = 28 uren studie);
e. studieonderdeel:	een onderwijseenheid van de opleiding, in de zin van de wet;
f. practicum:	een praktische oefening, als bedoeld in art. 7.13 van de wet, in een van de volgende vormen: - het maken van een werkstuk of een proefontwerp, - het uitvoeren van een onderzoekopdracht, - het deelnemen aan veldwerk of een excursie, - het doorlopen van een stage, - het maken van een scriptie, - of het deelnemen aan een andere onderwijs-leeractiviteit, die gericht is op het bereiken van bepaalde vaardigheden;
g. tentamen:	het onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student na afloop van een studieonderdeel;
h. examen:	het masterexamen van de opleiding;
i. opleidingsinstituut:	het opleidingsinstituut Levenswetenschappen van de Faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen;
j. semester:	deel van het studiejaar, beginnend op 1 september en eindigend op een door het College van Bestuur te bepalen datum omstreeks 31 januari, dan wel beginnend op vorenbedoelde door het College van Bestuur te bepalen datum en eindigend op 31 augustus;
k. studiegids:	de laatst verschenen studiegids van de opleiding;
l. colloquium:	voordracht over een farmaceutisch onderwerp, op basis van een zelfstandig literatuuronderzoek;

- m. bachelorproject: onderzoeksproject op bachelorniveau met een beperkte omvang;

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Doel van de opleiding

De eindtermen van de opleiding zijn vastgelegd in bijlage I.

Artikel 1.4 Vorm van de opleiding

De opleiding wordt uitsluitend voltijds verzorgd.

Artikel 1.5 Gedragscode Voertalen

De voertaal van het onderwijs is Nederlands, tenzij

- a. de (taal)vaardigheid in een andere taal een hoofdoel van het onderwijsprogramma is;
- b. het om studieonderdelen gaat waarvoor de kennis van een andere taal onmisbaar is;
- c. het als onderdeel van vaardigheid in het vakgebied van de opleiding onmisbaar is om ook studieonderdelen in een andere taal te geven;
- d. het om studieonderdelen gaat die mede zijn gericht op niet-Nederlandstalige studenten; in dat geval wordt het onderwijs in het Engels verzorgd;
- e. het om studieonderdelen gaat die gegeven worden door niet-Nederlandstalige docenten; in dat geval wordt het onderwijs in het Engels verzorgd.

Paragraaf 2 – Opbouw van de opleiding

Artikel 2.1 Studielast

1. De opleiding tot het beroep van apotheker heeft een studielast van 180 ECTS.
2. De studielast van een studieonderdeel wordt uitgedrukt in hele ECTS.

Artikel 2.2 Samenstelling van het programma

1. Het apothekersexamen omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:
  - a. Alle onderdelen uit bijlage II.
  - b. Een onderzoeksproject onder goedkeuring van de examencommissie met een omvang van 30 of 45 ECTS.
  - c. Keuze uit onderdelen vermeld in bijlage III met een minimum omvang van 15 ECTS, (waarvan tenminste 10 ECTS bij een andere basiseenheid dan waar het onderzoeksproject is gevolgd). In bijzondere gevallen kan de examencommissie toestaan dat een of meer onderdelen van andere universitaire masterprogramma's worden gekozen.
  - d. Een apothekersdifferentiatie Zorg of Productie en Kwaliteit, bestaande uit onderdelen met een gezamenlijke omvang van 15 ECTS en aangegeven in bijlage IV.

De totale omvang van de onderdelen vermeld onder a, b, c en d bedraagt tenminste 180 ECTS.

2. Het onderzoeksproject genoemd in lid 1 sub b kan worden onderverdeeld in drie fasen:
  - a. voorbereiding, incl. literatuurontsluiting (ong. 4 weken);
  - b. praktisch werk (ong. 12 of ong. 22 weken, resp.);
  - c. verwerking resultaten, mondelinge en schriftelijke verslaggeving (ong. 4 weken).

Artikel 2.3 Practica

1. De in artikel 2.2 bedoelde en in Bijlage II en III van de regeling nader aangeduide studieonderdelen kunnen, naast het onderwijs in de vorm van hoorcolleges, een of meerdere practica omvatten.
2. Deelname aan alle bij een studieonderdeel behorende practica is vereist voor het toekennen van het eindcijfer van het studieonderdeel.

Paragraaf 3 – Tentamens en examen van de opleiding

Artikel 3.1 Algemeen

1. Het tentamen geeft de student zowel tussentijds als bij afsluiting van het onderdeel de nodige informatie of hij de gestelde leerdoelen zal bereiken resp. heeft bereikt.

2. De beoordelingen vinden plaats met hele en halftallige cijfers groter of gelijk aan 1 en kleiner of gelijk aan 10, dan wel met de kwalificatie “voldoende” (v) dan wel “onvoldoende” (o). Men is geslaagd voor een studieonderdeel indien tenminste het cijfer 6 is behaald of wanneer de kwalificatie “voldoende” is gegeven. Het cijfer 5,5 wordt niet gegeven.

Artikel 3.2 Verplichte volgorde

1. Aan de tentamens van sommige studieonderdelen kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat tentamens van bepaalde studieonderdelen zijn behaald. Indien van toepassing is dit vermeld bij de betreffende studieonderdelen in Bijlage II en III van de regeling.
2. Op verzoek van de student kan de examencommissie ontheffing verlenen van de in dit artikel opgenomen toegangsregels.

Artikel 3.3 Tijdvakken en frequenties tentamens

1. Tot het afleggen van de tentamens van de in Bijlage II en III genoemde theoretische en praktische onderdelen wordt in een studiejaar tweemaal de gelegenheid gegeven.
2. Practica van de opleiding, genoemd in Bijlage II en III, worden in ieder geval eenmaal per studiejaar verzorgd. Studenten krijgen in een studiejaar eenmaal de gelegenheid om aan de practica deel te nemen.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt een studieonderdeel, waarvan het onderwijs in een bepaald studiejaar niet wordt gegeven, in datzelfde jaar regulier getentamineerd.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt een studieonderdeel, waarvan het onderwijs in een bepaald studiejaar voor het laatst is verzorgd, in het jaar erop volgend regulier getentamineerd.

Artikel 3.4 Vorm van de tentamens

1. De vorm van de tentamens van de verplichte studieonderdelen, genoemd in artikel 2.2, wordt aangegeven in bijlagen II en III van de regeling.
2. Op verzoek van de student kan de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze dan vorenbedoeld wordt afgelegd.
3. Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.

Artikel 3.5 Mondelinge tentamens

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
2. Bij een mondeling tentamen kan op verzoek van de examinerator of de student een neutrale, niet zelf belanghebbende, toehoorder aanwezig zijn.

Artikel 3.6 Praktische tentamens

1. Voor vakken met practica is actieve en zichtbare deelname tijdens het praktisch werk alsmede de goedkeuring van het door de student geschreven verslag nodig om voor het vak te slagen.
2. De beoordeling van practica en verslagen van dergelijke practica wordt uitgevoerd door één stafflid.

Artikel 3.7 Beoordeling stage- en/of onderzoeksproject

De beoordeling van een stage en/of van een onderzoeksproject, intern of extern uitgevoerd, wordt verricht door een begeleider die is aangewezen door de examencommissie, gehoord hebbende de begeleider ter plekke. De student krijgt inzage in de wijze waarop de eindbeoordeling tot stand is gekomen.

Artikel 3.8 Bevoegdheid examencommissie bij keuze-onderdelen

1. Voor beoordelingen en klachten over tentamens is de examencommissie bevoegd van de opleiding die het tentamen afneemt. Zulks geldt niet voor het indienen van een verzoek om een afwijkende tentamenregeling.
2. Voor het afleggen van tentamen door studenten met een functiestoornis houdt de examencommissie van de opleiding als bedoeld in lid 1 zich aan de voorzieningen zoals deze worden toegestaan door de examencommissie van de opleiding waarvoor de student staat ingeschreven.

Artikel 3.9 Vaststelling en bekendmaking tentamenuitslag

1. De examinator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen de uitslag vast en verschaft deze aan de studievoortgangsadministratie.
2. De examinator stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen vast binnen 10 werkdagen na de dag waarop het is afgelegd, en verschaft de studievoortgangsadministratie de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk bewijsstuk omtrent de uitslag aan de student.
3. Als schriftelijk bewijsstuk geldt het overzicht van de studieresultaten dat tweemaal per jaar digitaal wordt toegezonden aan de student.
4. Ten aanzien van een practicum is het bepaalde in het tweede lid van overeenkomstige toepassing.
5. Voor een op andere wijze dan mondeling of schriftelijk af te leggen tentamen bepaalt de examencommissie tevoren op welke wijze en binnen welke termijn de student de uitslag zal ontvangen.

Artikel 3.10 Geldigheidsduur

1. De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is onbeperkt.
2. In afwijking hiervan kan de examencommissie voor een onderdeel, waarvan de toetsing langer dan zes jaar geleden is behaald, een aanvullend dan wel vervangend tentamen, resp. practicum opleggen, alvorens de student wordt toegelaten tot het afleggen van het desbetreffende examen.

Artikel 3.11 Inzagerecht

1. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk. Tevens wordt hem op zijn verzoek tegen kostprijs een kopie verschaft.
2. Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan de student kennis nemen van vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede inzicht krijgen in de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
3. De examencommissie kan bepalen, dat de inzage of de kennisneming geschiedt op een vaste plaats en op tenminste twee vaste tijdstippen.
Indien de betrokkene aantoonbaar door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest op een aldus vastgestelde plaats en tijdstip te verschijnen, wordt hem een andere mogelijkheid geboden, zo mogelijk binnen de in het eerste lid genoemde termijn.

Artikel 3.12 Vrijstelling

1. De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van een tentamen, indien de student:
  - a. hetzij een qua inhoud en niveau overeenkomstig onderdeel van de universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid;
  - b. hetzij aantoonbaar door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken m.b.t. het desbetreffende onderdeel.
2. Van de verplichting tot deelname aan praktische oefeningen kan door de examencommissie vrijstelling worden verleend. Deze vrijstelling kan onder meer worden verleend op grond van erkende gewetensbezwaren. In dat geval bepaalt de examencommissie dat de praktische oefening op een andere, door haar te bepalen wijze, wordt verricht.

Artikel 3.13 Examen

1. Een student die alle studieonderdelen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel alle studieonderdelen van het door de examencommissie goedgekeurde programma met goed gevolg heeft afgelegd, dient uiterlijk binnen vier weken na afloop hiervan het getuigschrift aan te vragen. De examendatum die door de examencommissie op het getuigschrift wordt vermeld is de datum waarop naar het oordeel van de examencommissie het laatste studieonderdeel met goed gevolg is afgelegd.
2. Indien de student het getuigschrift na de in het vorige lid bedoelde termijn aanvraagt, wordt op het getuigschrift als examendatum vermeld de datum waarop de examencommissie besluit dat de student geslaagd is, ook al ligt de datum waarop de examencommissie een dergelijk besluit neemt in een volgend studiejaar en dient de student voor dat studiejaar dan te zijn ingeschreven.
3. De aanmeldingsprocedure voor de examens wordt vermeld in de studiegids.
4. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem behaalde tentamens en de daarmee verworven academische vorming.

5. Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen naar de kennis van de student met betrekking tot een of meer studieonderdelen of aspecten van de opleiding, indien en voorzover de uitslagen van de desbetreffende tentamens haar daartoe aanleiding geven.
6. De in lid 4 bedoelde vaststelling geschiedt zo spoedig mogelijk, maar ten hoogste 30 dagen nadat de in lid 4 bedoelde bewijzen conform de in lid 3 bedoelde aanmeldingsprocedure zijn overgelegd.

Artikel 3.14 Graad

1. Aan degene die het afsluitend examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad Master of Science verleend.
2. De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend. Tevens wordt aangetekend dat men voldoet aan de Europese richtlijnen voor de beroepsuitoefening van apotheker.

Paragraaf 4 – Toelating

Artikel 4.1 Vooropleiding

1. Toelaatbaar tot de opleiding is de bezitter van een Nederlands of buitenlands diploma van hoger onderwijs, die aantoonbaar te beschikken over de kennis en vaardigheden equivalent aan de studieonderdelen van het bachelorexamen Farmacie van de Rijksuniversiteit Groningen. Hiertoe behoort eveneens voldoende beheersing van de Nederlandse taal.
2. De bezitter van het diploma van de bacheloropleiding Farmacie van de Rijksuniversiteit Groningen wordt geacht te beschikken over voldoende kennis en vaardigheden en wordt uit dien hoofde toegelaten tot de opleiding.
3. Toelating als bedoeld in lid 1 en 2 geeft recht op inschrijving in de opleiding.

Artikel 4.2 Toelating

In geval van vooropleiding anders dan in art. 4.1 gelden de volgende toelatingsvoorwaarden: Een bachelordiploma Farmacie behaald aan een andere universiteit in Nederland of een universitair bachelordiploma van een verwante richting, dit ter beoordeling aan de toelatingscommissie, kan toelating geven tot het masterexamen Farmacie. In zulke gevallen kan de toelatingscommissie de afronding van een aanvullend programma eisen om specifieke vakkennis op peil te brengen, voordat de toelating wordt gegeven.

Artikel 4.3 Toelatingscommissie

1. De toelating tot de opleiding alsmede de toelating tot de onderscheidene programma's is opgedragen aan de toelatingscommissie van de opleiding. Deze wordt gevormd door:
  - een lid, tevens voorzitter, aangewezen uit de hoogleraren die met onderwijs in de opleiding zijn belast;
  - twee leden aangewezen uit het overige wetenschappelijk personeel dat met onderwijs in de opleiding is belast.
2. De studieadviseur voor de opleiding (of een vergelijkbare facultaire werknemer) wordt aangewezen als adviserend lid en tevens secretaris.
3. De aanwijzing van de leden van de toelatingscommissie geschiedt door de examencommissie.

Artikel 4.4 Toelatingsonderzoek: criteria

1. Met het oog op de toelating tot de opleiding, als bedoeld in art. 4.1, eerste lid, stelt de toelatingscommissie een onderzoek in naar de kennis en de vaardigheden van de kandidaat. In aanvulling op schriftelijke bewijzen van de gevolgde opleiding(en) kan de commissie bepaalde kennis en vaardigheden laten toetsen door deskundigen in of buiten de universiteit.
2. Met het oog op de toelating tot een programma van de opleiding onderzoekt de toelatingscommissie of de kandidaat voldoet dan wel tijdig zal voldoen aan de daarvoor in art. 4.2 gestelde voorwaarden. De commissie betreft bij haar onderzoek de motivatie en ambitie van de kandidaat m.b.t. het desbetreffende programma, alsmede de kennis van de kandidaat van de taal waarin het onderwijs van het programma wordt verzorgd.
Aan de eis voldoende beheersing van de Nederlandse taal is voldaan door het met goed gevolg afleggen van een staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2) Programma II.

Aan de eis voldoende beheersing van de Engelse taal is voldaan door het afleggen van een van de volgende toetsen:

- a. Cambridge Certificate of Proficiency in English (A, B or C);
- b. Cambridge Certificate in Advanced English (ABC or C);
- c. an overall score of 6.5 or higher in the International English Language Testing System (Academic version);
- d. a score of at least 580 on the paper-based form of the Test of English as a Foreign Language;
- e. a score of at least 237 on the computer-based form of the Test of English as a Foreign Language.

Artikel 4.5 Toelatingsonderzoek: tijdstippen

1. Het toelatingsonderzoek vindt tweemaal per jaar plaats m.b.t. het begin van de opleiding in het eerste en het tweede semester.
2. Een verzoek te worden toegelaten tot de opleiding en een bepaald programma wordt voor 1 maart resp. 15 september ingediend bij de toelatingscommissie.
3. In bijzondere gevallen kan de toelatingscommissie een na de in het tweede lid genoemde sluitingsdatum ingediend verzoek in behandeling nemen.
4. De toelatingscommissie beslist voor 1 juni resp. 15 november op het verzoek. De toelating wordt verleend onder de voorwaarde dat de kandidaat uiterlijk op de betreffende begindatum van de opleiding zal voldoen aan de in art. 4.4 bedoelde eisen t.a.v. kennis en vaardigheden, zoals die blijken uit getuigschriften van door hem gevolgde opleidingen.
Op de schriftelijke verklaring omtrent toelating wordt de student gewezen op de beroepsmogelijkheid bij het College van Beroep voor de Examens.

Artikel 4.6 Voorlopige toelating

1. Op verzoek van de kandidaat, die zich voorbereidt op het afsluitend examen van de in art. 4.1, tweede lid, genoemde bacheloropleiding, kan de toelatingscommissie hem voorlopig toelaten tot de opleiding, mits:
  - a. hij de propedeuse heeft behaald;
  - b. hij overigens van de bacheloropleiding nog slechts onderdelen met een gezamenlijke studielast van ten hoogste 15 ECTS moet behalen; bachelorproject en practica mogen hier geen deel van uitmaken.
2. Een voorlopige toelating dient binnen zes maanden te worden vervangen door een toelating krachtens art. 4.1. Wanneer voor één of meer studieonderdelen van de bacheloropleiding geen hertentamen in het eerste semester kan worden afgelegd dient de voorlopige toelating binnen een jaar te worden omgezet in een definitieve toelating.

Paragraaf 5 – Studiebegeleiding

Artikel 5.1 Studievoortgangsadministratie

1. Het opleidingsinstituut registreert de individuele studieresultaten van de studenten.
2. Zij verschaft elke student tenminste tweemaal per jaar een gewaarmerkt overzicht van de door hem behaalde studieresultaten.
3. Op verzoek van de student verschaft de studievoortgangsregistratie een gewaarmerkt overzicht.

Artikel 5.2 Studiebegeleiding

1. In het kader van de toelatingsprocedure maakt het opleidingsinstituut een afspraak met de student over de individuele inrichting van het door hem te volgen programma.
2. Het opleidingsinstituut draagt zorg voor voldoende begeleiding van de student tijdens zijn opleiding, en schenkt daarbij in het bijzonder aandacht aan mogelijke aanpassingen in het belang van de aansluitingen van het gekozen programma op een eventuele onderzoekersopleiding of de beroepsuitoefening buiten de universiteit.

Paragraaf 6 – Slotbepalingen

Artikel 6.1 Wijziging

1. Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur, gehoord de opleidingscommissie en na overleg met de faculteitsraad bij afzonderlijk besluit vastgesteld.

2. Een wijziging van deze regeling heeft geen betrekking op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Een wijziging kan voorts niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige andere beslissing, die krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 6.2 Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken.
2. Elke belangstellende kan bij het opleidingsinstituut een exemplaar van de in het eerste lid bedoelde stukken verkrijgen.

Artikel 6.3 Overmachtsclausule

In uitzonderingsgevallen en gevallen waarin de regeling niet voorziet beslist de examencommissie. Tegen beslissingen van de examencommissie kan beroep aangetekend worden bij het College van Beroep voor de Examens.

Artikel 6.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2011.

Bijlagen bij de OER 2011/2012 voor de masteropleiding Farmacie

Bijlage I Eindtermen van de masteropleiding

Met de opleiding wordt beoogd zodanige kennis, vaardigheid en inzicht bij te brengen op het gebied van de farmacie dat de afgestudeerde voldoet aan de opleidingseisen ingevolge de WET BIG (<http://www.minvws.nl/dossiers/wet-big/>), in staat is tot zelfstandige uitoefening van het beroep van apotheker en in aanmerking komt voor een vervolgopleiding tot wetenschappelijk onderzoeker. De opleiding heeft daartoe de volgende doelstellingen:

De farmacie is een multidisciplinair wetenschapgebied met het geneesmiddel en zijn effect op de mens als centraal thema. Van de afgestudeerden wordt verwacht dat zij in staat zijn creatief en doelgericht gebruik te maken van kennis en methoden vanuit de verschillende vakgebieden om te werken aan oplossingen voor farmaceutische vragen en problemen. Dit wordt op de volgende wijze ingevuld:

1. Het verschaffen van een overzicht over de farmacie en het bijbrengen van theoretische, methodische en voor de apothekerspraktijk relevante kennis op dit gebied.
2. Het leren uitvoeren van een literatuuronderzoek en de relevante publicaties kritisch te beoordelen.
3. Het leren opzetten van verantwoord wetenschappelijk onderzoek, dit uit te voeren en hierover te rapporteren.
4. Het ontwikkelen van het vermogen om nieuwe, voor het vakgebied relevante ontwikkelingen te signaleren, te volgen en, waar nodig, eigen te maken en te vertalen naar de farmaceutische praktijk.
5. Het ontwikkelen van het vermogen om systematisch en creatief te werken aan het verhelderen en oplossen van concrete en vaak complexe problemen. Waar nodig dient dit te geschieden in teamverband met deskundigen uit andere disciplines.
6. Het vermogen ontwikkelen om verworven kennis op anderen over te brengen.

Voor de opleiding tot apotheker kunnen hier de volgende doelstellingen aan worden toegevoegd, overeenkomstig de Europese wetgeving:

1. Voldoende kennis wordt bijgebracht:
  - a. van in de handel gebrachte geneesmiddelen en de voor hun bereiding gebruikte substanties, alsmede van de bereiding van geneesmiddelen in hun farmaceutische vorm;
  - b. van de natuurkundige, scheikundige, biologische en microbiologische controle op geneesmiddelen;
  - c. van het metabolisme, de uitwerking van geneesmiddelen, de werking van toxische stoffen en het gebruik van geneesmiddelen;
  - d. om wetenschappelijke gegevens omtrent geneesmiddelen te kunnen beoordelen en op grond daarvan ter zake dienende inlichtingen te kunnen verstrekken;
  - e. van de regelgeving, voor zover van belang voor de farmaceutische beroepsuitoefening;

- f. van de structuur en de financiering van de gezondheidszorg;
  - g. van het opslaan, bewaren en distribueren van geneesmiddelen;
  - h. van informatie- en registratiesystemen.
2. Voldoende vaardigheid wordt verworven in:
- a. het communiceren en samenwerken met andere werkers in de gezondheidszorg;
  - b. het geven van voorlichting en advies omtrent het gebruik van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen aan zorgverleners en patiënten;
  - c. de praktijkvoering als apothekhoudende;
  - d. de bereiding van geneesmiddelen in hun farmaceutische vorm.

De kerntaken van de Nederlandse apotheker in de farmaceutische zorg liggen primair op het terrein van de collectieve en individuele patiëntenzorg, hiertoe behoren: het bereiden, beheren en afleveren van genees- en hulpmiddelen (inclusief bloed en bloedproducten), de medicatiebegeleiding en het medicatiebeleid. De opleiding heeft daartoe tenslotte nog de volgende doelstellingen:

- Het verwerven van voldoende kennis over bloed en bloedproducten.
- Het verwerven van voldoende kennis voor het uitvoeren van medicatie-interventies op patiënt- en populatieniveau.

Bijlage II Verplichte onderdelen Masterexamen

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	Toetsvorm	pr
Algemene Farmacotherapie	WLFM0901	12	Bachelordiploma Farmacie	Tussentoetsen + mondeling tentamen	
Apotheekgame GIMMICS	WLFM1102	6	Stage – Openbare apotheek	Opdrachten + verslag	x
Apotheker & Apotheekorganisatie	WLFM1106	3	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Opdrachten + presentatie	x
Ethiek en Regelgeving	WLFM1105	3	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Nestortoets	x
Farmaceutische Anorganische Chemie	WLFM0902	3	-	Schriftelijk tentamen	
Farmaceutische Chemie	WLFM0903	3	-	Presentatie + schriftelijk tentamen	x
Fytotherapie	WLFM0904	3	-	Essay + schriftelijk tentamen	x
Gedrag en Communicatie	WLFM0905	4	-	Opdrachten (portfolio)	x
Geneesmiddel Productie en Onderzoek	WLFM0907	9	-	Nestortoets + verslag + schriftelijk tentamen	x
Geneesmiddelveiligheid	WLFM0906	3	-	Opdrachten + schriftelijk tentamen	x
Klinische Chemie en Pathofysiologie	WLFM0908	3	-	Multiple choice-tentamen	
Masterproject	WLFMOP	30 of 45	Bachelordiploma Farmacie	-	x
Recepteerkunde Practicum	WLFM0911	6	-	Practicumbeoordeling + praktisch tentamen	x
Recepteerkunde Theorie	WLFM0910	6	-	Schriftelijk tentamen	
Stage – Management	WLFM1101M	8	Gedrag en Communicatie	Opdrachten + presentatie	x
Stage – Openbare apotheek	WLFM1101O	9	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Opdrachten + presentatie + verslag	x
Stage – Praktijkonderzoek	WLFM1101P	12	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Presentatie + verslag	x
Stage – Ziekenhuisapotheek	WLFM1101Z	12	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Opdrachten + verslag	x

Bijlage III Keuzevakken

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Advanced Imaging Techniques ¹	MLBI0901	5	-		x
Advanced Pharmacoeconomics	WLFM1006	5 of 15	-		x
Advanced Pharmacoepidemiology	WLFM1007	5 of 15	Farmaco-epidemiologie		x
Advanced Pharmacokinetics	MLMPS04	5	-		
Advanced Statistics ¹	MLAA04	5	-		
Analytische Methoden Klinische Chemie	WLFM1008	6	Klinische Chemie en Pathofysiologie		x
Animal and Human Experimentation	MLAA01	5	-		x
Bèta in Bedrijf en Beleid	WNBIBEB-08	10 of 20	-		x
Biotechnologie	WLB07045	10	-		x
Capita Selecta Farmacie	WLFM1020	5	-		x
Caput Moleculaire Farmacologie	WLFM1001	3	-		
Criminalistiek	WLFM1002	5	-		
Current Themes in Inflammation and Cancer ¹	MLBMS02	5	-		
Cursussen CIT	WLFM1009	1	-		x
Data Handling	WLFM1010	5	-		x
Eenfase Reactoren	CHEFR-08	5	-		x
Endocrinologie	WLB07032	5	-		x
Evidence-based Medicine	WLFM1021	5 of 15	-		x
Farmaceutische Biologie Practicum	WLFM1114	5	-		x
Farmaceutische Biotechnologie	WLFM1022	6	-		x
Farmaceutische Technologische Werkwijzen	WLFM1023	6	-		x
Farmacie en Informatica	WLFM1024	3	-		x
Formulering	WLFM1025	6	-		x
Fysische Transportverschijnselen 1	CHTFV105e	5	-		
Genomics & Proteomics	WLB07041	5	-		x
Geschiedenis der Farmacie	WLFM1004	5	-		

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
GLP/Laboratoriumorganisatie en -management	WLFM1012	3	-		x
Good Manufacturing Practice	WLFM1013	3	-		x
Hematologie	WLFM1027	6	Klinische Chemie en Pathofysiologie		x
Humane Genetica & Genomics	WLB07048	5	-		
Immunopathologie	WLFM1028	3	-		x
Industrieapotheker (stage)	WLFM1108	12-18	Stage – Openbare apotheek		x
Industriële Bioanalyse	WLFM1109	5	-		x
Informatiemanagement bij Farm.Pat.Zorg	WLFM1029	5 of 10	-		x
Inleiding Farmaceutische Industrie	WLFM1030	6-12	-		x
Innovatieve Geneesmiddelvormen	WLB0808	5	-		x
Keuzestage Farmacie	WLFM1014	6-15	-		x
Klinische Toxicologie	WLFM1032	4	<i>Alleen voor studenten Masterproject in ziekenhuisapotheek UMCG</i>		x
Lineaire Algebra	WILA-08	5	-		
Medicinale Natuurstoffen	WLFM1113	10	-		x
Medische Celbiologie	WLB07029	5	-		
Methoden Medisch Biologisch Onderzoek	WLFM1016	3-10	-		x
Moleculaire Farmacologie Practicum	WLFM1034	6-9	-		x
Moleculaire Farmacologie Research	WLB07065	10	-		x
Molecular Toxicology ¹	MLMPS06	5	-		
Niet-steriele Toedieningsvormen	WLFM1036	6	-		x
Numerieke Methoden	WINMTBK-09	5	-		x
Ontwikkeling van Product en Productcontrole**	WLFM1107	15	Stage – Openbare apotheek	Opdrachten + verslag	x
Oriëntatie Onderzoek Farmacokinetiek, Toxicologie & Targeting	WLFM1037	3-10	-		x
Pathofysiologie Research	WLB07071	10	-		x
Patiëntbespreking	WLFM1017	3	Klinische Chemie en Pathofysiologie		x

vak	vakcode	ECTS	ingangseisen	toetsvorm	pr
Patiëntenzorg en Communicatie*	WLFM1104	6	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Opdrachten + verslag + gesprekstoets	x
Pharmaco-economics	WLFM1038	5 of 15	-		x
Pharmaco-epidemiology in Practice	WLFM1039	5 of 15	<i>Twee geneesmiddelgroepen</i> , Farmaco-epidemiologie		x
Probleemoplossen in de Producttechnologie	WLFM1041	6	-		x
Radioisotopes in Experimental Biology (stralingsdeskundige niveau 5B)	MLAA03	5	-		x
Reproductive Toxicology ¹	MLMPS05	5	-		
Specialistische Farmacotherapie*	WLFM1103	9	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na)	Vier schriftelijke toetsen	
Speciële Recepteerkunde	WLFM1110	5	Recepteerkunde Theorie, Recepteerkunde Practicum		x
Stage Buitenland	WLFM1111	9	Stage – Management		x
Studentassistentenschap	WLSA1-5	max. 5	-		x
Thermodynamica	WLFB0706	5	-		
Verlenging Stage – Praktijkonderzoek	WLFM1112	3–6	Alle vakken uit jaar 4, Masterproject, keuzevakken (op 10 ECTS na), Stage – Praktijkonderzoek		x
Ziekenhuisfarmacie	WLFM1005	3	-		

Van vakken waarbij de studielast meerdere waarden kan aannemen, wordt de studielast vastgesteld voor aanvang van de cursus.

¹ Keuzevakken georganiseerd binnen andere FWN Masteropleidingen en verzorgd in het Engels. Farmacistudenten kunnen deelnemen mits er plaats is.

* deze cursussen vormen samen de apothekersdifferentiatie Zorg

** deze cursus vormt de apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit

Bijlage IV Apothekersdifferentiatie

Vakken behorende tot de apothekersdifferentiatie Zorg:

- Specialistische Farmacotherapie
- Patiëntenzorg en Communicatie

Vakken behorende tot de apothekersdifferentiatie Productie en Kwaliteit:

- Ontwikkeling van Product en Productcontrole

8.4 REGELS EN RICHTLIJNEN OPLEIDINGSINSTITUUT LEVENSWETENSCHAPPEN, MET INGANG VAN 1 SEPTEMBER 2011

Regels en Richtlijnen zoals bedoeld in artikel 7.12 vierde lid van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk (WHW) onderzoek voor de opleidingen:

Examencie Biologie en Life Science & Technology:

BSc Biologie

BSc Life Science & Technology

Examencie Farmacie

BSc Farmaceutische Wetenschappen

BSc Farmacie

MSc Farmacie

De Examencommissies voor de opleidingen, gelet op: artikel 7.12, lid 4, WHW;

BESLUIT:

de volgende regels en richtlijnen voor de opleidingen vast te stellen:

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze regels en richtlijnen wordt verstaan onder:

- OER: de onderwijs- en examenregeling voor de in de aanhef genoemde opleiding, laatstelijk vastgesteld op 1 september 2011;
- examinandus: degene die zich onderwerpt aan een tentamen of examen;
- tentamen: de beoordeling van de kennis en/of vaardigheid van de examinandus met betrekking tot een bepaald onderdeel van de opleiding;
- student: degene die is ingeschreven voor de opleiding;
- examen: het afsluitende examen van de opleiding.

Artikel 2 Dagelijkse gang van zaken Examencommissie

Tot de dagelijkse gang van zaken worden onder meer gerekend:

- a. beslissingen omtrent de goedkeuring van onderwijsseenheden, zoals bedoeld in artikel 7.3c. WHW;
- b. beslissingen omtrent regelingen die in afwijking van de geldende bepalingen op verzoek van de student kunnen worden getroffen;
- c. beslissingen omtrent vrijstellingen;
- d. voorbereiding van de vaststelling van de uitslag van examens;
- e. het treffen van maatregelen bij inbreuk op de orde tijdens een tentamen, bedoeld in artikel 10 en bij fraude, bedoeld in artikel 17.

Artikel 3 Het afnemen van tentamens

- 3.1. De Examencommissie wijst voor het afnemen van elk tentamen één of meer examinatoren aan. Tevens wijst de Examencommissie voor elk tentamen van de propedeutische fase een plaatsvervangend examinator aan die bij onvoorziene omstandigheden de uitkomsten van het tentamen binnen de nakijktermijn beoordeelt.
- 3.2. Elk tentamen omvat het door de examinator te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek. Voorafgaand aan het onderzoek draagt de examinator zorg voor inhoudelijke en vormtechnische beoordeling van het tentamen door collegiaal overleg.
- 3.3. In geval één en hetzelfde tentamen al dan niet tegelijkertijd door meer dan één examinator wordt afgenomen en de uitkomst daarvan wordt beoordeeld, ziet de betreffende Examencommissie erop toe, dat die examinatoren beoordelen aan de hand van dezelfde normen. Daartoe worden de betreffende

normen door de betrokken examinatoren tevoren schriftelijk vastgelegd. Zo nodig wijst de Examencommissie een voor het tentamineren eerstverantwoordelijke examinator aan.

- 3.4. De examinator stelt vast of is voldaan aan de voorwaarden voor toelating tot het tentamen.

Artikel 4 Aantal examinandi bij mondeling tentamen

Met de instemming van de te examineren personen kan een examinator besluiten, dat een bepaald tentamen door hen tezamen mondeling zal worden afgelegd.

Artikel 5 Taal

- 5.1. Schriftelijke en mondelinge tentamens worden in het Nederlands gesteld. Op tijdig verzoek kunnen de examinator en de examinandi in overleg bepalen dat het tentamen in het Engels wordt gesteld. In het laatste geval mag de examinandus kiezen of hij/zij de vragen in het Nederlands dan wel in het Engels zal beantwoorden.
- 5.2. Het verzoek van de examinandus om schriftelijke tentamens bedoeld in lid 1 in het Engels te stellen, dient tenminste vijf werkdagen vóór de datum van het tentamen bij de docent ingediend te worden.

Artikel 6 Tijdstippen en frequentie van tentamens

- 6.1. Schriftelijke tentamens worden afgenomen op tijdstippen die tenminste 1 maand voor de aanvang van de betreffende periode door de Examencommissie worden vastgesteld, gehoord de desbetreffende examinatoren en met inachtneming van het bepaalde in de OER.
- 6.2. Bij de vaststelling van de tijdstippen, bedoeld in het eerste lid, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat tentamens gelijktijdig worden afgenomen.
- 6.3. Wijziging van een in het eerste lid bedoeld tijdstip vindt uitsluitend plaats in geval van overmacht dan wel met instemming van de examinator en alle betrokken studenten
- 6.4. Mondeling af te nemen tentamens worden op een door de examinator dan wel examinatoren, zo mogelijk na overleg met de examinandus, te bepalen tijdstip afgenomen.
- 6.5. Het bepaalde in het vierde lid is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op tentamens die anders dan schriftelijk of mondeling worden afgenomen.
- 6.6. De tentamens van de programmaonderdelen mogen maximaal 3 keer herkanst worden.
- 6.7. Indien de toegestane herhalingsgelegenheden zijn verbruikt en nog geen voldoende vakcijfer is verworven, zal de student een gemotiveerd verzoek moeten indienen bij de examencommissies voor een extra tentamenkans. De examencommissie bepaalt wanneer, op welke manier en onder welke voorwaarden de student het tentamen kan afleggen.

Artikel 7 Aanmelding

- 7.1. Deelneming aan een schriftelijk tentamen vindt niet plaats dan na deugdelijke en tijdige aanmelding via de webapplicatie ProgRESS.
- 7.2. Als tijdige aanmelding geldt een digitale opgave via ProgRESS tenminste 5 werkdagen voor het tijdstip waarop het betreffende tentamen zal worden afgenomen. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.
- 7.3. Deelneming aan een studieonderdeel vindt niet plaats dan na deugdelijke en tijdige aanmelding.
- 7.4. Als tijdige aanmelding geldt een opgave tenminste 1 maand voor het tijdstip waarop het betreffende studieonderdeel zal worden afgenomen. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.
- 7.5. Aanmelding voor een cursus verzorgd door het opleidingsinstituut Levenswetenschappen, verplicht de ingeschrevenen om het eerste uur van de cursus daadwerkelijk te verschijnen.
- 7.6. Deelname aan een examen vindt niet plaats dan na deugdelijke mondelinge aanmelding bij de onderwijsadministratie tenminste 20 werkdagen vóór de betreffende zitting van de examencommissie. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.
- 7.7. Het bureau van de Faculteit of de onderwijsadministratie draagt er zorg voor dat de examinandus uiterlijk 1 week vóór de datum waarop het examen wordt afgenomen, een oproep ontvangt.

Artikel 8 Terugtrekking

- 8.1. Indien de examinandus niet deelneemt aan het tentamen op het tijdstip waarvoor hij zich heeft opgegeven, dan wel zich minder dan 5 werkdagen voor dat tijdstip terugtrekt, wordt de tentamengelegenheid als benut beschouwd en meegeteld.
- 8.2. Indien de examinandus niet deelneemt aan studieonderdelen op het tijdstip waarvoor hij zich heeft opgegeven, dan wel zich minder dan één maand voor dat tijdstip terugtrekt, kan hem de toegang tot een andere cursus ontzegd worden.
- 8.3. In geval van overmacht beslist de Examencommissie

Artikel 9 Vrijstellingsverzoek

- 9.1. Een verzoek om vrijstelling wordt schriftelijk, 2 maanden voor aanvang van het desbetreffende studieonderdeel, met redenen omkleed ingediend bij de examencommissie.
- 9.2. De Examencommissie kan besluiten de betreffende examinatoren te horen, alvorens te beslissen op het verzoek.
- 9.3. De Examencommissie beslist binnen een maand na ontvangst van het verzoek. De verzoeker wordt onverwijld in kennis gesteld van de beslissing.
- 9.4. Studenten die in de propedeuse gewetensbezwaren ervaren tegen onderdelen van practica waarin dissectie/dierproeven voorkomen kunnen in aanmerking komen voor een alternatief. Dit alternatief wordt door de Examencommissie, na overleg met de student, opgesteld.

Artikel 10 De orde tijdens een tentamen

- 10.1. De Examencommissie draagt er zorg voor, dat ten behoeve van de schriftelijke examinering surveillanten worden aangewezen, die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt. De Examencommissie kan deze zorg opdragen aan de betreffende examinator.
- 10.2. De examinandus is verplicht zich op verzoek van of vanwege de Examencommissie te legitimeren door middel van zijn studentenkaart.
- 10.3. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de Examencommissie c.q. de examinator, die voor de aanvang van het examen of tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens het examen of tentamen en onmiddellijk na afloop daarvan worden gegeven, op te volgen.
- 10.4. Volgt de examinandus een of meer aanwijzingen als bedoeld in het derde lid niet op, dan kan hij/zij door de Examencommissie c.q. de examinator worden uitgesloten van de verdere deelname aan het betreffende tentamen. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag wordt vastgesteld van dat tentamen. Voordat de Examencommissie c.q. de examinator een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.
- 10.5. De duur van elk tentamen is zodanig dat de examinandus redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden.
- 10.6. De tentamenopgaven mogen door de examinandus na afloop van het tentamen worden meegenomen, tenzij door of namens de Examencommissie anders is bekend gemaakt dan wel de aard van de tentamenopgaven zich daartegen verzet.

Artikel 11 Vragen en opgaven

- 11.1. De vragen en opgaven van het tentamen gaan de tevoren bekend gemaakte bronnen waaraan de examenstof is ontleend niet te buiten. Deze bronnen, alsmede de omvang van de stof worden voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereid in hoofdzaak bekend gemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekendgemaakt.
- 11.2. De examinator publiceert bij aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereid de richtlijnen voor het gebruik van rekenmachines, literatuur en andere hulpmiddelen
- 11.3. De vragen en opgaven van het tentamen zijn zo evenwichtig mogelijk gespreid over de tentamenstof.
- 11.4. Het tentamen representeert de onderwijsdoelen naar inhoud en vorm.
- 11.5. De vragen en opgaven van een tentamen zijn duidelijk en ondubbelzinnig, en bevatten voldoende aanwijzingen voor de vereiste detaillering van de antwoorden.

- 11.6. Geruime tijd voor het afnemen van een tentamen maakt de Examencommissie c.q. de examiner bekend op welke manier uitvoering wordt gegeven aan het bepaalde in artikel 7.4 (Bachelor-OER) of artikel 3.4 (Master-OER) m.b.t. de wijze waarop het tentamen wordt afgenomen.
- 11.7. Geruime tijd voor het afnemen van een tentamen stelt de examencommissie of de examiner de examinandi zo mogelijk in de gelegenheid kennis te nemen van een schriftelijke proeve van een dergelijk tentamen.

Artikel 12 Beoordeling

- 12.1. De beoordelingen vinden plaats met hele en halfvallige cijfers groter of gelijk aan 1 en kleiner of gelijk aan 10, dan wel met de kwalificatie "Voldoende" (V) en "Onvoldoende" (O). Het cijfer 5,5 wordt niet gegeven.
- 12.2. Men is geslaagd voor een onderwijseenheid of studieonderdeel indien een cijfer hoger of gelijk aan 6 is behaald of wanneer de kwalificatie "Voldoende" (V) is gegeven.
- 12.3. Men is geslaagd voor het propedeutisch/bachelor/master examen indien alle desbetreffende examenonderdelen met voldoende resultaat zijn afgelegd.
- 12.4. Vrijstelling van het afleggen van een tentamen dan wel van het deelnemen aan een practicum wordt gelijkgesteld met de beoordeling: Voldoende (V) en aangeduid met: VR.
- 12.5. De beoordeling van schriftelijke tentamens gebeurt zo mogelijk aan de hand van tevoren vastgelegde, en eventueel naar aanleiding van de correctie van het gemaakte werk bijgestelde normen.
- 12.6. De wijze van beoordeling is zodanig dat de examinandus kan nagaan hoe de uitslag van zijn tentamen tot stand is gekomen.
- 12.7. Indien het tentamen van de propedeutische fase een slagingspercentage heeft van minder dan 50% dan treedt de volgende procedure in werking:
  - a. de docent maakt zo mogelijk binnen een dag na constatering, melding van het tentamen met een slagingspercentage minder dan 50% bij de (adjunct)directeur;
  - b. de uitslagen worden niet aan de studenten bekend gemaakt;
  - c. de (adjunct)directeur stelt eventueel na raadpleging van de examencommissie en/of relevante personen, een analyse van het onderwijs en het afgenomen tentamen en acties op;
  - d. de (adjunct)directeur bespreekt de analyse en acties met de docent;
  - e. bekendmaking van de uitslagen aan de studenten;
  - f. de analyse en acties worden aan de examencommissie gestuurd.
- 12.8. De Examencommissie zal tijdig bekendmaken in welke gevallen zij zelf een onderzoek als bedoeld in artikel 7.11 lid 6 (Bachelor-OER) of artikel 3.13 lid 5 (Master-OER) zal instellen.

Artikel 13 Nabespreking

- 13.1. Zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van de uitslag van een mondeling tentamen vindt desgevraagd dan wel op initiatief van de examiner een nabespreking plaats tussen de examiner en de geëxamineerde. Alsdan wordt de gegeven uitslag toegelicht.
- 13.2. Gedurende een termijn van zes weken, die aanvangt op de dag na de bekendmaking van de uitslag van een anders dan mondeling afgelegd tentamen kan de geëxamineerde aan de betreffende examiner om een nabespreking verzoeken. De nabespreking vindt plaats op een door de examiner te bepalen plaats en tijdstip.
- 13.3. Indien door of vanwege de Examencommissie een collectieve nabespreking wordt georganiseerd, kan de geëxamineerde een verzoek als bedoeld in het vorige lid pas indienen wanneer hij/zij bij de collectieve nabespreking aanwezig is geweest en zijn verzoek motiveert, of indien hij/zij door overmacht verhinderd is geweest bij de collectieve nabespreking aanwezig te zijn.
- 13.4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing, indien de Examencommissie dan wel de examiner aan de geëxamineerde de gelegenheid biedt om zijn uitwerking te vergelijken met modelantwoorden.
- 13.5. De Examencommissie c.q. examiner kan afwijkingen toestaan van het bepaalde in het tweede en het derde lid.

Artikel 14 Maatstaven

De Examencommissie c.q. de examinatoren nemen bij hun beslissingen de volgende maatstaven als richtsnoer:

- a. het behoud van kwaliteits- en selectie-eisen van elk tentamen;
- b. doelmatigheidseisen, onder meer gericht op:
  - het beperken van tijdverlies voor studenten die snelle voortgang maken met de studie;
  - tijdig staken van de studie door studenten waarvan het onwaarschijnlijk is dat zij zullen slagen voor een examen of tentamen;
- c. bescherming tegen zichzelf van de student die een te grote studielast op zich wil nemen;
- d. mildheid jegens studenten die door omstandigheden buiten hun schuld, studieoverdraging hebben ondervonden.

Artikel 15 Vaststelling van de uitslag van het examen

- 15.1. Met inachtneming van artikel 7.11 (Bachelor-OER) en artikel 3.13 (Master-OER) stelt de examencommissie de uitslag van het examen vast bij gewone meerderheid van stemmen.
- 15.2. Staken de stemmen, dan is de examinandus afgewezen.

Artikel 16 Judicium

- 16.1. Aan de uitslag voor een examen kan het judicium Cum Laude (met lof) worden verbonden. Bij de vaststelling van het judicium laat de Examencommissie zich globaal leiden door het totaal der resultaten (G) behaald voor de examenonderdelen. Het totaal resultaat G wordt bepaald als gemiddelde van de cijfers van de tot het examen behorende onderdelen met in achtneming van de studielast van de examenonderdelen. Het totaal resultaat G wordt niet afgerond.

Cum Laude (met lof) kan worden verleend wanneer: $G > 8$, en geen cijfer lager dan 7,0.

Aan de uitslag van het masterexamen kunnen naast het judicium Cum Laude ook overige judicia worden verbonden. De relatie tussen judicium en totaalresultaat G is als volgt:

Geen bezwaar	$G < 6,5$
Volstrekt geen bezwaar	$6,5 \leq G < 7$
Met genoeg	$7 \leq G < 7,5$
Met veel genoeg	$7,5 \leq G < 8$
Met zeer veel genoeg	$G \geq 8$ en er is niet voldaan aan de vereisten voor Cum Laude.

- 16.2. De Examencommissie neemt de beslissing bij gewone meerderheid van stemmen.
- 16.3. De Examencommissie kan een judicium vaststellen dat afwijkt. In, naar haar oordeel, grensgevallen, kan de examencommissie van het in lid 1 bepaalde afwijken door naast het gemiddelde G ook andere zaken in de beoordeling te betrekken, zoals
  - a. de originaliteit van het afstudeerwerk
  - b. het aantal herhalingen van examenonderdelen
  - c. het studietempo
  - d. de resultaten behaald voor examenonderdelen die op andere wijze dan door middel van een cijfer zijn beoordeeld
  - e. de mogelijkheid van compensatie van een cijfer lager dan 7 door andere positieve factoren
  - f. de resultaten behaald voor vakken die op grond van het bepaalde in de Onderwijs- en Examenregeling niet tot het examenprogramma van de student behoren.
- 16.4. Aan een beslissing dienen tenminste drie leden van de examencommissie deel te nemen.
- 16.5. Indien aan de uitslag het judicium Cum Laude is verbonden, wordt dit op het getuigschrift vermeld.
- 16.6. Voor studenten van de bacheloropleidingen gestart in studiejaar 2010–2011 en later geldt deze judiciumregeling niet. Een judiciumregeling voor deze studenten is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling.

Artikel 17 Fraude

- 17.1. Onder fraude wordt verstaan het handelen of nalaten van een examinandus dat erop is gericht het vormen van een juist oordeel omtrent zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk te maken. Voorbeelden van fraude zijn:
  - (digitaal) spieken tijdens tentamens;
  - plagiaat (hieronder valt ook het gebruik van internetbestanden zonder bronvermelding);
  - meeliften met medestudenten tijdens groepsopdrachten en practica;

- overnemen van (practicum-)verslagen van medestudenten;
  - falsificeren van uitkomsten van experimenten.
- 17.2. In geval van fraude tijdens het afleggen van een examenonderdeel kan de Examencommissie de examinandus uitsluiten van één of meerdere tentamens voor een periode van ten hoogste één jaar.
- 17.3. De beslissing inzake uitsluiting wordt genomen naar aanleiding van het schriftelijk verslag van de surveillant van de door hem geconstateerde of vermoede fraude.
- 17.4. In spoedeisende gevallen kan de Examencommissie een voorlopige beslissing tot uitsluiting nemen op grond van een mondeling verslag van de surveillant. Hij/zij draagt zorg dat dit verslag terstond na afloop van het tentamen op schrift wordt gesteld en in afschrift aan de examinandus wordt verstrekt.
- 17.5. De examinandus kan aan de Examencommissie verzoeken de uitsluiting ongedaan te maken. Bij dit verzoek voegt hij/zij een afschrift van het verslag, bedoeld in het derde lid, en desgewenst zijn schriftelijk commentaar daarop.
- 17.6. Voordat de Examencommissie een beslissing neemt op een verzoek, als bedoeld in het vijfde lid, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.
- 17.7. Een uitsluiting heeft tot gevolg, dat geen uitslag wordt vastgesteld voor het in het tweede lid bedoelde tentamen.

Artikel 18 Goedkeuringsprocedure

- 18.1. Een verzoek tot goedkeuring van een individuele programmakeuze of één die afwijkt van het standaardprogramma wordt door de examinandus tenminste een maand, voordat deze zich voor het betreffende onderdeel of onderdelen wil aanmelden bij de examencommissie ingediend.
- 18.2. Een besluit goedkeuring te onthouden wordt door de examencommissie gemotiveerd genomen. De examencommissie beslist binnen 1 maand na ontvangst van het verzoek.

Artikel 19 Beroepsrecht

Tegen beslissingen van de Examencommissie of van examinatoren staat beroep open bij het College van Beroep voor de Examens als bedoeld in artikel 7.60 WHW.

Artikel 20 Wijziging regels en richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats, die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

Artikel 21 Inwerkingstelling

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2011 en vervangen de Regels en Richtlijnen die eerder waren vastgesteld.

9 Studentenstatuut

9.1 HET STUDENTENSTATUUT

Het Studentenstatuut is een overzicht van de rechten en plichten van zowel studenten als de universiteit. Het is gebaseerd op landelijke wet- en regelgeving (vooral de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek, de WHW) en aangevuld met regelingen die specifiek van de RUG afkomstig zijn. Deze laatste regelingen zijn opgenomen in de bijlagen bij het instellingsdeel van het Studentenstatuut.

Het Studentenstatuut bestaat uit twee delen. In het **instellingsspecifiekdeel** worden de algemene rechten en plichten genoemd voor de gehele universitaire organisatie, zoals inschrijving en rechtsbescherming. Het instellingsdeel is te vinden op de website van de RUG (www.rug.nl/studenten/regelingen/studentenstatuut.) In het instellingsdeel van het Studentenstatuut worden de artikelen van wetten en regelingen niet letterlijk geciteerd, maar zo leesbaar mogelijk weergegeven. Bij de verschillende onderwerpen zijn links opgenomen naar de betreffende artikelen van de wet of regeling.

Het **opleidingsspecifiekdeel** beschrijft de rechten en plichten die specifiek gelden voor een opleiding, zoals examens en studiepunten. Deze verschillen per opleiding en faculteit. Je kunt het opleidingsdeel raadplegen bij de facultaire onderwijs- en examenadministratie en in de facultaire studiegidsen.

Geldigheid

Het Studentenstatuut geldt voor het studiejaar 2011–2012. Het instellingsdeel van het Studentenstatuut wordt jaarlijks, met instemming van de Universiteitsraad, door het College van Bestuur vastgesteld. Als het Statuut in strijd of tegenspraak is met wettelijke regels, dan gaan de wettelijke regels voor.

Bekendmaking

Alle studenten ontvangen aan het begin van het studiejaar een mail van het College van Bestuur met de vermelding waar zij het Studentenstatuut op de website van de RUG kunnen vinden en waar zij binnen de universiteit het statuut kunnen inzien.

Het belang van het Studentenstatuut

Alle studenten worden geacht op de hoogte te zijn van de inhoud van het Studentenstatuut. Als je je niet houdt aan de plichten die uit het statuut voortvloeien, heeft dat mogelijk consequenties voor je rechten, bijvoorbeeld op financiële ondersteuning uit het Afstudeerfonds.

Een wet of regeling heeft per definitie een algemeen karakter. Dat geldt ook voor het Studentenstatuut. Dit betekent dat het effect in een concrete situatie en in een individueel geval niet altijd eenduidig en voorspelbaar is. Ten slotte is 'recht' nooit statisch, maar voortdurend in ontwikkeling. Studenten die dit studiejaar begonnen zijn, krijgen te maken met andere regelingen dan ouderejaars. Zorg er dus altijd voor dat je je goed laat informeren door jouw faculteit en/of het Studenten Service Centrum (SSC) en lees het Studentenstatuut goed door.

Onderwerpen in het Studentenstatuut

Het centrale deel van het Studentenstatuut bevat nadere informatie over de rechten en plichten van de student met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- toegang en toelating tot universitaire opleidingen,
- inschrijving en beëindiging inschrijving, betaling collegegeld,
- het onderwijs, inclusief het bindend studieadvies,
- de tentamens en examens,
- financiële ondersteuning in geval van overmacht of bijzondere omstandigheden,
- medezeggenschap,
- gedragsregels,
- rechtsbescherming.

9.2 ADRESSEN CENTRALE INSTANTIES

ALGEMENE ADRESSEN

College van Bestuur (CvB)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 5285

Universiteitsraad (U-raad)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8535
E: uraad@rug.nl
I: www.rug.nl/uraad

Algemeen Bestuurlijke en Juridische Zaken (ABJZ)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 5440
E: abjz@rug.nl
I: www.rug.nl/bureau/expertisecentra/abjz

Donald Smits Centrum voor Informatie Technologie (CIT)

B: Zernikeborg, Nettelbosje 1
P: Postbus 11044, 9700 CA Groningen
T: (050) 363 9200
E: secretariaat-cit@rug.nl
I: www.rug.nl/cit
Helpdesk CIT:
T: (050) 363 3232
E: servicedesk-centraal@rug.nl

Arbo- en Milieudienst (AMD)

B+P: Visserstraat 49, 9712 CT Groningen
T: (050) 363 5551
E: amd@rug.nl
I: www.rug.nl/amd

Bureau Vertrouwenspersoon

Marijke Dam, Vertrouwenspersoon
B+P: Visserstraat 47, 9712 CT Groningen
T: (050) 363 5435
E: j.m.dam@rug.nl
I: www.rug.nl/vertrouwenspersoon

Klachtencommissie (Seksuele) Intimidatie, Agressie, Geweld en Discriminatie

P: Antwoordnummer 172, 9700 AB Groningen

ADRESSEN VOOR STUDENTEN

University Student Desk (USD)

B: Broerstraat 5
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8004
I: www.rug.nl/hoezithet

International Service Desk (ISD)

B: Broerstraat 5
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8181
E: isd@rug.nl
I: www.rug.nl/isd

Studenten Service Centrum (SSC)

B: Uurwerkersgang 10
P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
T: (050) 363 8066
E: ssc-secretariaat@rug.nl
I: www.rug.nl/ssc

Talent and Career Center (T&CC)

B: Munnekeholm 2, 9711 JA Groningen
P: Postbus 7117, 9701 JC Groningen
T: (050) 311 1589
E: info@talentcareercenter.nl
I: www.talentcareercenter.nl

Centraal Loket Rechtsbescherming Studenten (CLRS)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
I/E: www.rug.nl/studenten of www.rug.nl/hoezithet

Universitaire Fondsen Commissie (UFC)

P: Postbus 72, 9700 AB Groningen
E: ufc@rug.nl

Bijlage I

Vakken en coördinatoren / docenten

PROPEDEUSEVAKKEN			
WLFP1101 Prof dr H.J. Haisma	Beroepsvoorbereiding I (050) 363 6865	h.j.haisma@rug.nl	
WLFP1002 Prof dr W.J. Quax	Celbiologie 1 (050) 363 2558	w.j.quax@rug.nl	4 EC
WLFP1003 Prof dr W.J. Quax	Celbiologie 2 (050) 363 2558	w.j.quax@rug.nl	4 EC
WLP10A09 Dr M.H.K. Linskens	Eerstejaars Symposium (050) 363 7290	m.h.k.linskens@rug.nl	2 EC
WLFP1011 Mw prof dr E.M.J. Verpoorte	Farmaceutische Analyse A (050) 363 3337	e.m.j.verpoorte@rug.nl	5 EC
WLFP1012 Dr H.J. Woerdenbag	Farmaceutische Technologie & Biofarmacie I (050) 363 3351	h.j.woerdenbag@rug.nl	5 EC
WLFP1010 Prof dr M.J. Postma	Farmacie in Perspectief (050) 363 2607	m.j.postma@rug.nl	5 EC
WLP10A08 Dr B. Buwalda	Fysiologie & Farmacologie (050) 363 2352	b.buwalda@rug.nl	4 EC
WLFP1004 Mw dr M. Scholte	Genetica (050) 363 8030	m.scholte@rug.nl	4 EC
WLFP1013 Dr S.A. Nelemans	Humane Fysiologie (050) 363 2356	s.a.nelemans@rug.nl	5 EC
WLP10A07 Dr J. Prop	Immunologie & Oncologie (050) 3611045	j.prop@thorax.umcg.nl	2 EC
CHLPB1021G Dr A.M.W.H. Thunnissen	Moleculen & Reactiviteit (050) 363 4380	a.m.w.h.thunnissen@rug.nl	5 EC
WLFP1014 Mw dr E. Beljaars	Pathologie (050) 363 6414	e.beljaars@rug.nl	5 EC
WLP10A05 Dr S.A. Nelemans	Practicum Anatomie & Fysiologie (050) 363 2356	s.a.nelemans@rug.nl	2 EC
WLP10A01 Prof dr P.J.M. van Haastert	Practicum Minimale Cel (050) 363 4172	p.j.m.van.haastert@rug.nl	3 EC
WLFP10T Prof dr H.J. Haisma	Toets Nederlandse Taalvaardigheid (050) 363 6865	h.j.haisma@rug.nl	
WIFP1006 Drs H.B. Flamma	Wiskunde & Statistiek (050) 363 3989	h.b.flamma@rug.nl	5 EC

POSTPROPEDEUSEVAKKEN JAAR 2			
WLFB1101 Prof dr H.J. Haisma	Beroepsvoorbereiding II (050) 363 6865	h.j.haisma@rug.nl	
WLFB1001 Ing J.W. Meints	Biostatistiek (050) 363 3348	j.w.meints@rug.nl	5 EC
WLFB0707 Mw prof dr E.M.J. Verpoorte	Farmaceutische Analyse B (050) 363 3337	e.m.j.verpoorte@rug.nl	5 EC
WLFB0708 Drs L.A. Huisman	Farmaceutische Microbiologie (050) 363 2165	l.a.huisman@rug.nl	5 EC
WLFB1109 Mw ing M.R. Visser	Farmaceutische Technologie & Biofarmacie II (050) 363 3282	m.r.visser@rug.nl	10 EC
WLFB0701 Dr F.J. Dekker	Farmacochemie & Spectroscopie (050) 363 8030	f.j.dekker@rug.nl	5 EC
WLFB0710 Dr J.H. Proost	Farmacokinetiek (050) 363 3292	j.h.proost@rug.nl	5 EC
WLFB0705 Dr R. Gosens	Farmacologie Practicum (050) 363 8177	r.gosens@rug.nl	5 EC
WLFB0711 Mw prof dr G.M.M. Groothuis	Metabolisme & Toxicologie (050) 363 3273	g.m.m.groothuis@rug.nl	5 EC
CHWLFB0704 Mw ing W.G. Hof	Organische Chemie Practicum (050) 363 4291	w.g.hof@rug.nl	5 EC
WLFB1102 Dr G.J. Poelarends	Organische en Biosynthese (050) 363 3354	g.j.poelarends@rug.nl	5 EC
WLFB0703 Mw prof dr M. Schmidt	Receptorfarmacologie (050) 363 3322	m.schmidt@rug.nl	5 EC
BIVMT Drs L.A. Huisman	Veilige Microbiologische Technieken (050) 363 2165	l.a.huisman@rug.nl	

POSTPROPEDEUSEVAKKEN JAAR 3			
WLFBo811 Dr J. Hille	Bachelorproject (050) 363 3323	j.hille@rug.nl	10 EC
WLFBo812 Dr J. Hille	Bachelorthesis (050) 363 3323	j.hille@rug.nl	5 EC
WLFBo801 Mw prof dr M. Schmidt	Centraal Zenuwstelsel; Geneesmiddelen v.h. (050) 363 3322	m.schmidt@rug.nl	5 EC
WLFBo802 Prof dr H. Meurs	Endocrien Systeem, Tractus Digestivus/ Tractus Respiratorius, Tractus Circulatorius; Gen. v.h. (050) 363 3197	h.meurs@rug.nl	10 EC
WLFBo803 Prof dr R.P.H. Bischoff	Farmaceutische Analyse C (050) 363 3338	r.p.h.bischoff@rug.nl	10 EC
WLFBo805 Mw dr M. Scholte	Farmaceutische Genetica & Immunologie (050) 363 8030	m.scholte@rug.nl	5 EC
WLFBo810 Dr J. Hille	Farmacie, Technologie, Ethiek & Maatschappij (050) 363 3323	j.hille@rug.nl	5 EC
WLBfo804 Prof dr E. Hak	Farmaco-epidemiologie (050) 363 8707	e.hak@rug.nl	5 EC
WLFBo807 Dr R.H. Cool	Infecties en Tumoren; Geneesmiddelen bij (050) 363 8154	r.h.cool@rug.nl	5 EC

MASTERVAKKEN JAAR 4		
WLFM0901 Prof Dr B. Wilffert	Algemene Farmacotherapie (050) 363 9166 b.wilffert@rug.nl	12 EC
WLFM0902 Prof dr S. Harder	Farmaceutische Anorganische Chemie (050) 363 4235 s.harder@rug.nl	3 EC
WLFM0903 Dr F.J. Dekker	Farmaceutische Chemie (050) 363 8030 f.j.dekker@rug.nl	3 EC
WLFM0904 Dr H.J. Woerdenbag	Fytotherapie (050) 363 3351 h.j.woerdenbag@rug.nl	3 EC
WLFM0905 Drs D.J. Toering	Gedrag en Communicatie (050) 363 2567 d.j.toering@rug.nl	4 EC
WLFM0907 M. Lukkien	Geneesmiddel Productie en Onderzoek (050) 363 3361 m.lukkien@rug.nl	9 EC
WLFM0906 Prof dr A.C. van Grootheest	Geneesmiddelveiligheid (050) 3130659 ac.vangrootheest@lareb.nl	3 EC
WLFM0908 Prof dr F.A.J. Muskiet	Klinische Chemie en Pathofysiologie (050) 3612733 f.a.j.muskiet@lc.umcg.nl	3 EC
WLFM0911 Dr H.J. Woerdenbag	Recepteerkunde Practicum (050) 363 3351 h.j.woerdenbag@rug.nl	6 EC
WLFM0910 Dr H.J. Woerdenbag	Recepteerkunde Theorie (050) 363 3351 h.j.woerdenbag@rug.nl	6 EC
WLFM1101M Mw drs Y. Benjamins	Stage – Management (050) 363 3162 y.benjamins@rug.nl	8 EC

MASTERVAKKEN JAAR 6		
WLFM1102 Mw drs C.M. Dantuma-Wering	Apotheekgame GIMMICS (050) 363 8667 c.m.dantuma-wering@rug.nl	6 EC
WLFM1106 Mw drs C.M. Dantuma-Wering	Apotheker & Apotheekorganisatie (050) 363 8667 c.m.dantuma-wering@rug.nl	3 EC
WLFM1105 Mw drs E.S. Schaafsma	Ethiek en Regelgeving (050) 363 3332 e.s.schaafsma@rug.nl	3 EC
WLFM1101O Mw drs Y. Benjamins	Stage – Openbare apotheek (050) 363 3162 y.benjamins@rug.nl	9 EC
WLFM1101P Dr N. Pras	Stage – Praktijkonderzoek (050) 363 4151 n.pras@rug.nl	12 EC
WLFM1101Z Mw drs Y. Benjamins	Stage – Ziekenhuisapotheek (050) 363 3162 y.benjamins@rug.nl	12 EC
VAKKEN APOTHEKERSDIFFERENTIATIE		
WLFM1107 Dr H.J. Woerdenbag	Ontwikkeling v Product en Productcontrole (050) 363 3351 h.j.woerdenbag@rug.nl	15 EC
WLFM1104 Mw drs E.S. Schaafsma	Patiëntenzorg en Communicatie (050) 363 3332 e.s.schaafsma@rug.nl	6 EC
WLFM1103 Mw prof dr K. Taxis	Specialistische Farmacotherapie (050) 363 8205 k.taxis@rug.nl	9 EC

Bijlage II

Personeel (alfabetisch)

Telefoonnummers:

Extern zijn de telefoon- en faxaansluitingen te bereiken door het nummer vooraf te laten gaan door 050 363.

E-mailadressen:

Alle medewerkers binnen farmacie hebben een vergelijkbaar adres:

voorletter.achternaam@rug.nl (hierop zijn enkele uitzonderingen).

Voorbeeld: Huizen–Faber mw E.W. ter; wordt e.w.ter.huizen-faber@rug.nl

	basiseenheid [†]	gebouw ^{††}	kamer	telefoon
Ahmad dr I	AB	3211	0230	3342
Assen drs A H G van	FB	3215	0957	3039
Avanti mw drs C	FTB	3213	0124	3172
Baarsma drs H A	MF	3211	0426	3321
Baas drs B J	FB	3215	0905	5618 / 4545
Beljaars mw dr E	FTT	3211	0370	6414
Benjamins mw drs Y	FTFPZ	3214	0431	3162
Bijker ing B J	FE2	3214	0440	3331
Bischoff prof dr R P H	AB	3211	0262	3338
Blomsma mw drs S A	FTT	3211	0473	7627
Boer drs A de	FTB	3215	0241	3362
Boer dr ing A H de	FTB	3213	0218	3286
Boersma–Jentink mw drs J	FE2	3214	0450	2467
Boltjes ing A	DD	3211	0436a	3303
Boorsma mw drs C	FTT	3211	0318	7565
Borsboom mw A M A	AB	UMCG		3619228
Bos H J	FE2	3214	0440	3331
Bos mw ing I S T	MF	3211	0418	3320
Bosman J		3215	0269	3266
Broesamle drs T C	FTFPZ	3214	0401	2954
Brouwers prof dr J R B J	FTFPZ	3214	0453	6394
Buitendijk mw J J	FGM	3211	0310	7866
		3213	0009	9061
Cool dr R H	FB	3215	0969	8154
Czepnik mw drs M	FB	3215	0961	7821
Dam A van	FCM	3214	0101	3170
Dantuma–Wering mw drs C M	FTFPZ	3214	0419	8667
Dekker dr F J	FGM	3211	0326	8030
Dekkers dr B J G	MF	3211	0426	3321
Dijk drs M van	FA	3211	0257	3335
Dijkhuizen mw drs C O	FTT	3211	0369	3504
	MF	3211	0414	3323

Doedens H		3216	0115	8506
Dömling prof dr A S	DD	3211	0470	3307
Draijer mw drs C	FTT	3211	0318	7565
Drent J		3215	0269	3266 /*81101
Duin mw drs S van		3213	0013	2831
Eissens A C	FTB	3213	0204	3134
Elzinga mw C R S	MF	3211	0418	2529
Ettema J	FTB	3213	0101	3168 /95204
Ettema-van der Woude mw P E	FGM	3214	0342	8372
Fekkes-Koolman mw J	MF	3211	0476	7864
Franciosi mw drs L	AB	3211	0266	3345
Frijlink prof dr H W	FTB	3213	0222	3285
Geertsema dr E M	FB	3215	0905	5618 / 4555
Geurts mw drs M M E	FTFPZ	3214	0401	2578
Ghizzoni drs M	FGM	3214	0342	8372
Gier prof dr J J de	FTFPZ	3214	0447	2587
Gjaltema mw D	FTB	3213	0214	2399
Gosens dr R	MF	3214	0409	8177
Govorukhina mw dr N	AB	3211	0226	8505
Graaf mw dr ir I A M de	FTT	3211	0465	3313
Graan drs J de	FGM	3214	0342	8372
Grasmeijer drs F	FTB	3213	0207	3283
Grasmeijer drs N	FTB	3213	0221	2397
Graver mw S	FTB	3213	0220	3284
Greven mw M L		3216	0114	3275
Grootheest prof dr A C van	FTFPZ	3214	0427	3130659
Groothuis mw prof dr G M M	FTT	3211	0374	3273
Guan mw drs N	FTT	3211	0469	3281
Haan-Drenth mw C A A de		3216	0116	3965
Haan mw drs I E M de	FB	3215	0961	7821
Haan mw drs M de	FTT	3211	0322	7566
Haanstra drs J	FTB	3215	0241	3362
Haas mw drs S	FTB	3215	0241	3362
Hadi drs M	FTT	3211	0461	7569
Hagedoorn P	FTB	3213	0204	3134
Haisma prof dr H J	FGM	3211	0306	6865
		3216	0105	8703
Hak prof dr E	FE2	3214	0457	8707
Hermans J H	AB	3211	0218	3347
Hille dr J	MF	3211	0414	3323
Hinrichs dr W L J	FTB	3213	0223	2398
Hoekman drs B	AB	3211	0230	3342
Hoppentocht drs M	FTB	3213	0211	3254
Horvatovich dr P L	AB	3211	0258	3341
Huizen-Faber mw E W ter		3213	0007	3343
Hulten dr R P van	FTFPZ	3214	0435	2567

Hutten dr P F van		3213	0015	8547
Jager–Krikken mw A de	FTT	3211	0314	7567
Jager mw ing M H de	FTT	3211	0465	3313
Jansman dr F G A	FTFPZ	3214	0419	8496
Jeronimus–Stratingh mw ing C M	FCM	3214	0101	3170
Johnson drs M G	FTT	3211	0473	7627
Jong–van den Berg mw prof dr LTW de	FE2	3214	0469	3330
Jonge mw W de	FTFPZ	3214	0415	7881
Katerborg–van Dijk mw H A		3216	0114	3212
Kistemaker mw drs L E M	MF	3211	0422	8680
Kozielska mw dr M A	FTT	3211	0369	3292
Kraan mw L J	FTB	3214	0134	3175
Kumawat mw drs L J	MF	3211	0422	8680
Lako drs I M	FTFPZ	3214	0443	8709
Langelaar–Makkinje mw M	FTT	3211	0469	3281
Le dr H H	FE2	3214	0462	8203
Leeuwen–Hangyi mw drs W I van	FA	3211	0270	3348
Lexmond mw drs A	FTB	3213	0212	3288
Lich–Doedens mw drs J L	FTB	3215	0241	3362
Loonen prof dr A J M	FTFPZ	3214	0447	2900
Lopez Martinez mw dr M J	FA	3211	0261	3339
Lukkien M	FA	3215	0221	3361
Maarsingh dr H	MF	3214	0409	8177
Medema mw drs L		3213	0009	9142
Meer MSc J Y van der	FB	3215	0905	4545
Meindersma mw J	AB/FA	3211	0276	3336
Meints ing J W	AB	3211	0270	3348
Melgert mw dr B N	FTT	3211	0373	2947
Melillo mw drs E	FB	3215	0929	3363
Menzen M H	MF	3211	0418	3320
Merbel prof dr N C van de	AB	3211	0262	3338
Merema mw M T	FTT	3211	0461	7569
Merkerk ing R van	FB	3215	0925	3326
Meurs prof dr H	MF	3211	0408	3197
Miao drs Y	FB	3215	0905	5618
Mitra drs V	AB	3211	0218	3344
Monteiro mw drs S P	FTFPZ	3214	0443	3261
Mulder mw drs ing P P M F A	FA	3211	0253	3334
Murugappan drs S	FTB	3213	0113	3290
Muskiet prof dr F A J	AB	UMCG		3612733
Nguyen mw drs H T	FTFPZ	3214	0443	8709
Nguyen MSc T T	FTB	3213	0206	3282
Nieuwenhuis–Dempsey mw G M	FTT	3211	0376	3272
Niu mw drs X	FTT	3211	0461	7569
Oenema mw drs T A	MF	3211	0426	3321
Oldenburger mw drs A	MF	3211	0410	3304

Olinga dr P	FTB	3213	0205	8373
Ongay mw dr S	AB	3211	0226	8505
Oosten mw B van		3216	0117	8908
		3214	0250	3356
Paal mw dr K A	AB	3211	0273	6276
Parouty drs M B Y	FE2	3214	0458	8209
Pavlovic ing J	FTFPZ	3214	0440	4476
Pechlivanoglou drs P	FE2	3214	0462	8203
Permentier dr H P	FCM	3213	0103	7920
Pham drs B T	FTB	3213	0220	3284
Pilla Reddy V	FTT	3211	0473	7627
Pilon mw drs K T A	FTFPZ	3214	0419	8667
Poddar MSc H	FB	3215	0905	4545
Poelarends dr G J	FB	3215	0921	3354
Poelstra prof dr K	FTT	3211	0365	3287
Poppinga drs W J	MF	3211	0422	8680
Post ing E	FTT	3211	0322	7566
Postma prof dr M J	FE2	3214	0465	2607
Postuma mw A	FTFPZ	3214	0415	7881
Pouwels drs K B	FE2	3214	0454	9163
Pras dr N	FTFPZ	3214	0431	4151
Prely mw drs L	AB	3211	0266	3345
Proost dr J H	FTT	3211	0369	3292
Puthan Veetil drs V	FB	3215	0905	5618 / 4545
Quax prof dr W J	FB	3215	0917	2558
		3216	0110	7660
Rahimi MSc M	FB	3215	0905	4545
Raj drs H	FB	3215	0905	5618 / 4545
Ravera mw drs S	FTFPZ	3214	0401	7571
Reker-Smit mw ing C	FTT	3211	0314	7567
Remie prof dr R		3211		3336
Ridder mw dr A N J A	FB	3215	0969	2769
	FGM	3211	0326	8030
Robin mw drs I J	AB	3211	0266	3345
Rodrigues Dos Reis dr C R	FB	3215	0957	3039
Roosmalen mw drs I A M van	FB	3215	0933	2539
Rozenbaum drs M H	FE2	3214	0462	8204
Schaafsma mw drs E S	FTFPZ	3214	0435	3332
Schippers mw drs A M T	FTT	3211	0318	7565
Schmidt dr E D L	FE2	3214	0454	9163
Schmidt mw dr M	MF	3211	0406	3322
Scholte mw dr M	FGM	3211	0326	8030
Schoonveld mw J	FE2/FTFPZ	3214	0461	7576
Schuilting-Veninga mw dr C C M	FE2	3214	0466	3291
Sehagic-Alickovic mw E	FTFPZ	3214	0417	7881
Setroikromo mw drs R	FB	3215	0925	4426

Sibbald dr M	FB	3215	0961	7821
Smit mw M	MF	3211	0422	8680
Spanjer mw drs A T R	MF	3211	0410	3304
Stankovic mw drs M	FTB	3213	0124	3172
Stevanovic mw drs J	FE2	3214	0458	8209
Stobbe dr D	FTFPZ	3214	0447	2587
Stok drs B P	FTT	3214	0346	7578
Taxis mw prof dr K	FTFPZ	3214	0423	8205
Tepper P G	FB	3215	0925	3299
Toering drs D	FTFPZ	3214	0435	2567
Tonnis drs W F	FTB	3213	0207	3283
Tu mw drs H A	FE2	3214	0458	8209
Uges prof dr D R A	AB	UMCG		3614071
Vacca mw V	FE2	3214	0458	8209
Vatakuti drs S	FTT	3211	0469	3281
Vegter drs S	FE2	3214	0462	8204
Velde mw G van de		3213	0017	3350
Venema E		3214	0250	3356 /*81043
Vergnes mw Y G M	FB	3215	0913	8470
Verpoorte prof dr E M J	FA	3211	0274	3337
Villiers dr J de	FB	3211	0466	3310
Villiers-van Wyk mw dr M de	FB	3215	0905	5618
Visser ing J	FTT	3211	0366	3280
Visser mw drs J C	FTB	3215	0241	3362
Visser mw ing M R	FTB	3213	0206	3282
Visser drs S T	FE2	3214	0440	3331
Voort Maarschalk prof dr ir K van der	FTB	3213	0212	3288
Vries-Vingerling mw C de	FTFPZ	3214	0417	8496
Vu drs D H	FTFPZ	3214	0401	2954
Waard dr ir H de	FTB	3213	0221	2397
Wahono drs N	BS	3211	0474	3305
Wang mw dr H	FE2	3214	0450	2476
Wasiel mw drs A A	FB	3215	0905	5618 / 4545
Westers mw dr L		3213	0011	2819
Westra mw drs I M	FTT	3211	0461	7569
Wilffert prof dr B	FTFPZ	3214	0453	9166
Willemsz ir T A	FTB	3213	0212	3288
Wisastra mw drs R	FGM	3214	0342	8372
Woerdenbag dr H J	FTB	3216	0111	3351
Xue mw drs D	FB	3215	0961	7568
Zandvoort mw drs E	FB	3215	0905	5618 / 4545
Zuidhof mw ing A B	MF	3211	0410	3304
Zwinderman mw J	FB	3215	0913	8174

[†] Onderwijs en onderzoek worden uitgevoerd door basiseenheden:

AB	Analytische Biochemie
DD	Drug Design
FA	Farmaceutische Analyse
FB	Farmaceutische Biologie
FCM	Facultair Centrum Massaspectrometrie
FE2	Farmaco-epidemiologie en Farmaco-economie
FGM	Farmaceutische Genmodulatie
FTB	Farmaceutische Technologie en Biofarmacie
FTFPZ	Farmacotherapie en Farmaceutische Patiëntenzorg
FTT	Farmacokinetiek, Toxicologie en Targeting
MF	Moleculaire Farmacologie

^{††} Gebouwnummers Antonius Deusinglaan 1: zie de plattegrond op pagina 2